

DEN NORSKE KIRKE
Stavanger bispedømmeråd

Stavanger bispedømmeråd 2017-2019

Møtedato: 12.12.2018

Saksliste

Godkjenning av innkalling og saksliste

40/18 Møteinnkalling Stavanger bispedømmeråd 2017-2019 12.12.2018

3

Saker til behandling

41/18 Strategi for Stavanger bispedømme 2019-2021, første gangs behandling

4

42/18 Årsplan 2019

9

43/18 Foreløpig budsjett 2019

41

44/18 Høringssvar: Kirkeordning for Den norske kirke

52

45/18 Høringssvar: Regler for valg av Kirkerådet

121

46/18 Høringssvar: Personalreglement for Den norske kyrkja

140

47/18 Oppnevning av valgråd for bispedømmerådvalget 2019

163

Orienteringssaker

48/18 Stiftsdirektørens rapport desember 2018

167

Tilsettingssaker

49/18 Tilsetting av fengselsprest/prostiprest i Ryfylke prosti

172

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd

MØTEINNKALLING

Stavanger bispedømmeråd 2017-2019

Dato: 12.12.2018 kl. 9:30
Sted: Stavanger bispedømmekontor, Lagårdsveien
44, Stavanger
Arkivsak: 17/01934
Arkivkode: 421

Mulige forfall meldes snarest til bispedømmekontoret.

SAKSLISTE

Godkjenning av innkalling og saksliste

[40/18](#) Møteinnkalling Stavanger bispedømmeråd 2017-2019 12.12.2018

Forslag til vedtak:

Innkalling og saksliste godkjennes. Sak 49/18 behandles for lukkede dører.

Saker til behandling

- [41/18](#) Strategi for Stavanger bispedømme 2019-2021, første gangs behandling
- [42/18](#) Årsplan 2019
- [43/18](#) Foreløpig budsjett 2019
- [44/18](#) Høringssvar: Kirkeordning for Den norske kirke
- [45/18](#) Høringssvar: Regler for valg av Kirkerådet
- [46/18](#) Høringssvar: Personalreglement for Den norske kyrkja
- [47/18](#) Oppnevning av valgråd for bispedømmerådsvalget 2019

Orienteringssaker

[48/18](#) Stiftsdirektørens rapport desember 2018

Tilsettingssaker

[49/18](#) Tilsetting av fengselsprest/prostiprest i Ryfylke prosti

Marie Klakegg Grastveit
Leder

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Geir Skårland	100	18/05461-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
41/18	Stavanger bispedømmeråd 2017-2019	12.12.2018

Strategi for Stavanger bispedømme 2019-2021, første gangs behandling

Vedlegg:

Kirkemøtets visjonsdokument 2019-2021

Saksorientering

Innledning

Bispedømmets strategi skal peke ut viktige mål, satsingsområder, målgrupper og prioriteringer for 2019-2021. Strategien skal være en hjelp til prioritering av ressurser og valg av tiltak i årsplaner og virksomheten ellers.

Målet er å utarbeide en felles strategi for biskop og bispedømmeråd. Strategien vil forplikte ledelse og medarbeidere i menighetsutviklings- og personalavdelingen på bispedømmekontoret, proster og prester.

Strategien skal også være til nytte og inspirasjon for menighetene. Det er tenkt utarbeidet et samtaleopplegg som kan brukes lokalt, ut fra strategien, slik at menighetene kan få eierskap til felles mål, oppfordres til å ta tak og finne sin vei inn i det som peker seg ut som viktige satsinger for menighetene i fellesskap.

Kilder og utgangspunkt for strategien

Kirkemøtets visjonsdokument er en viktig ytre kilde til bispedømmets strategiarbeid. Det samme er de målene og resultatindikatorerne som Kirkerådet fastsetter. Bispedømmerådene utgjør Kirkemøtet sammen. Bispedømmerådet og biskopen (jf. tjenesteordning for biskoper, § 2) har som oppdrag å følge opp Kirkemøtets vedtak regionalt og skal arbeide for at disse får gjennomslag lokalt.

I tillegg har bispedømmerådet også et selvstendig mandat ut fra formålsparagrafen i Kirkelovens §23, som gir rom for egne satsinger og arbeidsformer.

Strategien skal være overordnet. Den kan peke på viktige mål, satsingsområder, målgrupper og gjennomgående tiltak. Årsplanene for hvert enkelt år vil så si noe om hvordan en vil arbeide med fastsatte mål i den aktuelle perioden.

Kirkens kontekst er kompleks. Virksomheten er omfattende. Ikke alt som skjer kan få plass i en strategi, uten at det betyr at det er uviktig. Strategien bør peke på hovedsatsinger og være en hjelp til å holde fokus.

Prosess fram mot bispedømmerådets behandling

I forkant av bispedømmerådets behandling har proster, kirkeverger og menighetsutviklingsavdelingen hatt anledning til å bidra til strategien. Blant annet har gruppene arbeidet med Kirkemøtets visjon.

På en samling i mai konkluderte proster og rådgiverne i menighetsutviklingsavdelingen med at det er behov for å peke på hvilke av Kirkemøtets visjonsformuleringer som først skal få oppmerksomhet. Her er det mange enkeltmål de fagansvarlige kan følge opp på sine felt, men i strategiarbeidet vil det være nødvendig å prioritere.

I september, på «Sammen om å lede», arbeidet kirkeverger, proster og ledelse ved bispedømmekontoret videre med Kirkemøtets visjon og med strategien. Denne gruppa ble utfordret til å peke på hvilke områder av Kirkemøtets visjon det er viktigst å satse tydelig på i tiden som kommer. Alle de syv satsingsområdene fra visjonsdokumentet fikk støtte, men særlig tre områder peker seg ut som viktige for hele fellesskapet.

- ✚ Flere søker dåp og trosopplæring
- ✚ Kirken engasjerer seg i samfunnet
- ✚ Flere finner sin plass i kirkelig arbeid.

Ellers reflekterte samtalen at det er bred enighet om at gudstjenesten er viktig, men at det er et gjennomgående trekk at gudstjenesten mange steder opplever svekket oppslutning, særlig blant de yngre. Det gjør at mange leter etter hvordan denne utfordringen skal løses og at noen også stiller spørsmål ved om det er klokt å satse så tungt på gudstjenesten som det gjøres i dag, i forhold til de mulighetene som åpner seg i hverdagskirken og de andre delene av kirkens virksomhet.

I prostemøtet i november fikk prostene også presentert noen mulige strategiske fokusområder, som de kommenterte og gav innspill til. Forslaget til strategi bygger videre på dette.

Kirkerådet har sendt signaler om at dåp og kommunikasjon i digitale medier blir viktig i 2019. Vi venter også oppdaterte mål- og resultatindikatorer, noe som vil være viktig for strategien.

Samtalen i bispedømmerådet kan også gjerne ha Kirkemøtets visjon som utgangspunkt og spørsmålet om hva i denne som bør være strategiske hovedfokus.

Menighetsutviklingsavdelingen vil bidra til andre gangs behandling ut fra det som er kommet fram gjennom hele prosessen og det som utkrystalliserer seg i bispedømmerådets samtale om saken.

Noen aktuelle utfordringer.

Samtalen kan også ta utgangspunkt i aktuelle utfordringer for kirken. Her kjenner vi til flere konkrete behov. Listen er ikke utfyllende.

- Trosopplæring er strategisk viktig for å gi kjennskap til Gud, skape engasjement og gi hjelp til kristen livstolkning og livsmestring. Som prosjekt begynner trosopplæringen å bli godt etablert. Vi ser at det er viktig å opprettholde fokuset på bredden av alle døpte, arbeide for god oppslutning og for at trosopplæringen skal formidle et innhold som gir mye og får prege de som deltar.
- Rekrutteringsutfordringene er godt kjente. Kirken er avhengig av å rekruttere flere prester, kateketer, kirkemusikere, diakoner, medarbeidere til trosopplæringen, barne- og ungdomsarbeidere, ledere, administrative medarbeidere og andre

menighetsarbeidere. Hvor akutt rekrutteringsbehovet er varierer mellom de ulike stillingskategoriene, men det er svært tydelig at rekrutteringsgrunnlaget og søkertilgangen generelt sett ikke er god nok.

- Det er viktig for både barn, familier og kirkens framtid å styrke oppslutningen om dåp og konfirmasjon. Det er også viktig å bevare oppslutningen om kirkelig gravferd.
- Vi ønsker oss bedre oppslutning blant ungdom.
- Norge er blitt mer multikulturelt, uten at menighetslivet i stor nok grad speiler dette.
- Frivilligheten er viktig for menighetene, uten at den på noen måte er selvsagt.
- I en tid der kirken har en svakere formell relasjon til det offentlige blir det ekstra viktig å bidra på fellesarenaene i samfunnet og vise igjen der mange henter sine impulser, i media, i kulturen og i organisasjonslivet.
- For at kirken skal kunne nå sine mål, trengs det en velfungerende kirkeorganisasjon med tjenlige strukturer og gode rammevilkår for arbeidet, blant annet med godt personalarbeid og et velfungerende kirkedemokrati.

Det åpner seg også nye muligheter, i åpne kirker, religionsdialog, i kirke-skolesamarbeid, aktivitetene i hverdagskirken og på digitale arenaer.

Gudstjenesten er fortsatt teologisk og strategisk viktig, men det reiser seg en del spørsmål om hvordan oppslutningen om gudstjenesten skal styrkes og hvordan gudstjenestelivet kan legges til rette så det favner bredere.

I stor grad reflekterer disse punktene Kirkerådets forslag til oppdaterte mål og resultatindikatorer.

Bak strategien ligger også den grunnleggende utfordringen, at kirken er til for å forkynne evangeliet og kalle til etterfølgelse og disippelskap. Det er i sin tilknytning til Den treenige Gud og i hva Guds nærvær, kraft, gaver og kall betyr at det kirkelige livet henter kraften og blir meningsfullt på en unik måte. Den kirkelige grunnutfordringen er nettopp å være kirke, det stedet der mennesker kan møte Gud, motta Guds nåde som gave og stadig inviteres til å leve livet i Guds lys.

Å utforme en strategi handler også om hvordan dette kan realiseres i praksis, slik at det blir noe hele bredden av kirken og samfunnet kan oppdage, styrkes i tilknytningen til og leve i. Bispedømmerådet har en viktig rolle i å peke på hovedlinjer i hvordan dette kan satses på i kirken i Stavanger bispedømme.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd ber administrasjonen arbeide videre med strategi for 2019-2021, på bakgrunn av forslaget i saksframlegget og samtalen i møtet.

KM 07/18 Visjonsdokument 2019-2021

Kirkemøtets vedtak

1. Kyrkjemøtet vedtar som visjonsdokument for Den norske kyrkja i perioden 2019–2021 *Meir himmel på jorda* med tilhøyrande målformuleringar.
2. Kyrkjemøtet ber dei sentralkyrkjelege råda og bispedømmeråda om å følgje opp visjonen og dei strategiske måla i planane sine og i rapportering.
3. Bispedømmeråda blir vidare bedne om å følgje opp saka overfor sokneråda/fellesråda i bispedømmet.

Visjonen til Den norske kyrkja *Meir himmel på jorda*

Kyrkja vitnar i ord og gjerning om frelse, fridom og håp i Jesus Kristus ved å vere

vedkjennande

Vi vedkjenner trua på og tilber den treeinige Gud saman med den verdsvide kyrkja.

open

Vi er eit fellesskap prega av likeverd, deltaking og respekt for mangfald.

tenande

Vi viser miskunn, fremjar rettferd og vernar om skaparverket.

misjonerande

Vi vitnar om Jesus Kristus lokalt og globalt.

Strategiske mål

I perioden 2019–2021 skal vi arbeide for at:

1. **Gudstenestelivet blomstrar**
2. **Fleire søker dåp og trusopplæring**
3. **Kunst- og kulturuttrykk er ein del av kyrkja sitt liv**
4. **Kyrkja engasjerer seg i samfunnet**
5. **Fleire finn sin plass i kyrkjeleg arbeid**
6. **Kyrkja skaper trygge rom**
7. **Kyrkja har ein demokratisk og velfungerande organisasjon**

1 Gudstenestelivet blomstrar:

- Gudstenesta gir eit møte med det heilage, med Gud.
- Gudstenesta er eit ope, deltakande og inkluderande fellesskap.
- Gudstenesta knyter oss til den verdsvide kyrkja.
- Kyrkja har vigslar der vi feirar kjærleiken, og ber om Guds signing over ekteskapet.
- Kyrkja lar etterlatne møte omsorg og få oppleve ei verdig gravferd.
- Kyrkja varetar og fornyar kyrkjemusikken.

2 Fleire søker dåp og trusopplæring:

- Medlemmer i Den norske kyrkja ber barna sine til dåpen.
- Alle døypte og tilhøyrande i alderen 0–18 år blir inviterte til trusopplæring som gjer at dei kjenner seg heime i kyrkja, og som gir kunnskap om kristen tru.
- Fleire barn og unge deltar i barne- og ungdomsarbeid i kyrkjelyden og i dei frivillige organisasjonane som er knytte til kyrkja.
- Konfirmasjonstida gir fellesskap og næring til tru og liv.
- Kyrkja legg til rette for menneske med funksjonsnedsetting.
- Aldersgruppa 18–30 år erfarer at kyrkja er relevant, livsnær og tilgjengeleg.
- Kyrkja har trusopplæring for vaksne.
- Kyrkja deler evangeliet gjennom ord, nærvær og handling, lokalt og globalt.
- Samisk kyrkjeliv er livskraftig og likeverdig og i stadig fornying og utvikling. Samisk språk og kultur blir varetatt i gudstenestelivet og trusopplæringa.
- Kvensk språk og kultur blir varetatt i gudstenestelivet og trusopplæringa.
- Teiknspråket og døve sin kultur blir varetatt i gudstenestelivet og trusopplæringa.

3 Kunst- og kulturuttrykk er ein del av kyrkja sitt liv:

- Kyrkja skaper rom for ulike uttrykk gjennom kunst og kultur, særleg for unge.
- Kyrkja arbeider målretta med rekruttering innan kyrkjemusikk.
- Kyrkja er ein relevant samarbeidspartnar for kulturlivet elles.
- Kyrkja som kulturarena er ein berebjeleke i folkekyrkja sin plass i samfunnet.
- Kyrkja er ein aktiv forvaltar av salmeskatten.

4 Kyrkja engasjerer seg i samfunnet:

- Kyrkja fremjar menneskeverd, fred, menneskerettar og vern om skaparverket.
- I samarbeid mellom kyrkjelydar og diakonale institusjonar fremjar kyrkja omsorg, rettferd og respekt.
- Kyrkja stimulerer menneske til aktivt samfunnsengasjement.
- Kyrkja samarbeider med styresmakter, livssynssamfunn og ulike organisasjonar i sitt samfunnsoppdrag.
- Kyrkja er aktiv og synleg i media.
- Kyrkja styrkjer samarbeidet med skolar og barnehagar.
- Kyrkja oppsøker og tilbyr fellesskap til dei som er nye i Noreg.
- Kyrkja fremjar religionsdialog lokalt, regionalt og nasjonalt.

5 Fleire finn sin plass i kyrkjeleg arbeid:

- Kyrkja inspirerer til deltaking i frivillig teneste.
- Kyrkja sikrar gode arbeidsforhold for sine frivillige og tilsette.
- Kyrkja styrkjer rekruttering til kyrkjeleg utdanning.
- Kyrkja medverkar til at fleire søker kyrkjelege stillingar.

6 Kyrkja skaper trygge rom

- Alle menneske har ukrenkeleg verdi.
- Kyrkja deltek i arbeid mot undertrykking og alle former for vald og overgrep.
- Kyrkja fremjar språk for, og samtale om, grenser, makt og seksualitet.
- Kyrkja deltek i #meetoo-bevegelsen, #torsdagerisvart og tilsvarande.

7 Kyrkja har ein demokratiske og velfungerande organisasjon:

- Kyrkja har demokratiske ordningar som sikrar at ho blir styrt i samsvar med grunnlaget sitt og ønska til kyrkjemedlemmene.
- Kyrkja styrkjer ungdomsdemokratiet, særleg lokalt og regionalt.
- Kyrkja arbeider fram ei kyrkjeordning som varetar både lokal tilknytning og heilskapleg styring.

DEN NORSKE KYRKJA

Stavanger bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Geir Skårland	102	18/05444-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
42/18	Stavanger bispedømmeråd 2017-2019	12.12.2018

Årsplan 2019

Årsplan 2019

Saksorientering

I denne saka skal bispedømmerådet drøfta og vedta årsplan for 2019.

Årsplanen peikar ut viktige tiltak det komande året. Kyrkjerådet fastset mål og resultatindikatorar for måloppnåing. Biskop og bispedømmeråd skal møta desse gjennom å identifisera kritiske suksessfaktorar for måloppnåing, risikofaktorar og tiltak for å redusera risiko.

Denne måten å styra på, heng saman med korleis staten arbeidar og ventar at Den norske kyrkja skal arbeida med sine mål, gjennom årsplanlegging og rapportering.

Bispedømmerådet er ein del av Kyrkjemøtet og arbeider regionalt for å nå dei måla som Kyrkjemøtet og Kyrkjerådet fastset. I tillegg kan bispedømmerådet fastsetta eigne mål og satsingsområde. Bispedømmerådet vel sjølv kva tiltak det trur vil bidra til god måloppnåing.

Kyrkjerådet har fått forslag om ei oppdatering av mål og indikatorar for 2019-2021, men dette blir det ikkje gjort vedtak om før fristen for biskopen og bispedømmerådet si årsplanlegging. Forslaget er kjent. Når Kyrkjerådet har gjort vedtak, vil bispedømmerådet sin årsplan kunne oppdaterast. Bispedømmerådet vil derfor truleg få revidert årsplan som sak tidleg i 2019.

Årsplanen bør vera realistisk. Kyrkja har mange mål og plar ikkje nå alle i løpet av eit år. Tiltaka bør stå i forhold til kva som er mogleg ut frå dei ressursane ein rår over. Den foreslåtte planen er eit forslag som reflekterer idear og prioriteringar frå administrasjonen i møte med utfordringar frå Kyrkjerådet og satsingsområde regionalt.

Den foreslåtte planen er ein revisjon av årsplan 2018 og tek vare på etablerte satsingsområde og arbeidsformer, i tillegg til nokre nye idear og satsingar.

Det er ei hensiktsmessig og godt etablert rollefordeling at bispedømmerådet fastset mål, som administrasjonen så arbeider fagleg med å finna tiltak som kan redusera risiko og bidra til måloppnåing. Tradisjonen er derfor at rådet ikkje fokuserer på detaljnivået i årsplanen, men på mål, hovudlinjer i prioriteringane og eventuelt samanhengen mellom tiltak og mål. Viss Kyrkjerådet kjem med endra mål og indikatorar, rådet legg nye føringar i arbeidet med

strategi eller peiker på behov for endringar i planen, vil administrasjonen i revisjon av årsplanen koma tilbake til rådet med eit justert forslag.

Forslag til vedtak

1. Stavanger bispedømmeråd vedtek årsplan 2019 som foreslått, med dei endringane som kom fram i møtet.
2. Rådet bed om at nye mål og indikatorar frå Kyrkjerådet blir innarbeidde i ein revidert årsplan for 2019, som kan leggjast fram for bispedømmerådet tidleg på nyåret.

2019

Meir himmel på jord

Årsplan

Stavanger biskop og bispedømmeråd

01.01.2019

Innhold

2 1: GUDSTENESTELIVET BLOMSTRAR

- 2 OPPSLUTNINGA OM GUDSTENESTENE AUKAR
- 3 GUDSTENESTETILBUDET VERT HALDE OPPE
- 4 FLEIRE VEL KYRKJELEG VIGSEL
- 5 OPPSLUTNINGA OM KYRKJELEG GRAVFERD VERT HALDEN OPPE
- 6 KYRKJA GIR ROM FOR ULIKE KUNST- OG KULTURUTTRYKK
- 8 MENNESKE MED SÆRSKILTE BEHOV VERT INKLUDERTE I KYRKJELYDSARBEIDET

10 2: FLEIRE SØKJER DÅP OG TRUSOPPLÆRING

- 10 OPPSLUTNINGA OM DÅP AUKAR
- 11 OMFANGET I TRUSOPPLÆRINGSTILBODET AUKAR
- 12 OPPSLUTNINGA OM TRUSOPPLÆRINGSTILTAKA AUKAR
- 13 OPPSLUTNINGA OM KONFIRMASJON VERT HALDEN OPPE
- 14 UNGDOMSARBEID VERT STYRKA
- 16 KYRKJA HAR TRUSOPPLÆRING FOR VAKSNE

17 3: FOLKEKYRKJA ENGASJERER SEG I SAMFUNNET

- 17 FLEIRE KYRKJELYDAR UTVIKLAR PLAN FOR DIAKONI
- 19 KYRKJA BLIR MEIR TILGJENGELEG PÅ INTERNETT
- 20 FLEIRE KYRKJELYDAR BLIR «GRØN KYRKJELYD»
- 21 FLEIRE KYRKJELYDAR ER ENGASJERTE FOR MISJON
- 22 FLEIRE DELTEK I PILEGRIMSARBEIDET
- 23 STYRKE KYRKJA SIN INNSATS I DIALOGARBEIDET

24 4: FLEIRE FÅR LYST TIL Å JOBBE I KYRKJA

- 24 REKRUTTERINGA TIL VIGSLA STILLINGAR VERT STYRKA
- 26 FLEIRE VERT ENGASJERTE I FRIVILLIG TENESTE I KYRKJA
- 27 PERSONALARBEID

Om årsplanen

I årsplanen beskriv Stavanger biskop og bispedømmeråd korleis ein vil nå viktige mål for kyrkja si verksemd i 2019.

Desse måla kjem frå to hovudkjelder.

Kyrkjerådet fastset mål og nøkkelindikatorar for kyrkja. Desse måla følgjer Kyrkjemøtet sitt visjonsdokument, om meir himmel på jord.

Kyrkjemøtet vedtok eit oppdatert visjonsdokument i 2019, og Kyrkjerådet arbeider med å oppdatere mål og resultatindikatorar i tråd med dette. Fram til dette er klart, følgjer årsplanen dei rammene som har vore på plass til no.

Årsplanen inneheld også eigne, regionale satsingar ut frå bispedømmerådet sin tradisjon og strategi.

Ei utfordring i planarbeidet er at fleire mål og indikatorar krev tiltak det er den lokale kyrkja som har mynde over. I møte med slike mål kan biskop og bispedømmeråd motivera tilsette, tillitsvalde og frivillige, halda kurs, driva fagutvikling og nytta ressursane i prestenesta. Samtidig fastset sokna eigne mål, strategiar og tiltak lokalt.

Kvart avsnitt følgjer metodikken for risikostyring. Målet er overskrifta, følgt av indikator for måloppnåing. Deretter kjem:

- ✓ **KRITISKE SUKSESSFaktorAR,**
Kva som påverkar om målet blir nådd
- ✓ **RISIKO**
Kva problem som kan oppstå og må løysast
- ✓ **TILTAK**
Kva som skal gjerast for å redusera risiko og nå mål
- ✓ **ANSVAR OG FRIST**
Kva avdeling på kontoret som har ansvar for tiltaket, og når det skal vera utført.

Til slutt følgjer ein tabell over korleis risikoen vil bli påverka av tiltaka. Liten bokstav refererer til situasjonen før tiltak, stor bokstav til situasjonen etter tiltak. Nokre utfordringar er såpass breie at risikoen blir den same både før og etter tiltak, men tiltaka vil likevel ha verdi og kunne gje verknad på lengre sikt.

Fagleg rådgjeving og vegleiing til kyrkjelydar er ein del av verksemda på alle område og blir derfor ikkje spesifisert som eigne punkt i årsplanen.

Bispedømmerådet har også anna verksemd, som følgjer av andre plikter og behov enn dei spesifikke satsingsområda. Desse kan også vera lovpålagte, viktige og strategiske, men har anna forankring enn årsplanen og blir derfor ikkje ein del av denne. Årsplanen fokuserer på korleis biskop og bispedømmeråd vil arbeida for å nå mål fastsett nasjonalt eller regionalt, gjennom rammeverket for årsplanlegging, årsrapportering og risikostyring.

Strategisk mål 1: Gudstenestelivet blomstrar

Resultatmål 1.1		OPPSLUTNINGA OM GUDSTENESTENE AUKAR			
Nøkkellindikator:		Gudstenestedeltaking			
	KRITISKE SUKSESSFAKTORAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	God kvalitet på gudstenester	Låg kvalitet og fører til lågare oppslutning	Kurs i gudstenester for små og store Arbeid med gudstenester i konfirmanntida Tilrettelegging for systematisk gudstenesteevaluering lokalt	MUV	2019
B	God kyrkjelydssong og eit aktivt kyrkjemusikalsk engasjement i kyrkjelyden	Eit sentralt element i gudstenesta fungerer ikkje og eit viktig språk for tru blir ikkje brukt.	Prosjekt for å styrka kyrkjelydssong og den kyrkjemusikalske kulturen i kyrkjelydane.	MUV	2019
C	Involvering av frivillige medarbeidarar	Færre får eigarskap til gudstenesta	Fokus på gudstenestearbeid i prostemøte Kurs for leke gudstenesteleiarar	MUV/ Biskop MUV	2019 2019
D	God informasjon om gudstenester	Gudstenestetilbodet blir usynleg	Fagleg rådgjeving til kyrkjelydane om informasjon og marknadsføring av gudstenester.	MUV/ PØF	2019

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK						
SANSYNLEGGHEIT	SVÆRT HØG					
	HØG					d
	MODERAT				a, b, c, C	D
	LITEN				A, B	
	SVÆRT LITEN					
		UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG	SVÆRT ALVORLEG
ALVORSGRAD						

Resultatmål 1.2		GUDSTENESTETILBODET VERT HALDE OPPE			
Nøkkelindikator:		Gudstenestefrekvens			
	KRITISKE SUKSESSFAKTORAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	God gudstenesteforordning	Gudstenesteforordninga svarer ikkje til behovet, anten gjennom å setja opp for mange eller for få gudstenester.	Revisjon av gudstenesteforordningar	Biskop	2019
B	Tilbod om ulike typar gudstenester i kyrkjelydane	Kyrkja klarer ikkje møta ønsket om andre typar gudstenester enn tradisjonelle hovudgudstenester	Styringssignal og drøftingar om variert gudstenesteliv i prostemøte og i prostia.	Biskop og MUV	2019

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK						
SANNSYNLEGGHEIT	SVÆRT HØG					
	HØG			b		
	MODERAT			B		
	LITEN				a	
	SVÆRT LITEN				A	
	UBETUDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG	SVÆRT ALVORLEG	
ALVORSGRAD						

Resultatmål 1.3		FLEIRE VEL KYRKJELEG VIGSEL			
Nøkkelindikator:		Talet på vigslar			
	KRITISKE SUKSESSFAKTORAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	God kvalitet på vigslar	Dårlege møte med kyrkja og dårleg gjennomførte vigslar svekker kyrkjeleg vigsel som alternativ	Oppfordring til erfaringsdeling i prostia	MUV	2019
B	Marknadsføring av det kyrkjelege tilbodet	Par som planlegg vigsel vel andre tilbod enn det kyrkjelege	Kommunikasjonsarbeid	MUV/PØF	2019

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK					
SANNSYNLEGGHEIT	SVÆRT HØG				
	HØG			b	
	MODERAT			B	
	LITEN		a, A		
	SVÆRT LITEN				
		UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG
ALVORSGRAD					

Resultatmål 1.4		OPPSLUTNINGA OM KYRKJELEG GRAVFERD VERT HALDEN OPPE			
Nøkkelindikator:		Talet på kyrkjelege gravferder			
	KRITISKE SUKSESSFaktorAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	Konstruktiv og ryddig kyrkjeleg strategi i møte med alternative tilbod, t.d. livsynsopne seremoniar	Folk vel alternative tilbod sjølv om ei kyrkjeleg gravferd hadde vore relevant	Møtepunkt for å styrka samarbeidet med gravferdsbyrå og andre aktørar	MUV	2019
B	God dialog med pårørande i planlegging av gravferd	Folk vel vekk kyrkjeleg gravferd viss dei ikkje opplever at ting som er viktig for dei får plass.	Drøftingar mellom kyrkjemusikarar, prestar, gravferdsbyrå og leiging om gode felles rammer i møte med pårørande.	MUV	2019 - 2019

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK						
SANNSYNLEGGHEIT	SVÆRT HØG					
	HØG					
	MODERAT			a	b	
	LITEN			A	B	
	SVÆRT LITEN					
	UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG	SVÆRT ALVORLEG	
ALVORSGRAD						

Resultatmål 1.5		KYRKJA GIR ROM FOR ULIKE KUNST- OG KULTURUTTRYKK			
Nøkkellindikator:		Talet på konsertar og kulturarrangement i kyrkjene			
	KRITISKE SUKSESSFAKTORAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	Menneske finn ein stad for sin lengsel og undring i kyrkjerommet	Kyrkja nyttar ikkje kyrkjerommet eller kunst som språk og uttrykk	Gjera boka «Sansen for det hellige» kjent og tilgjengeleg som ressurs, gjennom kurs og prostisamlingar Arrangera seminar med møte mellom biletkunstnarar og dei ansvarlege i kyrkja. Bidra til å gjera behovet for opne kyrkjer kjent, ved å setja dette på dagsorden i samlingar i løpet av året. Bidra i arbeidet med å utvikla gode ordningar for dette. Fokus på interessa for kyrkjekunst i aktuelle møtepunkt.	MUV	2019
B	Lokal kompetanse på korleis kyrkjene kan nyttast til konsertar og andre kulturarrangement.	Kyrkjene blir ikkje nytta som arena for ulike kulturuttrykk. Kyrkja tar ikkje oppdraget sitt som forvaltar av norsk kulturarv på alvor.	Kurs for kyrkjemusikarar og daglege leiarar i publikumsutvikling	MUV	2019
C	Dyktige kyrkjemusikarar.	Manglande kyrkjemusikalsk kompetanse i kyrkjelydane. Svekka musikalsk og kulturell verksemd og manglande bruk av ressursane i den kyrkjemusikalske tradisjonen.	Fokus på kyrkjemusikk og ressursar til kyrkjemusikk på visitasar Bidra til norsk orgelfestival Fagsamlingar for kyrkjemusikarar Arbeid med rekruttering av kyrkjemusikarar og halda fram dialogen med Universitetet i Stavanger for å tilby kyrkjemusikalsk utdanning i Stavanger.	MUV	2019
D	Kyrkja er synleg i kulturlivet	Kyrkja er ikkje til stades der folk er og på måtar folk gjerne vil møta ho.	Nytta «bokåret» til å setja Bibelen på dagsorden, gjennom å oppmuntra til kulturkveldar med fokus på Bibelen, aktiv bibelbruk i kyrkjelyden og samarbeid med Kapittelfestivalen.	MUV	2019
E	Levande fellesskapssang i kyrkja.	Folk er framande for å delta i salmesangen i gudstenesta, fordi dei ikkje er vane med å synga og ikkje kan salmane som vert sunge. Det manglar forsongarar og tilbod om kor.	Kurs i småbarnssang Leggja til rette for systematisk arbeid med salmar og song i trusopplæringa	MUV	2019

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK						
SANNSYNLEGHET	SVÆRT HØG			a		
	HØG			A	d, e	
	MODERAT			b, B, c, C	D, E	
	LITEN					
	SVÆRT LITEN					
		UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG	SVÆRT ALVORLEG
ALVORSGRAD						

Resultatmål 1.6		MENNESKE MED UTVIKLINGSHEMMING BLIR INKLUDERTE I KYRKJELYDSARBEIDET			
Nøkkelindikator:		Talet på tiltak for menneske med utviklingshemming og deltakartalet på desse.			
	KRITISKE SUKSESSFAKTORAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	Kyrkjelydane inkluderer menneske med utviklingshemming i gudstenestelivet.	Dei utviklingshemma blir ståande utan gudstenestetilbod og deira ressursar blir ikkje nytta Kyrkjelydane ser ikkje rikdomen i dei utviklingshemma sitt trusliv, slik at dette ikkje får berika fellesskapet.	Vidareutvikla hausttakkefestane som fellestiltak, så dei og gjev inspirasjon til lokalt gudstenestearbeid. Motivera til å oppretthalda og utvida tilbod om tilrettelagte gudstenester lokalt, og stimulera til større deltaking og medverknad av utviklingshemma i ordinære gudstenester.	MUV	2019
B	Det er god tilgang i nærmiljøet til kyrkjeleg arbeid for menneske med særskilte behov for tilrettelegging.	Menneske med særskilte behov mister tilgang til, og deltaking i, kristent fellesskap. Kyrkjelydane bruker for lite ressursar på dette arbeidet og samarbeider for lite med andre kyrkjelydar om fellestiltak	Leggja til rette og stimulera til å ta i bruk konseptet «Vår inkluderende menighet». Oppretthalda satsing på Weekend-arbeid for unge vaksne, og arbeida for auka ungdoms-fokus i klubbarbeidet. Oppfølging av tilsette og frivillige gjennom samtalar, inspirasjons- og leiarsamlingar. Inspirera til samarbeid på prostiplan og på tvers av kyrkjelyds-grensar for å styrkje klubb, kafé- og gudstenestearbeidet. Prostisamlingar skal nyttast strategisk her, så vi får ulike faggrupper i tale. Prosjektsamarbeid med Diakonistiftelsen Rogaland, særskilt om Solgården-prosjekt, weekend, Downsday og klubb/kafé i tråd med stiftelsen sine planar.	MUV	2019
C	Trusopplæringstiltak med god tilrettelegging.	Barn og unge i målgruppa deltek ikkje i trusopplæring pga. lite relevante invitasjonar, uklar informasjon og mangelfull relasjon til kyrkjelyden.	Gjera fellestiltak og kontinuerleg arbeid godt kjent og la kyrkjelydane sjå desse som viktige delar av sine trusopplæringstiltak for målgruppa. Tilrettelegging er etterspurt i utviklingssamtalar.	MUV	2019
D	Menneske med utviklingshemming blir anerkjende og sett på som likeverdige og viktige medlemmar av samfunnet og kyrkja	Menneske med utviklingshemming blir ikkje tatt på alvor, blir nedprioritert, og får ikkje den tilrettelegginga dei har krav på. Kyrkja sitt fellesskap blir fattigare.	Bidra til å gjera synleg kva ressursar menneske med utviklingshemming har, og kva dei kan bidra med. Halda fram forpliktingar kyrkja allereie har og fremja samhandlingstiltak med det offentlege.	MUV	2019

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK						
SANNSYNLEGHET	SVÆRT HØG					
	HØG			a		
	MODERAT			A	b, d, D	
	LITEN				B, c, C	
	SVÆRT LITEN					
		UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG	SVÆRT ALVORLEG
ALVORSGRAD						

Strategisk mål 2: FLEIRE SØKJER DÅP OG TRUSOPPLÆRING

Resultatmål 2.1		OPPSLUTNINGA OM DÅP AUKAR			
Nøkkelindikator:		Delen døypte av tilhøyrande			
	KRITISKE SUKSESSFAKTORAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	Foreldre veit kva dåpen er og betyr	Manglande kunnskap om verdien av dåp gjer at barn ikkje blir døypte	Få kunnskap om situasjonen gjennom å vera med i referansegruppe i samanheng med VID sitt forskingsprosjekt kring dåp og undervisning. Kommunikasjonsarbeid med fokus på dåp	MUV / PØF	2019
B	Kyrkjelydane er medvitne om eiga dåpsopplutning og motiverte for å arbeida med dåp	Kyrkjelydane ser ikkje utfordringane og prioriterer ikkje dåpsarbeid	Fokus på dåp i utviklingssamtalane Fornyng av dåpsarbeidet i ressursgruppe for dåp: <ul style="list-style-type: none"> • Studietur til England for å sjå på andre måtar å arbeide med dåp på. • Fokus på dåpssamtalen og utvikling av nytt innhald i den. Stimulera til dåpsprosjekt i utlysning og tildeling av regionale prosjektmiddel Motivera til bruk av verktøykassa frå Aksjon dåp i utviklingssamtalar og på faglege møtepunkt. Fokus på dåp på prestekonventet	MUV	2019

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK						
SANNSYNLEGHET	SVÆRT HØG					a
	HØG					A
	MODERAT					b
	LITEN					B
	SVÆRT LITEN					
		UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG	SVÆRT ALVORLEG
ALVORSGRAD						

Resultatmål 2.2		OMFANGET I TRUSOPPLÆRINGSTILBODET AUKAR			
Nøkkelindikator:		Gjennomsnittleg timetilbod i kyrkjelydane			
	KRITISKE SUKSESSFAKTORAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	Lokalt eigarskap og stadeigen utforming av trusopplæringsarbeidet.	Barn og unge får ikkje tilstrekkelege tilbod om trusopplæring.	Motivera til tverrfagleg eigarskap når det gjeld trusopplæring, i møte med kyrkjelydane på visitasar, prostisamlingar og i rettleiing. Minikurs i planutvikling/planrevisjon i prostia Dalane, Jæren og Domprostiet, for å sikre god kvalitet og skape vekst i arbeidet. Fokus på trosopplæring som drivhjul i kyrkjelydsutvikling – om stabsutvikling på prestekonventet. Vurdering av planar i Ytre Stavanger og Tungenes prosti – planrevisjon.	MUV	2019
B	God kompetanse og ressurstilgang i trusopplæringa lokalt	At kyrkjelydane ikkje har nok kompetanse, erfaring og ressursar til å etablera tiltak som svarer til det anbefalte omfanget.	Motivera kyrkjelydane til å sjå på omfanget av eige tilbod, i utviklingssamtalar, rettleiing, kurs og samlingar:	MUV	2019

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK						
SANNSYNLEGGHEIT	SVÆRT HØG					
	HØG				b	
	MODERAT				B	a
	LITEN					A
	SVÆRT LITEN					
		UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG	SVÆRT ALVORLEG
ALVORSGRAD						

Resultatmål 2.3		OPPSLUTNINGA OM TRUSOPPLÆRINGSTILTAKA AUKAR			
Nøkkelindikator:		Deltakardel i utvalde, landsomfattande tiltak			
	KRITISKE SUKSESSFAKTORAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	Kyrkjelydane når breidda av barn og unge	Barn og unge deltek ikkje på tiltaka som kyrkjelyden tilbyr.	Fokus i på å nå breidda av barn og unge i utviklingssamtalar. Kontakt med barne- og ungdomsorganisasjonane, for å få betre synergi mellom breiddetiltak og kontinuerlege tiltak.	MUV	2019
B	Gode tilbod med høg kvalitet	Tilboda er ikkje attraktive eller breitt nok innretta til å få høg deltaking	<ul style="list-style-type: none"> Fagutvikling - Forum for trusopplæring. Prostikurs med fokus på kyrkjerommet – Sansen for det heilage 	MUV	2019
C	Godt informasjonsarbeid	Målgruppa kjenner ikkje til tilbodet	Fokus på informasjonsarbeid i utviklingssamtalar	MUV	2019

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK						
SANNSYNLEGGHEIT	SVÆRT HØG					
	HØG					a
	MODERAT				b, c	A
	LITEN				B, C	
	SVÆRT LITEN					
		UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG	SVÆRT ALVORLEG
ALVORSGRAD						

Resultatmål 2.4		OPPSLUTNINGA OM KONFIRMASJON BLIR HALDEN OPPE			
Nøkkelindikator:		Konfirmerte av døypte 15-åringar			
	KRITISKE SUKSESSFaktorAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	Godt informasjonsarbeid i kyrkjelydane	At informasjonen ikkje motiverer målgruppa	Arbeid med konfirmanthefta til alle døypte 14-åringar i bispedømmet.	MUV	2019
B	Styrkje gudstenestene i konfirmanntida	Gudstenestene i konfirmanntida verkar avskrekkande på konfirmanntane	Utarbeida eit program for å bekrefte og motivera prestane i arbeidet med gudstenestene i konfirmanntida. Presentasjon av program på prestekonventet	MUV	2019

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK						
SANNSYNLEGGHEIT	SVÆRT HØG					
	HØG					b, B
	MODERAT				a	
	LITEN				A	
	SVÆRT LITEN					
		UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG	SVÆRT ALVORLEG
ALVORSGRAD						

Resultatmål 2.5		STYRKING AV UNGDOMSARBEIDET I KYRKJELYDANE			
Nøkkelindikator:		Tal på ungdomstiltak og tal på deltakarar i desse			
	KRITISKE SUKSESSFaktorAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	Ungdom får medverka som rådgjevarar for biskop, bispedømmeråd og sokneråd.	Ungdomstinget sine delegatar og ungdomsrådet sine medlemmer manglar kompetanse eller arenaar for å uttala seg om aktuelle saker.	Vidareutvikla ungdomsdemokratiet i bispedømmet gjennom ungdomstinget og ungdomsrådet.	MUV	2019
B	Kyrkjelydane sitt ungdomsarbeid formidlar og praktiserer ein sunn spiritualitet.	Ungdomsarbeidarar og ungdom opplever slitasje på grunn av aktivitetsnivå og prestasjonskrav i kyrkjelydane sitt ungdomsarbeid.	Samlingar for ungdomsleiarar på Utstein pilegrimsgard	MUV	2019
C	Aktivt ungdomsarbeid i kyrkjelydane	Kyrkjelydane manglar ressursar eller prioriterer ikkje ungdomsarbeid. Dette leier igjen til svekka oppslutning om kyrkja, inkludert rekrutterings-utfordringar.	Kartlegging av tilbod til ungdom i bispedømmet gjennom prostibesøk og arbeid med statistikk.	MUV	2019
			Etablera prosjektgruppe som har ansvar for ungdomssatsing i bispedømmet.	MUV	2019
			Møte med barne- og ungdomsorganisasjonane om samarbeid om kyrkjeleg arbeid for ungdom	MUV	2019
			Ungdomskonferanse	MUV	2020
			Skapa møtepunkt for ansvarlege for ungdomsarbeid i kyrkjelydane	MUV	2019
			Fokus på ungdomsarbeid i prostemøte, årsrapportsamtalar, på visitas og i andre faste møtepunkt i biskop og bispedømmerådet sitt arbeid.	MUV	2019
D	Ungdomsarbeid med god kvalitet	Det er ikkje samsvar mellom tilboda og det som ungdom treng og ønskjer seg.	Fagdag ungdom	MUV	2019

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK					
SANNSYNLEGHET	SVÆRT HØG				
	HØG			b, B	c
	MODERAT			a	C, d, D
	LITEN			A	
	SVÆRT LITEN				
		UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG
ALVORSGRAD					

Resultatmål 3.7		KYRKJA HAR TRUSOPPLÆRING FOR VAKSNE			
Nøkkelindikator:		Tilbod og deltakartal i trusopplæring for vaksne i kyrkjelydane			
	KRITISKE SUKSESSFaktorAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	Medlemmane av kyrkja har god kjennskap til kristen tru og praksis	Kyrkjemedlemmane kjenner ikkje den kristne tradisjonen, slik at færre menneske har ein kristen identitet	Vidare arbeid med gudstenesteheftet retta mot dåps- og konfirmantforeldre. Samarbeid med Kyrkjerådet. Utarbeida eit enkelt opplegg for konfirmantforeldre kopla til gudstenesteheftet. Lansering av hefte og opplegg på prestekonventet	MUV	2019

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK					
SANNSYNLEGEHEIT	SVÆRT HØG				a
	HØG				A
	MODERAT				
	LITEN				
	SVÆRT LITEN				
	UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG	SVÆRT ALVORLEG
ALVORSGRAD					

Strategisk mål 3: FOLKEKYRKJA ENGASJERER SEG I SAMFUNNET

Resultatmål 3.1		FLEIRE KYRKJELYDAR UTVIKLAR PLAN FOR DIAKONI			
Nøkkelindikator:		Tal på kyrkjelydar med godkjent plan Talet på diakonale tiltak i kyrkjelydane retta mot mål i diakoniplanen, reflektert i årsstatistikken			
	KRITISKE SUKSESSFaktorAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	Kunnskap om utarbeiding av lokale planar i alle kyrkjelydar	Låg kunnskap og lite engasjement for diakoniplanen blant dei ansvarlege lokalt	Ta kontakt med kyrkjelydar som ikkje har plan for diakoni.	MUV	2019
B	Godt samarbeid mellom kommunehelsetenesta og diakonar/prestar	Mangelfull kommunikasjon mellom kyrkjelege tilsette og helsearbeidarar i kommunehelsetenesta	Oppfølging av konkrete prosjekt om palliativ omsorg i Stavanger bispedømme, mellom anna Haugalandprosjektet og «Samhandlingsforum for kyrkje og helse»	MUV	2019
C	Gode planar for krisehandsaming med tanke på lokale og større kriser/katastrofar	Manglande førebygging, planverk og kompetanse til handsaming av kriser/katastrofar, slik at uheldige hendingar skjer eller blir handtert dårleg.	Kurs for kyrkjeleg tilsette i kriseteam Kurs om utforming av krise/beredskapsplanar for «Handsaming og førebuing av seksuelle overgrep»	MUV/PØF	2019
D	Kyrkjelydane sitt diakonale arbeid formidlar og praktiserer ein sunn andelegheit	Tilsette og frivillige opplever slitasje og møter ideal som er vanskelege å setja ut i praksis.	Fagdag med Gunnar Fagerli: Sunn andelegheit Tema i prostigruppene: Korleis ta vare på seg sjølv i tenesta. Retreatdagar på Utstein.	MUV/ Fermate	2019
E	Opning for satsingar knytta til reviderte mål- og resultatindikatorar for 2019-2021.				

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK						
SANNSYNLEGHET	SVÆRT HØG					
	HØG				b,d	
	MODERAT			a	B,D	c
	LITEN			A		C
	SVÆRT LITEN					
		UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG	SVÆRT ALVORLEG
ALVORSGRAD						

Resultatmål 3.2		KYRKJA BLIR MEIR TILGJENGELEG PÅ INTERNETT			
Nøkkelindikator:		Talet på treff på nettsider og Facebook.			
	KRITISKE SUKSESSFaktorAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	Nærvær på sosiale media	Svekka kyrkjeleg nærvær der folk er	Fortsatt formidla fagleg påfyll om bruk av sosiale media i sokna. Etablere biskopen si facebook-side.	PØF	2019
B	Aktuelt og interessant stoff på nettsider	Færre treff på grunn av mindre interessant stoff	Auka medvit i staben om å formidla stoff til nettsidene og ta bilete på arrangement. Utarbeide kommunikasjonsplan for biskop og bispedømmeråd.	MUV/PØF PØF	2019
C	Gode nettsider i kyrkjelydane	Nettsider blir ikkje utnytta, eller har ikkje god nok kvalitet til å bli gode møtestader mellom medlemmar og kyrkje	Ha dialog med kyrkjeværjane om bruk av gode nettsider i fellesråd og sokn, og bidra til kompetanseutvikling. Arbeida for at fleire kyrkjelydar tek i bruk kommunikasjonsressursane som ligg på intranettet Kyrkjebakken.	PØF	2019

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK						
SANNSYNLEGHET	SVÆRT HØG					
	HØG			a,		
	MODERAT			A, b, c, C		
	LITEN			B		
	SVÆRT LITEN					
		UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG	SVÆRT ALVORLEG
ALVORSGRAD						

Resultatmål 3.3		FLEIRE KYRKJELYDAR BLIR «GRØN KYRKJELYD»			
Nøkkelindikator:		Talet på grønne kyrkjelydar			
	KRITISKE SUKSESSFaktorAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	Kunnskap og engasjement for å søkja om å verte grønne kyrkjelydar	Mangel på motivasjon og kunnskap	Ta kontakt med kyrkjelydar som ikkje er grønne og leggja til rette for prosess for dei som vil bli det.	MUV	2019

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK					
SANNSYNLEGHET	SVÆRT HØG				
	HØG				
	MODERAT		a		
	LITEN		A		
	SVÆRT LITEN				
	UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG	SVÆRT ALVORLEG
ALVORSGRAD					

Resultatmål 3.4		FLEIRE KYRKJELYDAR ER ENGASJERT FOR MISJON			
Nøkkelindikator:		Talet på kyrkjelydar med inngått misjonsavtale			
	KRITISKE SUKSESSFaktorAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	Kyrkjelydane er oppdaterte på kyrkja si misjonsforståing og innrettar arbeidet sitt ut frå dette.	Kyrkjelydane manglar kompetanse, motivasjon og kapasitet til å fokusera på kyrkja sitt misjonsoppdrag.	Bidra til kompetanseutvikling i kyrkjelydane og gjera dei medvitne om misjon, gjennom å følgja opp gjeldande årsplan for SMMS.	MUV	2019
B	Kyrkjelydane har kjennskap og tilgang til ressursar knytt til misjonsavtalene.	Ressursar knytte til misjonsavtalane er irrelevante og utilgjengelege for kyrkjelydane.	Arbeida med gode rutiner mellom kyrkjelydar og organisasjonar når det gjeld informasjon.	MUV	2019

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK					
SANNSYNLEGHET	SVÆRT HØG				
	HØG			a	
	MODERAT		b	A	
	LITEN		B		
	SVÆRT LITEN				
	UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG	SVÆRT ALVORLEG
ALVORSGRAD					

Resultatmål 3.5		FLEIRE TEK DEL I PILEGRIMSARBEIDET			
Nøkkelindikator:		Talet på arrangement med pilegrimstema og tal på deltakarar			
	KRITISKE SUKSESSFaktorAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	Lokale og regionale tilbod om pilegrimsvandringar	Lita eller inga interesse for pilegrimsmotivet hos tilsette, råd og utval.	Arrangera <i>Pilegrimsforum</i> og ha kontakt med prostiutvala for pilegrimsarbeid. Pilottur på riksvei 13	MUV	2019
B	Gjestfrihet, engasjement og tilrettelegging for pilegrimsaktivitet i lokalmiljøa som ligg langs Kystpilegrimsleia i Rogaland.	Kyrkja blir ikkje synleg eller tilgjengeleg for pilegrimane.	Motivera og leggja til rette for at kyrkjene langs pilegrimsleia kan ta imot pilegrimar på ein god måte.	MUV	2019
C	Kystpilegrimsleia er tilgjengeleg	Praktiske vanskar med å gjennomføra turar gjer at ho ikkje blir nytta.	Bidra til at det blir ein ferdig, merka sti frå Egersund til Stavanger, med den naudsynte infrastrukturen. Bidra til at det er god informasjon og tydelege skilt på nøkkelstadene. Arrangera tur frå Stavanger til Moster	MUV	2019

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK						
SANNSYNLEGGHEIT	SVÆRT HØG					
	HØG					
	MODERAT		a		b, c	
	LITEN		A		B, C	
	SVÆRT LITEN					
	UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG	SVÆRT ALVORLEG	
ALVORSGRAD						

Resultatmål 3.6		STYRKE KYRKJA SIN INNSATS I DIALOGARBEIDET			
Nøkkelindikator:		Talet på møtepunkt der kyrkja er ein medverkande part			
	KRITISKE SUKSESSFaktorAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	Kyrkjelydar og tilsette blir motiverte til å arbeide aktivt med dialogarbeid i lokalsamfunnet	Manglande dialog mellom ulike trus- og livssynssamfunn gjev større spenningar og mindre forståing i samfunnet	Kontakt og samarbeid om tiltak med Kirkelig Dialogsenter Stavanger	MUV	2019
B	Kontakt med ulike religiøse miljø	Kyrkja manglar relasjonar til viktige grupper i det alternative religiøse miljøet	Deltaking på alternativmesser og kontakt med det alternative religiøse miljøet.	MUV	2019

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK					
SANNSYNLEGEHEIT	SVÆRT HØG				
	HØG			b	a
	MODERAT			B	A
	LITEN				
	SVÆRT LITEN				
	UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG	SVÆRT ALVORLEG
ALVORSGRAD					

Strategisk mål 4: FLEIRE FÅR LYST TIL Å JOBBE I KYRKJA

Resultatmål 4.1		REKRUTTERINGA TIL VIGSLA STILLINGAR VERT STYRKA			
Nøkkellindikator:		Talet på vigslingar			
	KRITISKE SUKSESSFAKTORAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	Nye blir motiverte til å ta kyrkjeleg utdanning og søkja arbeid i kyrkja	Dei som har talent og motivasjon for å bli prestar blir ikkje utfordra til å vurdere dette. Mangel på kvalifiserte og interesserte søkjarar til ledige stillingar	Legga til rette for oppsøkjande verksemd og profilering av kyrkjelege stillingar i aktuelle ungdomsmiljø	PØF/MUV	2019
			Tipsa fellestråd om å gje moglegheit for arbeidsveke i kyrkja	PØF/MUV	2019
			Rekruttering som tema i prostemøte		
			Samarbeida med kyrkja nasjonalt og fagorganisasjonane om rekruttering	PØF/MUV	2019
			Arbeida systematisk med å bruka eksisterande ungdomsarbeid som rekrutteringsarena, m.a. ved dette som tema på møtepunkt mellom tilsette. Særleg fokus på Ungdomstinget 2019.	MUV	2019
B	Fleire får lyst til å jobba med trusopplæring og undervisning i kyrkja	Få som ønsker å arbeida med trusopplæring/undervisning	Utfordra tilsette til å gå inn i eit utdanningsløp for å bli vigsla til kateket. Samarbeid med VID om utdanning for trusopplærarar	MUV	2019
C	Fleire får lyst til å jobba med diakoni i kyrkja	Få som ønsker å arbeida med diakoni	Utfordra diakoniarbeidarar til å gå inn i eit utdanningsløp for å bli vigsla til diakon	MUV	2019
D	Det vert utdanna kyrkjemusikarar som ønskjer å arbeide i kyrkja.	Det vert ikkje utdanna kyrkjemusikarar.	Halda fram dialogen med Universitetet i Stavanger for igjen å kunna tilby kyrkjemusikalsk utdanning i Stavanger. Arbeida for at nokre av kantorstillingane kan ha undervisning som del av sine stillingar, i samarbeid med KR og KA. Motivera tilsette kyrkjemusikarar med kantorkompetanse til å bli vigsla.	MUV	2019
E	Prestetenesta framstår som viktig og attraktiv	Presteyrket verkar travelt og lite verdsett, slik at potensielle prestar vel andre yrke Teologistudentar vel ikkje teneste som kyrkjelydsprest Stillingane verkar ikkje attraktive	God personalpolitikk for prestar, jf. resultatmål 4.2	PØF	2019
			Profilering av positive sider av prestetenesta på relevante arenaar.		
			Tilby kontakt med kyrkjelyd og prest i løpet av teologistudiet	PØF / MUV	2019
			Forum for teologistudentar på VID Misjonshøgskulen. Samarbeid med VID om vegen til presteteneste		
		Godt arbeid med utlysing av stillingar og rekruttering av søkjarar	PØF	2019	

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK						
SANNSYNLEGHET	SVÆRT HØG					
	HØG					a, b, c, d
	MODERAT				e	A, B, C, D
	LITEN				E	
	SVÆRT LITEN					
		UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG	SVÆRT ALVORLEG
ALVORSGRAD						

Resultatmål 4.2		FLEIRE VERT ENGASJERT I FRIVILLIG TENESTE I KYRKJA			
Nøkkellindikator:		Tal på frivillige			
	KRITISKE SUKSESSFAKTORAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	Kyrkjelyden har eigarskap til trusopplæringsreforma	Lite engasjement for trusopplæringsreforma	Fokus på medarbeidarskap i trusopplæringsreforma, m.a. gjennom utviklingssamtalar/minikurs i planutvikling.	MUV	2019
B	Kyrkjelydane har ein strategi for rekruttering, og oppfølging av frivillige	Mangel på kompetanse og klokskap når det gjeld rekruttering og oppfølging av frivillige	I visitasar, i årlege faglege treffpunkt, prostemøter og i utviklingssamtalar i trusopplæringa tematisera frivillig teneste i kyrkja. Formidla ulike konsept for leiartrening for ungdom til kyrkjelydane.	MUV	2019

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK						
SANNSYNLEGHET	SVÆRT HØG					
	HØG					
	MODERAT				a, b, c	
	LITEN				A, B, C	
	SVÆRT LITEN					
		UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG	SVÆRT ALVORLEG
ALVORSGRAD						

Resultatmål 4.3		GODT ARBEIDSMILJØ OG LÅGT SJUKEFRÅVÆR I PRESTETENESTA			
Nøkkelindikatorar:		Godt resultat på medarbeidarundersøkinga			
	KRITISKE SUKSESSFAKTORAR	RISIKO	TILTAK	ANSVAR	FRIST
A	Nulltoleranse for mobbing og trakassering som verdi i arbeidsmiljøet.	Tilsette og frivillige overser verdien av nulltoleranse for mobbing og trakassering	Aktiv bruk av samtalekort og samtaleverktøyet «Skikk og uskikk» i prostilaga. Bruk av avviksskjema ved tilfelle av trakassering og mobbing. Psykososiale vernerundar blir gjennomførte i alle prostia.	PØF	2019
B	Klare rutinar i sjukefråværsarbeidet.	Dårleg informasjon om rutinar hos arbeidsgjevar, tillitsvalde og tilsette.	Sjukefråværsarbeidet som tema i prostemøtet og i RAMU.	PØF	2019
C	Alle tilsette svarer på medarbeidarundersøkinga	Lav motivasjon for utfylling av skjema	Gjennomføra medarbeidarundersøkinga og motivere dei tilsette til å svare.	PØF	2019
D	Fellesråda samarbeider med oss om vernerundane.	Lav interesse for å gjennomføra vernerunder	Fysiske og psykososiale vernerunder blir gjennomførte i alle prosti i samarbeid med kyrkjelege fellesråd (eigen mal for små stabar).	PØF	2019
E	God opplæring og trivsel i tenesta.	Dårlig opplæring, høgt press og uklære forventningar frå arbeidsgjevar og kyrkjelyd	Leggja til rette for fysisk aktivitet og trivselsfremjande tiltak. Gjennomføra innføringsprogram for yngre og nye prester. Tilby arbeidsvegleiing (ABV). Tilby samtalar og individuell vegleing. Gjennomføre medarbeidarsamtalen. Følgja opp slitasjemoment som kjem fram i medarbeidarundersøkinga. Gjennomføring av livsfasetiltak.	PØF	2019
F	Kontinuerleg arbeid med livsfasepolitikk.	Tilsette sluttar grunna usemje og omstilling	Tilby pensjonskurs. Tilrettelegge for at prestene tar ut seniordager. Tilby livsfasetiltak.	PØF	2019
G	God implementering av arbeidstids- og beredskapsavtalar for prestar.	Manglande kunnskap om ordningane i avtalen. Manglande tilrettelegging i høve til ordningane.	Opplæring av prestar, prostar og prostesekretærar. Informasjon til kyrkjelydane for å gi forståing for prestane si nye arbeidstidsordning.	PØF	2019

RISIKOVURDERING FØR OG ETTER TILTAK						
SANNSYNLEGHET	SVÆRT HØG					
	HØG				e	
	MODERAT			f	a, E, g	
	LITEN			d, F	b, A, G	
	SVÆRT LITEN			D	B, c, C	
	UBETYDELEG	LÅG	MODERAT	ALVORLEG	SVÆRT ALVORLEG	
ALVORSGRAD						

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Øyvind Berntsen	111	18/04723-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2017-2019	

Foreløpig budsjett 2019

Vedlegg:

Statsbudsjettet 2019 - foreløpig tildelingsbrev.docx

Vedlegg til foreløpig tildelingsbrev 2019

Foreløpig budsjett 2019

Saksorientering

1. Generelle forutsetninger

Bispedømmerådets virksomhet har sitt formelle grunnlag i:

- Lov om Den norske kirke
- Lov om kirker og kirkegårder
- Tjenesteordning for biskop
- Tildeling fra Kulturdepartementet (KUD) via Kirkerådet
- Beslutninger tatt i Kirkemøtet, Kirkerådet og bispedømmerådet, herunder strategi og visjonsdokumenter for Den norske kirke

Foreliggende budsjettforslag bygger på en foreløpig fordeling av kostnadsramme beregnet av Kirkerådet, basert på forventet tildeling fra KUD til Den norske kirke for 2019.

Statsbudsjettet for 2019 vil ventelig bli endelig vedtatt av Stortinget medio desember 2018, og frem til da vil det være noe usikkerhet med hensyn til endelig rammetildeling fra KUD til Den norske kirke. Eventuelle justeringer i rammen til bispedømmerådet vil bli innarbeidet i revidert budsjett, som ventelig fremlegges for bispedømmerådet til behandling i februar 2019.

Den samlede tildeling fra Kirkerådet for 2019 er tilnærmet en videreføring av tildeling 2018. Fordelingen for vårt bispedømme er som følger:

• Tilskudd til driftsmidler (kirkelig adm og prester)	kr	95 544 000
• Andel tilskudd fra OVF	kr	557 000
• Tilskudd til trosopplæring	kr	31 412 000
• <u>Tilskudd til diakoni, undervisning og kirkemusikk</u>	kr	<u>13 519 000</u>
Sum	kr	141 032 000

Pensjonskostnader inngår ikke i tildelingen fra Kirkerådet til bispedømmerådene da disse håndteres på rettssubjekt nivå.

Det legges frem et budsjettforslag i balanse, der overføring av prognostisert mindreforbruk fra 2018 er innarbeidet med kr 4 839 000. I henhold til Kirkemøtets budsjettreglement (§6 Disponeringsfullmakter) forventes det at mindreforbruk fra 2018 kan overføres til 2019.

2. Mål, rapportering, administrative og budsjettmessige forutsetninger mv.

I Prop. 1S fra Kulturdepartementet for statsbudsjettet 2019 fremgår formålet med tildelingen av rammetilskuddet:

- *Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt forankret kirke.*
- *Den norske kirke skal ha en oppslutning som bekrefter dens karakter som folkekirke.*
- *Den norske kirke skal formidle evangelisk-luthersk tro og tradisjon, og tilby trosopplæring til alle barn.*
- *Den norske kirke skal være organisert i samsvar med demokratiske prinsipper og verdier.*

Av Stortingets bevilgning til Den norske kirke, fremgår det at kirkens egne organer skal bestemme nærmere hvilke mål som skal fastsettes. Omtalen av målene, rapporteringskrav, administrative forutsetninger mv, vil bli fremlagt for bispedømmerådet så snart dette foreligger fra Kirkerådet.

3. Budsjett driftsmidler

Samlet tildeling driftsmidler utgjør kr 95 544 000. Driftsbudsjett 2019 er i stor grad en videreføring av budsjett 2018, og fremgår av vedlagte oppstilling, som i tillegg til budsjett 2019 inneholder revidert budsjett 2018 og prognostisert resultat 2018.

Det fremgår av budsjettoppstillingen at prognostisert mindreforbruk 2018 (kr 4 839 000) er budsjettert som inntekt i 2019. Det er videre viktig å merke seg at alle faste stillinger er fullbudsjettert (fast lønn, tilleggslønn, feriepenger, arbeidsgiveravgift mv), bortsett fra økonomisjef-stillingen. Samlet vedtatt ressurs utgjør 110,5 stillinger og fordeler seg som følger:

Dalane prosti	6,0
Domprostiet	11,9
Haugaland prosti	12,5
Jære prosti	12,2
Karmøy prosti	8,5
Ryfylke prosti	7,9
Sandnes prosti	10,9
Tungenes prosti	10,7
Ytre Stavanger prosti	9,6
Spesialprester	4,6
Bispedømmekontor/biskop	15,7
Sum	110,5

Stillingen som økonomisjef inngår i vedtatt samlet stillingsressurs men er pt ubesatt (tjenesten kjøpes fra Agder og Telemark bispedømme og inngår ikke i lønnsbudsjettet). Følgelig utgjør budsjettert ressurs på bispedømmekontor/biskop 14,7 stillinger.

Videre er det budsjettert refusjon sykepenger/fødselspenger på kr 1 500 000, samt budsjettert ekstraordinære kostnader vedrørende bispevigsling med kr 650 000. For øvrig vises det til de merknader som følger budsjettoppstillingen.

4. Budsjett tilskuddsmidler

Budsjett tilskuddsmidler er i sum i henhold til den øremerkede foreløpige tildelingen fra Kirkerådet. I tildeling utgjør rammen for OVF-midler for 2019 kr 557 000, hvilket er

uforandret fra 2018. Fordeling av midlene skjer i henhold til gjeldende regler og retningslinjer, og fremlegges for bispedømmerådet i egen sak i 2019.

Tildeling til trosopplæringsmidler utgjør for 2019 kr 31 412 000, hvilket er en reduksjon på kr 61 000 i forhold til 2018. Tildeling til menigheter og fellesråd skjer i henhold til vedtatte regler og retningslinjer for fordeling av trosopplæringsmidler i Den norske kirke.

Tildeling til diakoni, undervisning og kirkemusikk utgjør for 2019 kr 13 519 000, hvilket er en reduksjon på kr 27 000 i forhold til 2018. Tildeling til menigheter og fellesråd skjer i henhold til vedtatte regler for tilskuddsforvaltning i Den norske kirke.

Forslag til vedtak

Fremlagt foreløpig budsjett 2019 for Stavanger bispedømmeråd vedtas med en netto ramme på kr 141 032 000.

Stavanger bispedømmeråd

Foreløpig budsjett 2019

Basert på foreløpig tildeling fra Kirkerådet av 22.10.2018

Driftsrapport - uten tilskudd	Budsjett 2018	Prognose 2018	Budsjett 2019	Merknad
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri (varer og tjenester)		-610 444	-200 000	
34xx - Tilskudd fra stat, fylker, kommuner, stiftelse samt gaveinntekter	-300 000	-119 926	0	
3xxx - Andre inntekter		-313 579	-5 138 898	1
Sum inntekter	-300 000	-1 043 949	-5 338 898	
500x - Faste stillinger (inkl. tillegg mm)	74 740 737	75 919 661	72 869 965	2
5005 - Diverse tillegg	2 878 022	1 794 836	3 411 115	3
51xx - Midlertidige stillinger, ekstrahjelp, honorarer mm	1 653 000	2 095 162	1 815 827	
53xx - Gruppeliv, honorarer og annen oppgavepliktig godtgjørelse	578 000	582 636	1 037 556	4
540x - Arbeidsgiveravgift	11 140 454	11 076 389	10 914 295	
58xx - Refusjon sykepenger, fødeselspenger mv		-2 034 494	-1 500 000	5
5999 - Refusjon lønnskostnader	-3 155 900	-2 252 689	-3 260 000	
59xx - Andre personalkostn (gaver, forsikring, tjenestedrakt mm)	1 400 000	662 063	1 527 140	
Sum Lønn og godtgjørelser	89 234 313	87 843 565	86 815 898	
60xx - Avskrivninger	114 000	112 410	113 000	
6291 - Brenselstilskudd	50 000	8 330	50 000	
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	2 330 000	2 252 952	2 350 000	
64xx - Leie maskiner, inventar, datautstyr, transportmidler mv	139 500	100 945	100 000	
65xx - Inventar, driftsmateriale, datautstyr, programvare, rekvisita mv	295 000	304 541	295 000	
66xx - Reparasjon og vedlikehold bygninger og utstyr		15 416	0	
67xx - Honorar rådgivning, regnskap, revisjon og kjøp div. tjenester		12 126	0	
6790 - Kjøp av andre fremmede tjenester	325 000	931 200	980 000	6
6796 - Flytting	200 000	77 034	200 000	
6797 - Annen bistand	1 250 000	1 125 000	1 250 000	7
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, aviser, bøker, annonser mm	269 500	226 976	252 000	
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	4 540 546	4 247 867	4 984 000	8
69xx - Telefon, porto mv	82 000	78 051	90 000	
Sum andre driftskostnader (drift og mindre anskaffelser)	9 595 546	9 492 847	10 664 000	
71xx - Bilgodtgjørelse, diett, reiser mm	2 777 000	2 616 317	2 630 000	
73xx - Reklamekostnad og representasjon		6 000	0	
74xx - Medlemskontingent og gaver	23 000	38 982	23 000	
77xx - Annen kostnad	100 000	32 066	750 000	9
Sum andre driftskostnader (reise, reklame, forsikring mm)	2 900 000	2 693 365	3 403 000	
8xxx - Finansinntekter/kostnader, overføringer mv		-313		
Sum Finanskostnader og overføringer	0	-313	0	
Sum drift	101 429 859	98 985 515	95 544 000	
Tilskuddsforvaltning	Budsjett 2018	Prognose 2018	Budsjett 2019	
Tilskudd trosopplæring	31 563 000	31 563 000	31 412 000	
Tilskudd diakoni, undervisning, kirkemusikk og OVF	14 876 000	14 876 000	14 076 000	
Sum tilskudd	46 439 000	46 439 000	45 488 000	
Totalsum drift og tilskuddsforvaltning	147 868 859	145 424 515	141 032 000	

Stavanger bispedømmeråd

Merknader til foreløpig budsjett 2019.

Merknad 1:

Gjelder OVF-tilskudd til egne prosjekter i regi av bispedømmerådet (kr 300 000) samt overføring prognostisert mindreforbruk fra 2018 til 2019 (kr 4 838 898). I mindreforbruk 2018 inngår en andel av overført mindreforbruk fra 2017 som ikke forventes å bli benyttet i 2018, kr 2 395 000 (fordelt på prosjekt ungdom kr 530 000, studietur adm kr 250 000 samt studietur prestene kr 1 615 000). Resterende kr 2 443 898 gjelder prognostisert mindreforbruk drift 2018 utover de tidligere nevnte kr 2 395 000.

Merknad 2:

Alle faste stillinger er fullbudsjettet med gjeldende årslønn pr november 2018 (totalt 110,5 stillinger hvorav biskop 1,0 stilling, prester 94,8 stillinger og adm 14,7 stillinger). I budsjett 2019 inngår fast lønn samt feriepenger i denne budsjettposten. I 2018 inngikk i tillegg deler av prestenes tilleggslønn i budsjettposten, men det er for 2019 lagt nasjonale føringer for å samle all tilleggslønn for prestene under budsjettposten «5005 – Diverse tillegg».

Merknad 3:

Budsjettposten gjelder all tilleggslønn for prestene og beregningen er basert på historikk fra 2018. Tilleggslønn for prestene er knyttet til planlagt arbeidstid, tillegg for kveld- helg/høytid samt beredskap, og basert på gjeldende tariffavtale.

Merknad 4:

Som i budsjett 2018 inngår gruppeliv, honorar bispedømmerådsmedlemmer samt honorar eksterne ABV-veiledere i denne budsjettposten. I tillegg inngår i budsjett 2019 telefongodtgjøring.

Merknad 5:

I motsetning til tidligere år er det for 2019 budsjettert refusjon sykepenger/fødselspenger på samlet kr 1 500 000, basert på historikk samt kalkulert sannsynlighet for at det blant ca 130 ansatte til enhver tid vil være noen som er syke eller ute i fødselspermisjon.

Merknad 6:

I budsjettposten inngår kostnader til honorar eksterne arbeidsveiledere (ABV) som faktureres fra eksterne aktører (f.eks Modum). I tillegg er det i budsjett 2019 innarbeidet kjøp av ressurs til dekning av økonomisjef-funksjonen.

Merknad 7:

Budsjettposten består utelukkende av kostnader knyttet til prostesekretær-funksjonen, via løpende avtaler om kjøp av ressurser fra ett fellesråd pr prosti.

Merknad 8:

I budsjett 2018 inngår overført andel av mindreforbruk fra 2017 (kr 2 395 000, ref «Merknad 1»). I budsjett 2019 inngår tilsvarende kr 2 395 000 ubenyttet i 2018, samt ytterligere kr 2 589 000 til dekning av møter, kurs og seminarer i henhold til ordinær drift for bispedømmerådet, prestene og adm (bispedømmerådsmøter, ungdomsrådet, studiemidler (REU), prostebudsjett, prostemøter, HMS, visitas mv).

Merknad 9:

I budsjett 2019 er det i denne posten innarbeidet kr 650 000 knyttet til vigsling av ny biskop.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 22.10.2018

Vår ref: 18/03032-6 hh454

Deres ref:

Statsbudsjettet 2019 - foreløpig tildelingsbrev

I forslag til statsbudsjett for 2019 er rammetilskuddet til rettssubjektet Den norske kirke på kr 2 114,9 mill. I dette inngår kompensasjon for kirkens pensjonspremie til Statens pensjonskasse (SPK). For 2019 er kompensasjonen trappet opp med kr 19,5 mill som følge av at tidligere budsjettanslag var for lavt, og med kr 1 mill kroner som følge av at Den norske kirke må betale premie for stadig flere alderspensjonister. I 2018 ble bevilgningen økt med kr 20 mill for dekning av kirkevalg i 2019. Midlene videreføres for 2019, men foreslås økt med ytterligere kr 49 mill slik at samlet bevilgning til valget utgjør kr 89 mill. Videre er kr 1 mill overførte midler fra Justisdepartementet for å dekke utgifter til fengselsprest.

Forslaget innebærer et kutt på kr 56 mill. Kuttet består av redusert rammetilskudd med kr 46 mill, og i tillegg foreslås et effektiviserings- og innsparingskrav på 0,5 prosent. For Den norske kirke utgjør dette ca. kr 10 mill.

Siste prognose for 2019 fra Statens pensjonskasse (SPK) datert 23.08.2018 viser at pensjonspremien øker vesentlig fra 2018 til 2019. Økningen skyldes i all hovedsak solvenspremien. Solvenspremien og arbeidsgiveravgift av denne er estimert til om lag kr 92,9 mill. Solvenspremien er ikke lagt inn i forslag til statsbudsjett, og den legges derfor heller ikke til grunn i beregning av fordeling av midler. Det pågår dialog med KUD for å finne inndekning av økt pensjonspremie. Rettssubjektsnivået tildeles derfor kr 206,2 mill for dekning av øvrige pensjonskostnader og arbeidsgiveravgift av disse i 2019.

Budsjett for rettssubjektet Den norske kirke vedtas av Kirkerådet i begynnelsen av desember, og statsbudsjettet ventes vedtatt av Stortinget medio desember. Foreløpig tildelingsbrev gir derfor kun en foreløpig oversikt over tildelingen i 2019 fordelt på de ulike gruppene og enhetene i tråd med Kirkemøtets budsjettreglement. Endelig tildelingsbrev sendes ut så tidlig som mulig i 2019.

Mål for 2019

I Prop. 1S fra Kulturdepartementet for statsbudsjettet 2019 fremgår formålet med tildeling av rammetilskuddet:

- *Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt forankret kirke.*
- *Den norske kirke skal ha en oppslutning som bekrefter dens karakter som folkekirke.*
- *Den norske kirke skal formidle evangelisk-luthersk tro og tradisjon og tilby trosopplæring til alle døpte barn.*
- *Den norske kirke skal være organisert i samsvar med demokratiske prinsipper og verdier.*

Målene skal følges opp som tidligere og enhetene må utarbeide en årsrapport med regnskap som for 2018. For virksomheten Den norske kirke skal det utarbeides et samlet årsregnskap og årsrapport. Den skal behandles av Kirkerådet og legges fram for Kirkemøtet 2020 til orientering.

Fordeling av midler i 2019

Kr 1 634,5 mill er fordelt til gruppe 1A. I tillegg kommer kr 1 mill til fengselsprest. Når midler til å dekke pensjonskostnader på kr 206,2 mill og kirkevalg på kr 69 mill er trukket fra, innebærer dette en reduksjon på 0,2 prosent sammenlignet med endelig tildeling i 2018. Den samme reduksjon ses i gruppe 1B og gruppe 3. Tabellen under viser foreløpig tildeling av forslag til statsbudsjett til gruppe 1A fordelt på rettssubjektskostnader (felleskostnader), Kirkerådet og Bispemøtet, bispedømmerådene og Svalbard kirke. KUN ble virksomhetsoverdratt ut fra Den norske kirke 01.09.2018, og midlene er flyttet til gruppe 3.

Gruppe 1A: Fordeling av midler (avrundet til hele tusen):

Fordeling i gruppe 1A	Tildeling 2018	Tildeling 2019
Rettssubjekt kostnader ekskl. Pensjon	94 822	94 636
Rettssubjekt kostnader til kirkevalg	20 000	69 000
Rettssubjekt kostnader til pensjon	178 500	206 203
Kirkerådet og Bispemøtet	89 922	89 746
Bispedømmerådene	1 171 662	1 169 364
KUN	6 020	-
Svalbard kirke	5 350	5 500
Total	1 566 276	1 634 449

Tildeling av ramme til bispedømmerådene, Kirkerådet og Bispemøtet

Tildeling av budsjetttrammene er basert på samme fordelingsnøkkel som i 2018. Ramme til å dekke pensjonskostnader er lagt på rettssubjektsnivå som i 2018. Slik forslaget til rammetilskudd for 2019 foreligger, vil fordelingen til hver enhet i gruppe 1A være som vist i tabellen under med en reduksjon fra 2018 på 0,2 prosent. For detaljer vises det til vedlegget.

Fordeling av midler til bispedømmerådene, Kirkerådet og Bispemøtet (avrundet til hele tusen):

	Tildeling 2018	Tildeling 2019	Endring i kroner	Endring i prosent
Oslo	144 572	144 289	-283	-0,20 %
Borg	118 930	118 698	-232	-0,20 %
Hamar	105 201	104 994	-206	-0,20 %
Tunsberg	104 645	104 440	-205	-0,20 %
Agder og Telemark	113 955	113 732	-223	-0,20 %
Stavanger	94 072	93 888	-184	-0,20 %
Bjørgvin	143 138	142 858	-280	-0,20 %
Møre	72 388	72 246	-142	-0,20 %
Nidaros	112 200	111 980	-220	-0,20 %
Sør-Hålogaland	79 386	79 231	-156	-0,20 %
Nord-Hålogaland	83 171	83 008	-163	-0,20 %
Kirkerådet og Bispemøtet	89 925	89 746	-179	-0,20 %
Total	1 261 584	1 259 110	-2 474	-0,20 %

Tillegg og fratrekk

For ekstra kostnader til f.eks. husleie, frikjøp av tillitsvalgte, bispeinnsettelse, Modumprest, Olavsstipend og andre typer kostnader som skal videreføres eller avvikles, er det satt av midler på rettssubjektsnivå som i 2018. Fordeling til hver enhet vil fremkomme i senere tildelingsbrev for 2019.

Lønnsoppgjøret 2019

Som for 2018 er det satt av midler på rettssubjektsnivå til å dekke kostnader knyttet til lønnsoppgjøret i 2019. Disse midlene tildeles hver enhet når lønnsoppgjøret er gjennomført.

Midler til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk mm.

Kr 454 827 er tildelt gruppe 1B (trosopplæring, domkirkenes, diakoni, undervisning, kirkemusikk mm). Dette er en reduksjon på 0,2 prosent sammenlignet med endelig tildeling i 2018. Reduksjonen er på tilsvarende nivå som reduksjonen for gruppe 1A og gruppe 3.

Gruppe 1B Tilskudd til trosopplæring, domkirker og diakoni og undervisning i Den norske kirke (avrundet til hele tusen):

Tilskudd til trosopplæring, diakoni, undervisning, kirkemusikk mm og domkirker	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Trosopplæring	310 432	309 823
Oslo og Nidaros domkirker	5 138	5 127
Diakoni, undervisning og kirkemusikk m.m.	140 152	139 877
Sum tilskudd	455 721	454 827

Den enkelte enhet forvalter rammene og sørger for at midler som gis som tilskudd til eksterne, blir utbetalt og fulgt opp i tråd med retningslinjer for dette. Tilskuddene utbetales normalt i to terminer, vår og høst, slik det ble gjort i 2018. Tabellen under viser fordelingen når midlene til Oslo og Nidaros Domkirker er trukket og samme fordelingsnøkler som i 2018 er benyttet for 2019.

Tildeling av midler til trosopplæring, diakoni, undervisning, kirkemusikk mm (avrundet til hele tusen):

	Tildeling 2018	Tildeling 2019	Endring i kroner	Endring i prosent
Oslo	41 709	41 628	-82	-0,20 %
Borg	53 276	53 172	-104	-0,20 %
Hamar	34 740	34 672	-68	-0,20 %
Tunsberg	39 147	39 070	-77	-0,20 %
Agder og Telemark	40 654	40 575	-80	-0,20 %
Stavanger	45 019	44 931	-88	-0,20 %
Bjergvin	56 559	56 448	-111	-0,20 %
Møre	28 992	28 935	-57	-0,20 %
Nidaros	40 350	40 271	-79	-0,20 %
Sør-Hålogaland	31 337	31 275	-61	-0,20 %
Nord-Hålogaland	28 967	28 911	-57	-0,20 %
Kirkerådet	9 832	9 813	-19	-0,20 %
Total	450 583	449 700	-884	-0,20 %

Tildeling av Ovf-midler i 2019

I fordelingen av Ovf-midler er samme beløp på kr 41,7 mill som i 2018 lagt til grunn, hvorav kr 25,5 mill går til kirkelig formål og kr 16,2 mill er tilskudd til IKT. IKT legges som i 2018 til rettssubjektsnivået. Kr 10 mill fordeles til gruppe 2 (økumeniske og internasjonale organisasjoner). Kr 15,5 mill fordeles til Kirkerådet og bispedømmerådene som tidligere år.

Tildeling av Ovf-midler (avrundet til hele tusen):

	Tildeling 2019
Oslo	576
Borg	696
Hamar	783
Tunsberg	638
Agder og Telemark	689
Stavanger	557
Bjergvin	875
Møre	502
Nidaros	723
Sør-Hålogaland	532
Nord-Hålogaland	574
Kirkerådet	8 355
Total	15 500

Budsjettfullmakt

Budsjettfullmakter gis i endelig tildelingsbrev 2019.

Med vennlig hilsen

Jan Rune Fagermoen
Administrasjonsdirektør

Aud-Karin Hovi
Økonomisjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:
EY
TET AS - regnskap

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Bjørgvin bispedømmeråd	Postboks 1960	5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Nidaros bispedømmeråd	Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Tolder Holmers vei 11	8003 BODØ
Tunsberg bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Møre bispedømmeråd	Moldetrappa 1	6415 MOLDE

Vedlegg til foreløpig tildelingsbrev for 2019

	Inntekt	110 - Den Norske Kirke	120 - Kirkerådet	130 - Bispedømmet	140 - KUN	210 - Oslo	220 - Borg	230 - Hamar	240 - Tunsberg	245 - Gravplassforvaltning	250 - Agder og Telemark	260 - Stavanger	270 - Bjergvin	280 - Møre	290 - Nidaros	300 - Sør-Hålogaland	310 - Nord-Hålogaland	311 - Svalbard kirke	Total
Inntekter																			
I Skattebudsjett post 70	2 114 900																		
II Ovf kirkeleg aktivitet	25 500																		
III Ovf tilskudd IKT	16 200																		
IV Svalbard kirke fra Justisdep.	5 500																		
V Gravplassforvaltning (kap 342)	4 000																		
VI Kirkens landsfond																			
VII Følgeligeststilling Borg																			
Sum inntekter	2 166 100																		
Tilskuddsgruppe 1A																			
I Rammetilskudd																			
II Rettssubjektstovå (eks. pensjon i 2018)	94 636	82 876	6 870		144 289	118 698	104 994	104 440		113 732	93 888	142 858	72 246	111 980	79 231	83 008			1 259 110
III Ovf finansiert IKT (rettssubjektstovå)	16 200																		
IV Rettssubjektstovå til pensjon *	184 632	1 105			2 654	2 163	1 785	1 933		2 082	1 656	2 518	1 221	1 909	1 253	1 292			16 200
I KUN																			206 203
IV Svalbard kirke fra Justisdep.	69 000																		5 500
I Kirkeleg																			69 000
Sum tilskuddsgruppe 1A	364 468	83 981	6 870		146 943	120 861	106 780	106 373		115 814	95 544	145 376	73 466	113 889	80 484	84 300			1 650 645
Ovf-tilskudd																			
II Ovf-tilskudd KR	8 355				576	696	783	638		689	557	875	502	723	532	574			8 355
III Til fordeling BDR					576	696	783	638		689	557	875	502	723	532	574			7 145
Sum Ovf-tilskudd	8 355				1 152	1 392	1 566	1 276		1 378	1 114	1 750	1 004	1 446	1 064	1 148			15 500
Tilskuddsgruppe 1B																			
I Trossopplæring	6 839				29 162	38 811	23 839	28 749		27 954	31 412	40 737	18 898	29 674	16 780	16 971			309 823
II Oslo og Nidaros domkirker	2 974				2 051	12 466	14 361	10 932	10 322	13 633	12 519	15 712	10 037	10 597	14 495	11 840			139 872
III Diakoni, undervisnings- og kirkemusik m.m. **																			
Sum budsjettgruppe 1B	9 813				31 213	51 277	38 199	39 681		41 587	43 931	56 449	28 935	40 271	31 275	28 811			454 827
Tilskuddsgruppe 2																			
I Internasjonale og økumeniske organisasjoner																			
II Ovf-tilskudd til økumeniske kontingenter mm	10 000																		
Sum tilskuddsgruppe 2	10 000																		10 000
Tilskuddsgruppe 3																			
I Døvekirken	11 312																		
II Kristent arbeid blant blinde	344																		
III Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning (IKFO)	6 666																		
IV Kirkeleg ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep	4 082																		
V Samisk bibeloversettelse (Det Norske Bibelselskap)	1 713																		
VI KUN	6 008																		
Sum tilskuddsgruppe 3	30 124																		30 124
Frikjøp																			
I Tilttsvalgte																			
II Modusprest																			
III Olovstøpend																			
IV Integreringsrådgiver i Sør- og Nord Hålogaland																			
V Husleie																			
VI Vigling av ny biskop																			
VII Økonomiforum																			
VIII Trykk til Bispedømmet																			
IX Følgeligeststilling Borg							1 000												1 000
X Gravplassforvaltning (kap 342)										4 000									4 000
XI Kirkens landsfond																			
II Avskrivninger for anleggsmidler anskaffet før 01.01.2017																			
Sum annet							1 000			4 000									5 000
Total tildeling foreløpig tildelingsbrev for 2019		404 592	102 149	6 870		191 198	175 729	142 235	146 081	4 000	157 077	141 032	202 609	102 904	157 960	112 291	113 784	5 500	2 166 100

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Geir Skårland og Gunnar Rønnestad	501	18/05190-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
44/18	Stavanger bispedømmeråd 2017-2019	12.12.2018

Høringssvar: Kirkeordning for Den norske kirke

Vedlegg:

Kirkeordning for Den norske kirke - Høringsdokument
Brev omretting av feil i kirkeordningshøringen
Lovspeil til kirkeordningen
Utkast til kirkeordning

Saksorientering

Kirkerådet har sendt ut høring om kirkeordning for Den norske kirke. Kirkerådet presenterer høringen på følgende måte:

Kulturdepartementet sendte høsten 2017 ut et forslag til trossamfunnslov for alle tros- og livssynssamfunn i Norge, inklusive Den norske kirke. Det er ventet at denne loven skal behandles i Stortinget våren 2019.

Med forslaget om ny trossamfunnslov følger også at kirkeloven skal oppheves. I dag regulerer kirkeloven de viktigste myndighetsforhold innen Den norske kirke.

Kirkerådet sender her ut et forslag til bestemmelser som skal erstatte kirkeloven når denne oppheves. Disse bestemmelser er ikke ment å medføre endringer i dagens ordninger. Forslaget til trossamfunnslov forutsetter at kirken selv gir nærmere regler i en kirkeordning som fastsettes av Kirkemøtet.

Forslaget tar også sikte på å følge opp Kirkemøtets behandling av Den norske kirkes grunnlag (sak KM 06/14 og 04/15) som er et forslag til overordnede bestemmelser om Den norske kirke.

Kirkerådet legger i denne høringen frem et forslag til helhetlig kirkeordning. Kirkerådet vil komme tilbake til oppfølging av de vedtak i veivalgsaken fra 2016 (sak KM 08/16) som ikke er behandlet her.

Det fremmes forslag om enkelte mindre justeringer i dagens ordninger. Dette er oppdateringer av regelverket i tråd med den utviklingen som har vært blant annet for at formuleringene skal følge de endringene som har skjedd i kommunelovgivningen våren 2018.

De konkrete endringsforslagene er beskrevet nærmere i høringsdokumentet.

Høringsfristen er 15. desember 2018. Kirkerådet ber høringsinstansene gi sitt svar på følgende spørsmål:

Har høringsinstansen innspill til det vedlagte forslag til kirkeordning som kan gjelde når ny trossamfunnslov trer i kraft?

Forslag til høringssvar:

Stavanger bispedømmeråd takker for tilsendt høring om kirkeordning for Den norske kirke. Vi vil gi anerkjennelse til forslaget om å videreføre kirkelovens bestemmelser, med noen mindre justeringer, i kirkeordning for Den norske kirke. Vi vil i all hovedsak støtte det fremlagte forslaget til ny kirkeordning.

Vi har følgende innspill til forslaget til kirkeordning:

Kapittel 1: Den norske kirkes grunnlag

Kapittel 1 i kirkeordningen skal være Den norske kirkes grunnlag.

Kirkens grunnlag er dypest sett ikke noe kirken selv skaper, men noe den mottar og slutter seg til. I stor grad reflekterer forslaget dette. Det representerer ikke noe nytt, men knytter seg til kirkens tro, tradisjon og det Den norske kirke i dag søker å formidle og leve etter.

Dette kapitlet skal derfor være hevet over de spørsmålene kirken til enhver tid drøfter, men henvise til det grunnlaget ulike spørsmål skal avgjøres ut fra. I stor grad lykkes forslaget med dette.

Det er trolig begrenset rom for større endringer i utvalg av punkter eller formuleringer i dette kapitlet. De er alt godt gjennomarbeidet og bredt forankret.

Noe annerledes er det med følgeteksten til forslaget, som inneholder noen formuleringer som kan diskuteres. For eksempel er forslagsteksten mer beskyttet mot nyanseforskjeller og ulike vektlegginger i dåpsteologien enn teksten i det medfølgende høringsdokumentet. Setningen om at kirken skal «forvalte en diakonal grunnholdning» er heller ikke helt god. Hva er det å forvalte en holdning? Er diakoni utfyllende beskrevet gjennom en grunnholdning?

Selv om medfølgende tekster får en viss juridisk vekt, er det trolig likevel ikke behov for å gå dypere inn i selve formuleringene i høringsdokumentet. Det er tilstrekkelig å påpeke at det er selve forslagsteksten som er vesentlig.

Paragraf fem i forslaget beskriver hvilke tjenester kirken vigsler til. Her har det vært endringer de siste årene, noe som i seg selv er interessant, fordi det viser at praksiser som er beskrevet i kirkens grunnlag kan endres. Man kan da spørre seg om slike ting faktisk hører til kirkens grunnlag, men det er neppe behov for ta dette ut slik det står nå. Dersom kirkens praksis på dette området skulle endres, enten i forhold til stillingstitler eller mulighet for å vigsle nye tjenestegrupper, er kirkeordningen et dokument som kan oppdateres ved behov, også på punkter som dette i kapitlet om kirkens grunnlag.

Paragraf seks beskriver langsgående linjer og grunnleggende strukturer i Den norske kirke.

Det er mulig å argumentere for at setningen om at «soknet er den grunnleggende enheten i Den norske kirke» på noen punkter er problematisk. I Det nye testamente er *ekklesia* ordet for kirke. Ordet referer til «de som er kalt ut», noe som peker på røtter i Det gamle testamente, i det kalte gudsfolket. Samtidig brukes det som et alminnelig ord for en forsamling og slik er det ofte oversatt i Bibelselskapets siste oversettelse. *Ekklesia* brukes i NT både om lokale menigheter (F.eks. Apg 5,11; 1 Kor 14,4) og om kirken som sådan, den universelle kirke (F.eks. Matt 16,18; Apg 9,31; 1 Kor 12,28).

Kirken er altså samtidig lokal og universell. Den lokale kirke er et lokalt uttrykk for den felles, kristne kirke og den universelle kirke kommer til syne gjennom de lokale menighetene. Menighetene er kristne kirker fordi de hører til den universelle kirke, mens den universelle kirke er synlig i verden fordi den finnes lokalt. Den lokale og universelle kirke står ikke i et konkurranseforhold, men hører uatskillelig sammen.

Denne samhörigheten mellom det universelle og lokale kan muligens sies å være skjevt representert dersom det overkommuniseres at soknet er kirkens *grunnleggende* enhet, i motsetning til det felleskirkelige. Slik høringsdokumentet også påpeker, så er det fordi soknet er knyttet til en kirke, i dette tilfellet Den norske kirke, at det faktisk kan være menighet.

I Det nye testamentet er det heller ikke en organisatorisk enhet som først og fremst identifiseres som kirkens synlige uttrykk. Det er det gudstjenestefeirende, gjensidig forpliktete og misjonerende lokale fellesskapet. Slik Den norske kirke er i dag kan det være flere slike kirker og gudstjenestefellesskap i hvert sokn, og teologisk forstått vil det være mer treffende å kalle disse fellesskapene for kirkens grunnleggende lokale enhet enn å peke soknet som en organisatorisk enhet.

Å si at soknet er kirkens grunnleggende enhet kan brukes kirkepolitisk, som en begrunnelse for noen standpunkter i debatten om kirkeordning, som legger vekt på den lokale kirkes selvstendighet innen Den norske kirke som organisasjon. Disse standpunktene er ikke uviktige eller uinteressante, men heller ikke pr. i dag allmenne eller samlende, noe som gir grunn til en viss varsomhet i forhold til å bruke slike formuleringer et kapittel om kirkens grunnlag.

Pr. i dag er det spesielt viktig at kirkeordningsspørsmål holdes åpne og behandles ut fra hva som er en hensiktsmessig organisering for både den lokale kirken og kirken som helhet. Noe av målet med denne høringen er nettopp å ikke forskuttere konklusjoner her, men avvente de avgjørelsene som kommer i forbindelse med ny lov og tros- og livssynssamfunn og Kirkemøtets videre arbeid med kirkeordning.

Den teologiske, empiriske og strukturelle argumentasjonen i det foregående kan derfor begrunne et forslag om å endre formuleringen i paragraf seks til «Den norske kirke er landsdekkende og inndelt i sokn. Menigheten er fellesskapet av dem som tilhører Den norske kirke og bor i soknet. Soknet kan ikke løses fra Den norske kirke.» Her tas altså formuleringen som kan brukes til å overkommunisere lokalt særpreget og underkommunisere det felleskirkelige ut.

En slik formulering vil gi en fleksibilitet i utformingen av kirkeordning som kirken kan få behov for. Nettopp i lutherske kirker er det lang tradisjon for at organiseringsspørsmål ikke hører til kirkens grunnlag, men er praktiske, menneskelige ordninger som kan løses på ulike måter.

Det kan også stilles spørsmål ved om gudstjenesten skal framheves som det stedet menigheten samles, utrustes og sendes. Menighetslivet består av flere fellesskap enn gudstjenesten, for eksempel samlinger for barn og unge, smågrupper, tjenestefellesskap og bønnegrupper. Gudstjenesten har stor betydning, men mange av de andre måtene menigheten samles på har også røtter tilbake til bibelsk tid og har fulgt kirken gjennom historien. Paragraf fire kan stå i fare for å overbetone gudstjenesten i forhold til hvordan menighetslivet ser ut i sin helhet og dermed underkommunisere andre sider ved menighetens samling og sendelse.

Det kunne derfor vært vurdert om paragraf fire skulle fått følgende formulering i sine to siste ledd: «I gudstjenesten og gjennom menighetens liv samles, utrustes og sendes de dømte slik at kirken kan virkeliggjøre sitt kall til å være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.»

Verken strategisk, empirisk eller teologisk ville det vært dumt å si i kirkens grunnlag at den lar seg finne flere steder enn i høymessen på søndag formiddag.

Stavanger bispedømmeråd slutter seg til forslagene i kapittel 1 som et samlende, treffende og konsist uttrykk for Den norske kirkes grunnlag.

Stavanger bispedømmeråd mener en større del av menighetens liv bør reflekteres i paragraf fire, som en del av kirkens samling, sendelse og oppdrag. De to siste setningene kan lyde:

I gudstjenesten og gjennom menighetens liv samles, utrustes og sendes de døpte slik at kirken kan virkeliggjøre sitt kall til å være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

Ut fra vurderingene i saksframlegget mener Stavanger bispedømmeråd at Kirkemøtet bør vurdere om det er hensiktsmessig å beskrive soknet som kirkens grunnleggende enhet i kirkens grunnlag. Bispedømmerådet mener følgende formulering kan være et alternativ:

Den norske kirke er landsdekkende og inndelt i sokn. Menigheten er fellesskapet av dem som tilhører Den norske kirke og bor i soknet. Soknet kan ikke løses fra Den norske kirke.

Dersom § 5 opprettholdes, bør rådsorganene tas inn i oppstillingen av tjenestefellesskapet. Dette fordi rådsorganene i Den norske kirke og rådsmedlemmene i stor grad bidrar at til kirkens oppdrag blir ivarettatt.

Kapittel 2. Kirkelig inndeling, kirkens organer, medlemskap, kirkelige registre og kirkelig stemmerett

§ 9 sjettedde

Stavanger bispedømmeråd støtter at dagens forsøksordninger med valgmenigheter videreføres som en fast ordning. I fortsettelsen må det tydelig avklares hvilke kriterier en valgmenighet skal oppfylle. Stavanger bispedømmeråd initierte i sin tid det eneste gjennomførte og evaluerte forsøket med valgmenighet i Den norske kirke. Vi har derfor erfaringer og synspunkter på hvordan en kommende ordning for valgmenigheter bør være. Valgmenigheten ByMenigheten Sandnes defineres ut fra det menighetsarbeidet de har som oppdrag å utføre for sine medlemmer på vegne av Den norske kirke, og ikke ut fra teologisk uenighet eller teologisk profil.

Kapittel 3. Virksomheten i soknet. Soknets organer og deres oppgavefordeling m.m.

§ 17

Det er viktig at Den norske kirkes arbeid og møtesteder er trygge for alle. Stavanger bispedømmeråd legger til grunn at muligheten til å suspendere/fjerne rådsmedlemmer fra vervet bør utvides til også å omfatte straffbare forhold knyttet til seksuelle overgrep. Vi foreslår at bestemmelsene i § 17 utvides med en henvisning til de lovbestemmelsene i straffeloven som inngår i oppregningen i § 39 i politiregisterloven om barneomsorgsattest.

§ 22

Vi støtter forslaget til § 22 første ledd om at menighetsmøtet bare avgjør saker om innføring av gudstjenestelige bøker i kirken når kirkemøtet har overlatt spørsmålet til menighetsmøtets avgjørelse. Vi har i flere saker sett at dette er en viktig presisering, og det er nødvendig at gjeldende rettstilstanden gjenspeiles i kirkeordningen.

Kapittel 5. Regionale og nasjonale kirkelige organer

§ 39

Stavanger bispedømmeråd støtter at det innføres bestemmelser om bispemøtet slik det er gjort i forslaget til § 39 i kirkeordningen. Vi legger til grunn at forslaget er i samsvar med gjeldende rettstilstand

Kapittel 6. Forskjellige bestemmelser

§ 47

Det foreslås i § 47 det skal settes krav om medlemskap ved tilsetting i «kirkelige stillinger som inneholder et ansvar for kirkens lære». Hvilke stillinger som inneholder et «ansvar for kirkens lære» kan være uklart. Kriteriet kan lett tolkes for snevert. Det bør vurderes om kravet om medlemskap kan oppstilles for stillinger som er «av betydning for å virkeliggjøre Den norske kirkes formål», eller en annen passende formulering.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd oversender høringssvar på forslaget til kirkeordning for Den norske kirke i samsvar med saksframlegget og de endringer som ble gjort i møtet.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Kirkeordning for Den norske kirke

Høringsdokument

Innledning

Kulturdepartementet sendte høsten 2017 ut et forslag til trossamfunnslov for alle tros- og livssynssamfunn i Norge, inklusive Den norske kirke. Det er ventet at denne loven skal behandles i Stortinget våren 2019.

Med forslaget om ny trossamfunnslov følger også at kirkeloven skal oppheves. I dag regulerer kirkeloven de viktigste myndighetsforhold innen Den norske kirke.

Kirkerådet sender her ut et forslag til bestemmelser som skal erstatte kirkeloven når denne oppheves. Disse bestemmelser er ikke ment å medføre endringer i dagens ordninger. Forslaget til trossamfunnslov forutsetter at kirken selv gir nærmere regler i en kirkeordning som fastsettes av Kirkemøtet.

Forslaget tar også sikte på å følge opp Kirkemøtets behandling av *Den norske kirkes grunnlag* (sak KM 06/14 og 04/15) som er et forslag til overordnede bestemmelser om Den norske kirke.

Kirkerådet legger i denne høringen frem et forslag til helhetlig kirkeordning. Kirkerådet vil komme tilbake til oppfølging av de vedtak i *veivalgsaken* fra 2016 (sak KM 08/16) som ikke er behandlet her.

Det fremmes forslag om enkelte mindre justeringer i dagens ordninger. Dette er oppdateringer av regelverket i tråd med den utviklingen som har vært blant annet for at formuleringene skal følge de endringene som har skjedd i kommunelovgivningen våren 2018.

De konkrete endringsforslagene er beskrevet nærmere i høringsdokumentet.

Høringsdokumentet og et *regelspeil* – en oversikt som viser paragrafene i den foreslåtte kirkeordningen sammenstilt med dagens kirkelov – legges ut på kirkens nettsider.

Høringsinstansene bes om å benytte Kirkerådets høringsportal på nettstedet <https://kirken.no/hoeringer> og gi sitt svar på følgende spørsmål:

Har høringsinstansen innspill til det vedlagte forslag til kirkeordning som kan gjelde når ny trossamfunnslov trer i kraft?

Alle hørings svar vil bli gjort tilgjengelig på kirkens nettside.

Høringsfrist er 15. desember 2018.

Kapittel 1: Den norske kirkes grunnlag

Kapittel 1 i forslaget til kirkeordning, med tittelen *Den norske kirkes grunnlag*, skal fungere som grunnlagsbestemmelser for Den norske kirke. Disse fastsetter hva som er kirkens læregrunnlag og definerer dens identitet som trossamfunn og folkekirke.

Kapitlet er delt i åtte paragrafer som ivaretar ulike sider ved kirken. Innholdet er formet ut fra en bestilling fra Kirkemøtet i 2015 (KM sak 04/15).

Læregrunnlaget - § 1

Den norske kirkes læregrunnlag er i dag fastlagt i Kong Christian Den Femtis Norske Lov fra 1687 (NL) 2-1. Etter grunnlovsendringene i 2012 er det et behov for at Den norske kirke selv fastsetter sitt læregrunnlag. Dette er også bekreftet i forslaget til ny trossamfunnslov § 10 første ledd, hvor det heter «Kirkemøtet fastsetter kirkens grunnlag og lære (...)».

Formuleringene i NL 2-1 lovfester kirkens selvforståelse etter reformasjonen. Det er denne identitet Grunnloven ønsker at kirken skal ta vare på når den i § 16 omtaler Den norske kirke som en evangelisk-luthersk kirke.

Forslaget til ny bestemmelse innebærer ingen endring i læregrunnlaget, og kontinuiteten med dagens ordlyd er vektlagt. Bestemmelsen formulerer hvordan Den norske kirke definerer evangelisk-luthersk lære.

Deltakelse i det økumeniske fellesskap - § 2

På bakgrunn av bekjennelsen og en luthersk selvforståelse kjenner Den norske kirke seg forpliktet til å fremme synliggjøringen av enheten i hele den verdensvide kirke.

Arbeidet for kirkelig enhet gir viktige impulser til det kirkelige liv samtidig som det utfordrer Den norske kirke til stadig å tenke gjennom sin selvforståelse og tolkningen av sitt eget læregrunnlag. Dette gjelder særlig for de forpliktende økumeniske avtaler Den norske kirke har inngått. Selv om bestemmelsen ikke uttrykker noen økumeniske føringer med hensyn til hvordan læregrunnlaget skal forstås, finner Kirkerådet det naturlig å se forslaget til § 2 i sammenheng med § 1.

Dåp og tjeneste i menigheten - §§ 3 og 5

Innlemmelsen i det kristne fellesskap skjer ved dåpen. Den kirkerettslige konsekvensen av dette er at dåp er nødvendig for medlemskap i Den norske kirke. Alle døpte er kalt til et liv i tro og tjeneste og er omsluttet av det lokale kirkelige fellesskapet. I dette fellesskapet står alle døpte likt, med et felles ansvar for kirkens liv.

Kirkerådet foreslår at arbeidet i menigheten beskrives som et tjenestefellesskap mellom ulike frivillige og tilsatte personer og grupper. I tjenestefellesskapet inngår

også de vigslede tjenestene samt den overordnede tilsynstjenesten som biskopene har ansvar for. De vigslede medarbeiderne skal lede menigheten innenfor det fagområdet de er vigslet til. Dette skjer ikke i stedet for eller på vegne av, men *sammen med* de øvrige tilsatte og samfunnet av alle de døpte, som de vigslede tjenestene springer ut av.

Den norske kirkes oppdrag - § 4

Den norske kirkes oppdrag beskrives som todelt: både å forvalte nådemidlene (Ord og sakrament) og – i forlengelsen av dette – å forvalte en diakonal grunnholdning.

Oppdraget begynner i menigheten som er samlet til gudstjeneste. Her får mennesker høre evangeliet, her blir de døpt og mottar nattverden. Fra det gudstjenestefeirende fellesskap sendes mennesker ut, og slik videreføres kirkens stadige sendelse (*missio*) med evangeliet. Sendelsen blir konkretisert i formuleringen om at Den norske kirke er en «bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke».

Folkekirkebegrepet understreker at Den norske kirke består av alle dem som er døpt inn i kirkens fellesskap. Som folkekirke forholder Den norske kirke seg til allmenne livserfaringer i samfunnet, og kirken søker gjennom gudstjenester og kirkelige handlinger samt i sin øvrige virksomhet å reflektere menneskelivet i dets mangfold. Dernest innebærer betegnelsen en vektlegging av den lokale menighet som en viktig del av lokalsamfunnet og som en av institusjonene som er med å binde samfunnet sammen.

Organisering og ledelse av Den norske kirke - § 6

Den grunnleggende enhet i kirken er teologisk sett menigheten. Den er det egentlige «sted» for utfoldelse av kirkens kall og oppdrag. I norsk kirkeordning har menigheten alltid vært identifisert med soknet. Begrepene sokn og menighet kan således belyse hverandre gjensidig. På den ene siden hviler den selvstendighet og det juridiske rammeverk som i dag omgir soknet på identifikasjonen med menigheten, forstått som den lokale kirke. På den andre siden er menigheten i Den norske kirke i all hovedsak en størrelse som defineres utfra en geografisk gitt ramme, nemlig soknet. Sokneinndelingen er også et uttrykk for kirkens landsdekkende funksjon: Det skal ikke finnes noe sted innenfor rikets grenser der det ikke er en lokal menighet.

Den enkelte menighet har en stor grad av selvstendighet, samtidig er menighetene i Den norske kirke bundet sammen gjennom en felles bekjennelse og felles ordninger og ledelsesstrukturer. Dette kommer til uttrykk ved formuleringen om at soknet ikke kan løses fra Den norske kirke. Kirkerådet anser denne formuleringen som grunnleggende i forståelsen av den enkelte menighets forhold til den nasjonale kirkeorganisasjon. Dette er begrunnelsen for at setningen er tatt inn i forslaget til kirkeordning selv om den også står i forslaget til ny trossamfunnslov.

Confessio Augustana artikkel V uttrykker at det skal finnes en ordnet tjeneste med Ord og sakrament. Det er derfor en nødvendig del av kirkeordningen at det finnes en slik ordnet prestatjeneste i alle menigheter. Videre skal alle menigheter stå under tilsyn av en biskop. Tilsynet markerer at den lokale menighet ikke står alene som en

avgrenset størrelse, men hører til i et videre fellesskap. Biskopene har dessuten et særskilt ansvar for å verne om læren.

Styring og ledelse av Den norske kirke skjer på alle nivå gjennom demokratisk valgte organer. Læren om det allmenne prestedømme sier at alle medlemmer av kirken har like høy status. Denne læren gir dermed en teologisk begrunnelse for en demokratisk styringsmodell. At Den norske kirke er demokratisk ledet, og at det blir lagt til rette for at flest mulig av medlemmene skal kunne delta i den demokratiske prosessen, er dessuten et viktig kjennetegn på Den norske kirkes identitet som folkekirke.

Samtidig er tjenesten med Ord og sakrament, slik den er beskrevet ovenfor, gitt et særlig ansvar og en spesiell fullmakt. Styring og ledelse skjer følgelig i et *samvirke* mellom kirkens leke medlemmer og dem som representerer den ordinerte tjeneste. Samvirket skjer i hovedsak innenfor rammen av de valgte råd.

Alle kirkelige møter og råd har en forpliktelse til lojalitet mot Den norske kirkes læregrunnlag, med en henvisning til § 1. Forslaget er en videreføring av dagens § 28 i kirkeloven.

Samisk kirkeliv - § 7

Det er en naturlig konsekvens og videreføring av Den norske kirkes arbeid med samisk kirkeliv at det samiske innslaget i Den norske kirke blir reflektert i en egen paragraf i kirkeordningen. Bestemmelsen skal reflektere den tilstanden som gjelder i dag.

Den norske kirkes grunnlag som overordnet regelverk - § 8

Det legges opp til at grunnlagsbestemmelsene i kapittel 1 er overordnet øvrig regelverk. Den øvrige kirkeordning og andre kirkelige regelverk må dermed være i samsvar med de regler og prinsipper som kommer til uttrykk i *Den norske kirkes grunnlag*.

Kapittel 2. Kirkelig inndeling, kirkens organer, medlemskap, kirkelige registre og kirkelig stemmerett

Innledning

Kapitlet omhandler kirkens organisering, den kirkelige inndelingen og styringsorganene. Dette kapittel avløser kapittel 1 i kirkeloven.

Den norske kirke er inndelt i bispedømmer, prostier og sokn. Den kirkelige inndelingen omfatter pr. 1. januar 2018 11 bispedømmer, 100 prostier og 1204 sokn. Prostiene og bispedømmene er administrative enheter mens soknet både er en rettslig selvstendig enhet og definerer den geografisk avgrensede menigheten. Denne strukturen videreføres.

Som følge av endrede regler om medlemskap i ny trossamfunnslov foreslår Kirkerådet mindre justeringer i regler om tilhørighet og medlemskap samt ordning for kirkelige registre og kirkelig stemmerett. Dagens krav om å være bosatt i riket for å kunne være medlem av Den norske kirke foreslås lempet på, slik at også personer uten fast bosted, men som har tilknytning til en menighet, skal kunne registreres som medlem. Det foreslås også å videreføre en tilhørighetsordning for barn der en eller begge foreldre som kirkemedlemmer.

Endringer i kirkelig inndeling, navn på kirker mv. - § 9

Ordningen for endringer i den kirkelige inndelingen legger i dag avgjørelsesmyndighet til departementet, men for endringer innenfor bispedømmet er dette ansvaret lagt til det enkelte bispedømmeråd. Tilsvarende gjelder for fastsetting av navn på kirke, sokn og prosti. Etter forslaget til ny trossamfunnslov vil det bli helt opp til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om den kirkelige inndelingen. Kirkerådet foreslår å videreføre dagens ordning når det gjelder bispedømmerådets ansvar. For øvrig foreslås det at Kirkerådet ivaretar inndelingsendringer med unntak av opprettelse av og navn på nye bispedømmer og andre endringer i grensene for bispedømmer, som foreslås lagt til Kirkemøtet.

Kategorialmenigheter og valgmenigheter - § 9

De alternative formene for menighetsdannelse er kategorialmenigheter og valgmenigheter. Kategorialmenighetene retter seg mot bestemte kategorier medlemmer. Valgmenigheter bygger på personlig tilslutning uavhengig av bosted og retter seg dermed ikke mot en bestemt kategori medlemmer. Kirkerådet foreslår at dagens forsøksordning med valgmenigheter videreføres som en fast ordning.

Disse ordningene kommer som supplement til normalordningen som er soknemenigheten.

Overordnet bestemmelse om kirkens styringsorganer - § 10

Kirken har styringsorganer både på sokne- og bispedømmenivå samt på nasjonalt nivå. Det foreslås en bestemmelse som slår dette fast. Bestemmelsen åpner for at Kirkemøtet også kan etablere andre organer, for eksempel organer på prostinivå.

Kirkemøtets rolle som øverste representative organ er forutsatt i dagens kirkelov, men det er ikke uttrykkelig fastsatt. Hva som ligger i å være øverste representative organ, foreslås presisert ved å tilføye at det innebærer en *besluttende* myndighet.

Tilhørighet og medlemskap - § 11

Tilhørighet og medlemskap i Den norske kirke må reguleres i kirkeordningen. Dagens regler i kirkeloven vil, ifølge forslaget til ny trossamfunnslov, bli avløst av mer generelle regler om inn- og utmelding i en ny trossamfunnslov. Dette innebærer at det er behov for å utfylle disse bestemmelsene. Dåp er for eksempel et medlemsvilkår i Den norske kirke og foreslås tatt inn som del av Den norske kirkes grunnlag. Et

annet spørsmål gjelder tilhørighet og hvordan kirken skal forholde seg til barn som har en eller begge foreldre som er medlemmer i kirken.

Vilkåret for medlemskap er i tillegg til dåp at «bare person som er bosatt i riket og norsk statsborger i utlandet kan være medlem av Den norske kirke». Dette innebærer at det bare er mulig for personer med norsk fødselsnummer å bli medlem i kirken. Denne typen identifisering av medlemmer har vært nødvendig på grunn av finansieringsordningen for tros- og livssynssamfunn generelt. Når dette systemet legges om i forslaget til ny trossamfunnslov, kan det også være grunn til å se nærmere på bosattkravet som medlemskapsvilkår. De senere år har det vært en økning av personer i Norge uten fødselsnummer, men med lovlig opphold. Noen av disse knytter seg til en lokal menighet, og det foreslås i kirkeordningen at også disse skal kunne registreres som medlemmer.

Barn anses etter dagens bestemmelser i kirkeloven å høre inn under Den norske kirke fra fødselen såfremt en av foreldrene er medlem. Dette omtales som en såkalt forrangsbestemmelse for Den norske kirke. Er en av foreldrene medlem i Den norske kirke hører barnet til kirken fremfor det trossamfunnet som den andre forelder eventuelt er medlem i. Det vil si at selv om bare en av foreldrene er medlem av Den norske kirke, har tilhørighet blitt registrert uavhengig av foreldrenes uttrykte ønske om barnets kirketilhørighet. Kirkemøtet har vedtatt at man ikke ønsker videreføring av slike forrangsregler.

På den annen side kan det være ønskelig og viktig å uttrykke fra kirkens side at barn av kirkemedlemmer anses som tilhørig til kirken fra fødselen. På bakgrunn av dette foreslås det en egen bestemmelse i kirkeordningen om tilhørighet. Samtidig legges det opp til en ordning hvor registrering av tilhørighet forutsetter melding og enighet blant foreldrene. I de fleste tilfellene vil melding bli gitt i forbindelse med dåp, og da vil barnet bli fullverdig medlem av kirken. Etersom forslaget til trossamfunnslov ikke legger opp til tilhørighetsbestemmelser, er det behov for at kirkeordningen presiserer at tilhørighet kan registreres i tillegg til medlemskap, som i kirkens tilfelle forutsetter dåp.

Den norske kirkes medlemsregister - § 12

Forslaget til trossamfunnslov § 15 legger opp til fortsatt lovregulering av at det skal være et sentralt medlemsregister for Den norske kirke og at også kirkelige handlinger skal registreres. I forslaget til kirkeordning foreslås det å presisere at medlemsregisteret også skal kunne omfatte tilhørig barn og at kirkelige handlinger skal inntas i registeret. Dersom kirken ikke lenger får opplysninger om tilhørig barn fra Folkeregisteret, vil slike registreringer være avhengig av melding fra foreldrene.

Nærmere regler om medlemsregisteret og hvilke personopplysninger som skal registreres er fastsatt av Kirkemøtet i 2018. Formålene som disse opplysningene kan brukes til er fastsatt i medlemsregisterforskriften, og har betydning for hvordan den nye personopplysningsloven og personvernforordningen (GDPR) skal etterleves av alle kirkelige organer.

Soknebåndsløsning - § 13

Medlemskap i kirken har en nær tilknytning til soknet hvor man er bosatt. Det er her medlemmet har kirkelig stemmerett og kan få kirkelige tjenester. Soknebåndet er et av de viktigste folkekirkelige trekk ved Den norske kirke. Det blir foreslått en bestemmelse i kirkeordningen som slår det fast som en hovedregel at medlemskap i Den norske kirke er knyttet til det sokn en er bosatt i. Samtidig blir det foreslått en justering i ordning for soknebåndsløsning. I kirkeloven § 4 er det i dag biskopen som i særlige tilfeller og etter søknad fra vedkommende menighetsråd kan samtykke i at en person for et begrenset tidsrom gis stemmerett i et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i. Forslaget i kirkeordningen går ut på at menighetsrådet i menigheten der en ønsker overføring til, etter søknad fra et medlem, kan samtykke i at dette får sitt medlemskap overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i eller en valgmenighet. Det foreslås at biskopen blir klageinstans.

Stemmerett - § 14

På grunn av forslaget om en ordning for soknebåndsløsning foreslås det en bestemmelse som viderefører at ingen kan ha stemmerett i mer enn ett sokn. Ettersom en kategorialmenighet ikke er et sokn, vil et medlem av en kategorialmenighet imidlertid fortsatt ha stemmerett både i kategorialmenigheten og i bostedssoknet. Også dette er en videreføring av gjeldende rett.

Kapittel 3. Virksomheten i soknet. Soknets organer og deres oppgavefordeling m.m.

Innledning

Kapittel 3 i kirkeordningen skal avløse kapittel 2 i dagens kirkelov, altså kirkelovens §§ 5 til 16. Det er ennå uklart om kommunens ansvar for å finansiere den virksomheten som finner sted i soknet blir videreført i forslag til ny trossamfunnslov. Kirkerådet har likevel tatt utgangspunkt i dette.

Det foreslås mindre justeringer i enkelte paragrafer i dette kapittelet – oppdateringer som følger av endring i annet lovverk.

Reglene om menighetsmøtet og reglene om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet videreføres.

Soknets organer - § 15

Kirkerådet foreslår at menighetsråd innenfor en og samme kommune skal kunne etablere felles menighetsråd for flere sokn uten at det er begrenset til en forsøksordning. Forslaget er i første rekke begrunnet med at det mange steder har vist seg så vellykket med en slik ordning innenfor rammen av forsøk, at det bør åpnes for en mer permanent adgang, som ikke trenger å begrunnes som forsøk – eller lede til soknesammenslåing.

Etter forslaget i denne paragrafen overtar Kirkerådet den godkjenningsmyndighet som i kirkeloven § 5 er lagt til departementet. Unntak fra dette er nevnte bestemmelse om felles menighetsråd på mer permanent basis.

Sammensetning, valgbarhet, uttreden m.m. - §§ 16–18

Dagens sammensetning for menighetsrådet foreslås videreført som i dag.

De tilknyttede bestemmelsene i kirkeloven om plikt til å ta imot valg og rett til fritak foreslås harmonisert med valglovens bestemmelser for det tilsvarende ved valg av kommunestyre, slik at det holder å avgi skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten innen en fastsatt frist, for å få fritak. Bestemmelsene om biskopens, prostens og andres deltakelse i menighetsrådsmøte foreslås også videreført.

Bestemmelsene om uttreden av menighetsrådet i valgperioden foreslås i hovedsak videreført i forslagets § 17. Kirkelovens bestemmelse om uttreden bygger i dag på kommuneloven av 1992. Stortinget behandlet våren 2018 en ny kommunelov som medførte noen språklige endringer. Kirkerådet foreslår å gjøre noen mindre endringer for å harmonisere bestemmelsene med den nye kommuneloven.

Daglig leder av menighetsrådets virksomhet - § 19

Kirkelovens § 8 annet ledd om daglig leder av menighetsrådets virksomhet videreføres i en ny § 19 i kirkeordningen.

Oppgavefordelingen mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd - §§ 20, 23, 24 og 25

Det foreslås ingen endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd i denne høringen.

Det foreslås ingen endring i sammensetning av kirkelig fellesråd, men som følge av at Kirkemøtet ikke har myndighet til å fastsette regler som pålegger kommunen å velge en representant til kirkelig fellesråd (og til menighetsråd i ettsoknskommuner), presiseres det at kommunen *kan* oppnevne en slik representant. Ved fortsatt kommunal finansiering bør det være en forventning fra kirkens side at kommunen er representert i kirkelig fellesråd.

Når det gjelder avklaring av økonomiforvaltning for soknets organer har departementet i brev av 14. februar 2018 varslet at de «i det videre arbeidet med lovforslagene [vil] vurdere nærmere om regnskapsloven bør gjøres gjeldende for soknene.» Dette kan få betydning for utforming av bestemmelsen om at «Regler om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon gis av Kirkemøtet», som er tatt inn i § 20. Det samme gjelder tilsvarende bestemmelse i § 25.

Menighetsmøtet - §§ 21 og 22

Kirkerådet foreslår at dagens to bestemmelser om menighetsmøtet i kirkelovens §§ 10 og 11 videreføres tilnærmet uendret. Presiseringen i forslaget til § 22 første ledd om at

menighetsmøtet bare avgjør saker om innføring av gudstjenstlige bøker i kirken *når Kirkemøtet har overlatt spørsmålet til menighetsmøtets avgjørelse*, er i samsvar med dagens rettstilstand. Dette fremgår blant annet av Kulturdepartementets brev til Kirkerådet av 22. juni 2017.

Opptak av lån - § 26

Kirkeloven § 16 er her videreført med unntak av bestemmelsen i § 16 tredje ledd om soknets konkursvern som er videreført i forslag til ny trossamfunnslov § 12 sjuende ledd.

Kapittel 4. Kirkebygg

Innledning

Forslaget til ny trossamfunnslov legger opp til en nedbygging av dagens lovregulering av kirker. Samtidig foreslås det en lovbestemmelse om at Kirkemøtet gir regler om krav til kirke, forvaltning av kirke og tilhørende fond, kirkens inventar og utstyr, og om bruk av kirke, herunder betaling for bruk.

Det er gode grunner for å gjennomgå og endre enkelte bestemmelser om kirkebygg. Kirkemøtet gjorde også i sak KM 15/15 vedtak om enkelte endringer. Disse vedtakene følges *ikke* opp i denne høringen, men Kirkerådet vil komme tilbake til dette på et senere tidspunkt.

Kirker er signalbygg som både utgjør en viktig del av vår kulturarv og samtidig skal fungere som lokaler til kirkelig aktivitet i dag. Disse hensynene ivaretas gjennom dagens godkjenningsordninger og nærmere retningslinjer i et eget rundskriv (*T-3/2000 Forvaltning av kirke, kirkegård og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø*). Med den hjemmelen som foreslås i ny trossamfunnslov, vil Kirkemøtet i samarbeid med Riksantikvaren kunne fastsette ordninger og saksbehandlingsregler som fortsatt sikrer en kulturminnefaglig behandling av kirkebyggsaker, ut over det som kan pålegges i medhold av kulturminnelovens gjeldende bestemmelser.

I denne høringen foreslår Kirkerådet at kirkelovens bestemmelser om kirkebygg tas inn i kirkeordningen. Godkjenningsordninger vil i forslaget tilsvare dagens, men med den forskjellen at departementet ikke lenger vil være godkjennings- eller klageinstans.

Definisjon av og eiendomsrett til kirke - § 27

Forslaget til trossamfunnslov § 13 viderefører dagens regel i kirkeloven § 17 om at kirkene er soknets eiendom med mindre annet følger av særskilt rettsgrunnlag. Det foreslås å presisere i bestemmelsen at etter kirkeordningens ikrafttredelse, er Kirkerådets godkjennelse avgjørende for om nye bygg skal defineres som kirke.

Bestemmelsen viderefører også forutsetningen om at det skal være kirke i hvert sokn.

Når dette videreføres i kirkeordningen, vil imidlertid bestemmelsen kunne få et annet innhold enn i dag. Etter dagens kirkelov har kommunen et økonomisk ansvar for bygging av kirker, og når det opprettes et nytt sokn får kommunen en forpliktelse etter loven. I kirkeordningen vil bestemmelsen først og fremst legge begrensninger på muligheten til å opprette nye sokn på steder hvor det fra før ikke er kirke. Dersom det ikke er kirke fra før i et område hvor et nytt sokn ønskes opprettet, må finansiering av ny kirke avklares nærmere i hvert tilfelle. Forutsetningen vil også være at dette skal være en kirke i kirkeordningens forstand. Det vil si at ulike former for *flerbrukshus*, kulturhus eller lignende ikke er tilstrekkelig. For sokn hvor det ikke er kirke i dag, vil bestemmelsen kunne opprettholde en forventning om at det skal bygges kirke.

Forvaltning og begrensning av rådighet - § 28

Hovedregelen om at forvaltningen av kirkene hører under kirkelig fellestråd, slik det fremgår i kirkeloven § 18, foreslås videreført uendret. Det samme gjelder bestemmelsene om begrensning av rådighet, som innebærer at kirker ikke kan avhendes, pantsettes eller påheftes bruksretter.

Det foreslås en åpning for at Kirkerådet kan samtykke i salg av kirker når særlige grunner tilsier, slik som dagens bestemmelse hvor myndigheten er lagt til departementet. Fast eiendom ellers som et sokn eier og som ikke er nødvendig for kirken, kan avhendes med samtykke av bispedømmerådet. Dette er også en videreføring av gjeldende rett og vil for eksempel kunne være aktuell dersom det skal skilles ut en parsell fra kirketomten.

En særlig problemstilling som har blitt vurdert, er langtidsutleie av kirker. I situasjoner der kirkeforvaltningen står overfor store avgjørelser, som å ta en kirke ut av bruk, langtidsutleie, avhending eller nedleggelse, kan det stilles spørsmål om hvor langt fellestrådets myndighet til å disponere over kirkebygget rekker. Biskopen forordner gudstjenester i kirkene, og regelverket for bruk av kirker regulerer menighetsrådets bruk av kirker. Når en kirke ikke lenger har forordnete gudstjenester og videre bruk skal avgjøres, er gode lokale prosesser viktige. Kirkerådet foreslår ikke endringer i regelverket på dette området nå.

For øvrig omfatter bestemmelsen også biskopens godkjenningsmyndighet for anskaffelse og avhending av kirkens inventar og utstyr og menighetsrådets plikt til å føre fortegnelse over inventar og utstyr. Det foreslås ingen endringer her.

Kirkefond - § 29

Kirkelovens bestemmelse om kirkefond foreslås videreført uendret. Hovedregelen er at kapital som er knyttet til en kirke skal samles i et fond, og avkastningen skal da gå til drift og vedlikehold av kirken. Kirkene finansieres i hovedsak over kommunebudsjettene, og det antas at kirkefond ikke lenger har særlig betydning. Testamentariske gaver til kirken eller menigheten skal brukes til det formålet de er gitt til.

Betaling for bruk av kirken - § 30

Kirkemøtet har gitt nærmere regler for bruk av kirkene, som blant annet gir menighetsrådet adgang til å låne ut kirken til for eksempel konserter og presten har rett til å bruke kirken til blant annet kirkelige handlinger. I forbindelse med at kirkeloven ble vedtatt ble det forutsatt at kirkemedlemmer i soknet skulle kunne få utført kirkelige handlinger uten å måtte betale for det. I andre tilfeller vil kirkelig fellesråd kunne kreve betaling etter nærmere regler godkjent av bispedømmerådet. Denne regelen, som i dag fremgår av kirkeloven § 20, foreslås videreført uendret.

Oppføring av ny kirke - § 31

Kirkeloven § 21 gjelder godkjenning ved oppføring av ny kirke samt godkjenning ved nedleggelse og ved ombygging og utvidelse av kirke. Dagens regler på dette området foreslås videreført, men med den endringen at Kirkerådet overtar som godkjenningsinstans der departementet nå har hatt denne oppgaven. Ombygging og utvidelse av kirkene ivaretas i dag av biskopene etter delegasjon fra departementet, jf. departementets brev til biskopene av 15. april 2000. Her foreslås det at myndigheten legges direkte til biskopen i kirkeordningen og med mulighet for Kirkerådet til å gi nærmere regler. Dette innebærer at det for eksempel vil kunne fastsettes en klageordning som tilsvarer dagens hvor Riksantikvaren kan påklage biskopens avgjørelse om å godkjenne ombygging eller utvidelse.

Bestemmelsen om at bygging ikke er tillatt nærmere kirke i spredtbygd område enn 60 meter uten tillatelse etter kirkeloven, er ikke aktuell å videreføre i kirkeordningen. Hensynet til kirkens omgivelser vil måtte ivaretas gjennom annet lovverk som blant annet plan- og bygningslovens regler.

Kapittel 5. Regionale og nasjonale kirkelige organer

Kapittel 5 skal erstatte kirkeloven kapittel 4. I all hovedsak er dagens oppgaver for og sammensetning av de regionale og nasjonale kirkelige organer videreført. Kirkerådet foreslår en ny organisering av Den norske kirkes økumeniske og internasjonale samarbeid som medfører endring av dagens Mellomkirkelig råd.

Bispedømmerådet - §§ 32–34

Kirkerådet legger opp til å videreføre bestemmelsene om bispedømmerådets sammensetning i kirkeordningen i denne omgang. Kirkerådet foreslår imidlertid at bestemmelser om bispedømmerådets varamedlemmer tas direkte inn i kirkeordningen, at det presiseres at alle leke medlemmer velges direkte og at reglene i kirkeordningen § 16 tredje og fjerde ledd om plikt til å ta imot valg og fritak til menighetsrådet gjøres tilsvarende gjeldende for bispedømmerådet.

Kirkerådet foreslår å ta inn en egen § 33 om bispedømmerådets adgang til å gi lederen eller et arbeidsutvalg fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle vært avgjort av rådet. Dette er en videreføring av

gjeldende rett som blir tydeliggjort gjennom en ny paragraf, etter mønster fra tilsvarende bestemmelser om menighetsråd og kirkelig fellelsråd.

Kirkemøtet - §§ 35–36

I likhet med bispedømmerådets sammensetning videreføres dagens sammensetning av Kirkemøtet for valgperioden 2019–2023. Kirkerådet foreslår imidlertid at det presiseres direkte i kirkeordningen § 35 at Bispemøtets preses og leder av Samisk kirkeråd er medlemmer av Kirkemøtet. Det medfører ingen endringer i forhold til i dag, ut over at bestemmelsene om dette flyttes fra underliggende regelverk inn i selve kirkeordningen.

Kirkemøtets oppgaver vil fremgå i en rekke paragrafer i kirkeordningen, og noen bestemmelser vil også være regulert av trossamfunnsloven. Paragraf 36 om Kirkemøtets oppgaver inneholder derfor kun noen av Kirkemøtets oppgaver. Kirkerådet foreslår i hovedsak å videreføre bestemmelsene om Kirkemøtets oppgaver, men med noen endringer:

- Dagens bestemmelse om at Kirkemøtet «foreslår retningslinjer for kirkelig inndeling» foreslås opphevet. Dette anses som overflødig når myndigheten til å fastsette nærmere bestemmelser om endring i kirkelig inndeling samt navn på kirke, sokn og prosti er lagt til Kirkemøtet. Se kapittel 2.
- Dagens bestemmelser i Kirkemøtets forretningsorden § 2-4 om at saker av læremessig karakter skal forelegges Bispemøtet før behandling i Kirkemøtet, foreslås tatt inn i selve kirkeordningen.

Kirkerådet - §§ 37–38

Kirkerådets sammensetning foreslås fastsatt i kirkeordningen § 38 i tråd med Kirkemøtets vedtak i 2018, hvilket innebærer at rådet skal bestå av elleve leke medlemmer, ett fra hvert bispedømme, en lek kirkelig tilsatt og fire prester valgt av Kirkemøtet samt en biskop valg av Bispemøtet.

Kirkerådets oppgaver foreslås videreført i kirkeordningen § 38, men det foreslås å ta inn en bestemmelse om at saker av læremessig karakter som avgjøres endelig av Kirkerådet, må forelegges for Bispemøtet før endelig avgjørelse, i en parallell til tilsvarende bestemmelser for Kirkemøtet. Hvis Kirkerådets vedtak ved andre gangs behandling ikke er i samsvar med Bispemøtets siste tilrådning, oversendes saken til Kirkemøtet for avgjørelse.

Bispemøtet - § 39

Kirkerådet foreslår å fastsette en ny formålsbestemmelse om Bispemøtet i kirkeordningen § 40 annet ledd, som tydeliggjør det kollegiale aspektet ved biskopenes tilsynstjeneste. Kirkerådet foreslår også å videreføre ordningen med at Bispemøtet som hovedregel ikke kan binde den enkelte biskop i utøvelsen av egne tjenestefunksjoner. Det åpnes likevel for at det i medhold av kirkeordningen kan bestemmes særskilt unntak fra hovedregelen. Dette vil for eksempel være aktuelt i tilfeller hvor Bispemøtet er gitt myndighet til å gi regler som har betydning for

biskopenes tjeneste. Det foreslås videre å gjøre dagens reglement for Bispemøtet overflødig, ved å ta inn de viktigste bestemmelsene i kirkeordningen, i stedet for at Kirkemøtet fortsatt skal gi nærmere regler. Det innebærer at det tas inn bestemmelser om at Bispemøtet skal ha sekretær og at Bispemøtet fastsetter nærmere forretningsorden for sin virksomhet i paragrafen.

Kirkemøtet tidligere har bestemt at Bispemøtet behandler læreklager og at også klagenemnda kan melde saker til Bispemøtet. Dette tas derfor inn i § 39.

Den norske kirkes klagenemnd - §§ 40–41

Kirkerådet foreslår å videreføre dagens sammensetning og oppgaver for Den norske kirkes klagenemnd ved å ta inn bestemmelser om dette i kirkeordningen §§ 40 og 41.

Samisk kirkeråd - §§ 42–43

Kirkerådet foreslår å ta inn bestemmelser om Samisk kirkeråds sammensetning og oppgaver i kirkeordningen §§ 42 og 43. Forslaget bygger på dagens sammensetning og oppgavefordeling, slik det kommer til uttrykk i dagens Statutter for Samisk kirkeråd.

Mellomkirkelig råd i en ny tid – økumenikk og internasjonalt samarbeid

Mellomkirkelig råd er i dag et organ valgt av Kirkemøtet, som har i oppdrag å ivareta Den norske kirkes økumeniske og internasjonale relasjoner. Mellomkirkelig råd har siden 1984 vært et råd under Kirkemøtet. Rammebetingelsene for økumenikk, interreligiøs dialog og internasjonalt samarbeid har endret seg siden 1984, noe som har gjort at disse oppgavene tydeligere har blitt et ansvar for hele kirken. Kirkerådet foreslår derfor en ny organisering av Den norske kirkes økumeniske og internasjonale samarbeid som innebærer at Mellomkirkelig råd endres til et fagutvalg, for eksempel knyttet til både Kirkerådet og Bispemøtet. Endringen medfører at organet får en tydeligere faglig rolle, samtidig som den demokratiske forankringen til saksfeltet videreføres gjennom at viktige beslutninger fattes av Kirkerådet eller Kirkemøtet, avhengig av sakstype.

Som følge av at Kirkerådet foreslår å endre Mellomkirkelig råds status til et fagutvalg, anses det ikke som aktuelt å ta inn bestemmelser om rådet i kirkeordningen, men Kirkerådet anser det som naturlig at Kirkemøtet fastsetter nærmere regler om Mellomkirkelig råd.

Ungdomsdemokrati - § 44

Kirkerådet foreslår å regelfeste i kirkeordningen en struktur for ungdomsmedvirkning i Den norske kirke. Forslaget inneholder en formålsparagraf, bestemmelser om ungdomsting og ungdomsråd i hvert bispedømme samt bestemmelser om et nasjonalt Ungdommens kirkemøte og et nasjonalt utvalg foreslått kalt Den norske kirkes ungdomsutvalg. Forslaget innebærer en formalisering av dagens ungdomsstruktur.

Kapittel 6. Forskjellige bestemmelser

Kapittel 6 i kirkeordningen skal erstatte nødvendige bestemmelser i kirkeloven kapittel 5, som ikke er overflødige eller dekket andre steder.

Rett og plikt til å delta i møte - § 45

Kirkerådet foreslår å videreføre bestemmelser om møte- og stemmeplikt i kirkelige organer, som i dag er fastsatt i kirkeloven, med ett unntak: Medlemmer i kirkelige organer i ungdomsdemokratiet i Den norske kirke foreslås ikke å ha stemmeplikt.

Prestenes, prostenes og biskopenes tjeneste - § 46

Bestemmelsen er en videreføring av kirkeloven § 31 med unntak av annet ledd om at «All prestetjeneste skal organiseres slik at prestene kan utøve sin tjeneste i samsvar med ordinasjonens forutsetninger og forpliktelser.» Denne bestemmelsen er videreført i forslag til ny trossamfunnslov § 14 annet ledd.

Medlemskapsvilkår for tilsatte og ombud - § 47

Som følge av at det ifølge lovutkastet til ny trossamfunnslov ikke lenger vil være lovfestet en adgang til å fastsette et generelt medlemskapskrav for kirkelige ombud og tilsatte i Den norske kirke, vil krav om medlemskap komme inn under de generelle reglene i likestillings- og diskrimineringsloven. Kirkerådet legger likevel til grunn at det er anledning til å fastsette medlemskapskrav for kirkelige ombud (f.eks. menighetsrådsmedlemmer), og foreslår derfor å videreføre et slikt krav. Kirkerådet foreslår også å fastsette i kirkeordningen at tilsettingsmyndigheten skal oppstille krav om medlemskap i Den norske kirke for tilsetting i kirkelige stillinger som inneholder et ansvar for kirkens lære, i tråd med adgangen i likestillings- og diskrimineringsloven § 9. Biskopen vil i særlige tilfeller kunne dispensere fra kravet. Samtidig foreslås det å fastsette i kirkeordningen at tilsettingsmyndigheten plikter å vurdere om det er adgang til å oppstille et krav til medlemskap for andre kirkelige stillinger.

Kirkeloven § 29 om at kirkelige organer kan kreve fremleggelse av barneomsorgsattest fra personer som skal ha oppgaver knyttet til mindreårige, er videreført med en tilsvarende bestemmelse for alle tros- og livssynssamfunn, i trossamfunnsloven § 19. Kirkerådet legger til grunn at dagens praksis videreføres og at hjemmelen i trossamfunnsloven er tilstrekkelig.

Partssammensatt utvalg mm. - § 48

For å sikre fortsatt gode ordninger for medbestemmelse for kirkelig tilsatte som har kirkelig fellestråd og menighetsråd som arbeidsgiverorgan, foreslår Kirkerådet å videreføre bestemmelsen fra kirkeloven § 35 med noen mindre endringer.

Forslaget søker å harmonisere bestemmelsen med den nye kommuneloven § 5-10.

Det presiseres at alle tilsatte er valgbare og stemmeberettigede til partssammensatte utvalg, også de som eventuelt ikke er medlem av Den norske kirke.

Kirkerådet foreslår at bestemmelsen i kirkeloven § 35 annet ledd, ikke videreføres i kirkeordningen, da den anses som overflødig. Det følger av rettssubjektene *soknets* og *Den norske kirkes* private autonomi at deres organer, innenfor deres nærmere ansvarsområde, vil kunne gi en arbeidsgiverorganisasjon fullmakt til å inngå og si opp tariffavtale, samt å gi eller motta kollektiv arbeidsoppsigelse på vegne av rettssubjektet. Kirkerådet mener det derfor er overflødig å videreføre slike bestemmelser i kirkeordningen.

Saksbehandlingsregler - § 49

Kirkemøtet har gått inn for at forvaltningsloven, offentleglova og reglene om offentlige organer i arkivloven fortsatt skal bestemmes i lov at skal gjelde for Den norske kirke. Kirkerådet foreslår en bestemmelse også i kirkeordningen § 49 som viderefører dette samt dagens særregler i habilitetsaker.

Kirkerådet foreslår å fastsette at mållova legges til grunn for den virksomheten som drives av kirkelige organer. Dette er ment som en videreføring av tidligere rett, slik den var frem til 1. januar 2017. Det innebærer at mållovas avgrensning for Den norske kirkes del til å gjelde den administrative delen av virksomheten, samt veiledning som vil være å finne i mållovas forarbeider, fortsatt vil ha betydning. Med *den administrative delen av virksomheten* menes kontordrift.

Endringsregler - § 50

Videre foreslår Kirkerådet særskilte endringsregler for bestemmelsene i kapittel 1 *Den norske kirkes grunnlag*, etter modell fra Grunnloven. En slik prosedyre innebærer at et endringsforslag kan fremsettes, men ikke tas til behandling i én kirkemøteperiode. Først i neste periode, etter et valg, kan forslaget realitetsbehandles og vedtas med 2/3 flertall. Det foreslås også særskilte endringsregler knyttet til de bestemmelsene i kirkeordningen som regulerer Bispemøtets rolle som læreorgan overfor Kirkemøtet og Kirkerådet. Endringer av disse bestemmelsene krever også 2/3 flertall. Øvrige bestemmelser i kirkeordningen kan endres ved alminnelig flertall.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Retting av feil i kirkeordningshøringen

Til høringsinstansene

Retting av feil i regelutkastet til forslaget om kirkeordning

I høringsdokumentet for kirkeordningen på side 8 fremgår det at det foreslås ingen endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd i denne høringen. I regelutkastets forslag til § 25, som gjelder kirkelig fellesråds oppgaver, var det ved starten av høringen beklageligvis en feil i det siste avsnittet. Forslaget til § 25 siste avsnitt skal ha samme ordlyd som i dagens kirkelov. Det vil si at avsnittet skal lyde: **«Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver som etter avtale blir overlatt det av det enkelte menighetsråd.»**

Dette er rettet opp i bokmålsversjonen og nynorskversjonen av regelutkastet.

Oslo 26. september 2018

Ingrid Vad Nilsen, direktør

Ole Inge Bekkelund, avdelingsdirektør kirkeordning

Utkast til kirkeordning	Kirkeloven	Annet regelverk
<p>Kapittel 1. Den norske kirkes grunnlag § 1. Den norske kirkes læregrunnlag Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke som bekjenner troen på den treenige Gud og evangeliet om frelse i Jesus Kristus slik det er gitt oss i Det gamle og Det nye testamente og uttrykt i den apostoliske, den nikenske og den athanasianske trosbekjennelse samt den uforandrede augsburgske bekjennelse fra 1530 og Luthers lille katekisme.</p>		<p>Kong Christian Den Femtis Norske Lov (NL) Anden Bog 1 Cap.: Den Religion skal i Kongens Riger og Lande alleene tilstædis, som overeens kommer med den Hellige Bibelske Skrift, det Apostoliske, Nicæniske og Athanasii Symbolis, og den Uforandrede Aar et tusind fem hundrede og tredive overgiveren Augsburgiske Bekiendelse, og Lutheri liden Catechismo.</p> <p>Grunnloven § 16 annet punktum: Den norske kyrkja, ei <i>evangelisk-luthersk</i> kyrkje, står ved lag som den norske folkekyrkja og blir stødd som det av staten.</p>
<p>§ 2. Den norske kirke som del av den verdensvide kirke Den norske kirke er en del av den ene hellige, allmenne og apostoliske kirke og er forpliktet til å fremme kirkens synlige enhet i verden.</p>		
<p>§ 3. Dåp og tjeneste Første punktum: Ved dåpen til den treenige Guds navn blir mennesket forenet med Kristus og innlemmet i den kristne kirke.</p>		
<p>§ 3 annet punktum: Dåp er en forutsetning for å være medlem i Den norske kirke.</p>	<p>§ 3 nr. 7 annet punktum: Den som ikke tidligere er døpt, må la seg døpe etter Den norske kirkes ritual for å kunne bli medlem av kirken.</p>	
<p>§ 3 siste punktum: Alle dømte er kalt til å tjene Gud og medmennesker, og å ta del i kirkens liv.</p>		
<p>§ 4. Den norske kirkes oppdrag Den norske kirke skal forkynne evangeliet, forvalte sakramentene</p>		

<p>og utøve nestekjærlighet. I gudstjenesten samles menigheten. Der utrustes og sendes den slik at kirken kan virkeliggjøre sitt kall til å være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.</p>		
<p>§ 5. Tjenestefellesskap og de vigslede tjenestene Første punktum: Den norske kirkes oppdrag blir ivaretatt i et tjenestefellesskap av frivillige, ansatte og vigslede personer.</p>		
<p>§ 5 annet punktum: Den norske kirke vigsler til tjeneste som diakon, kantor, kateket og prest og til tjeneste som biskop.</p>		<p>Tjenesteordningene for diakon, kantor og kateket § 6 første ledd første punktum: Diakon/kantor/kateket «...vigsles til tjeneste og innsettes etter forordnet liturgi.»</p> <p>Tjenesteordningen for menighetsprester § 5 første punktum: Person som tilsettes i prestestilling uten tidligere å være ordinert, kan ikke tiltre stillingen før ordinasjon er skjedd etter forordnet liturgi.</p> <p>Tjenesteordningen for biskoper § 22 første punktum: Biskopen vigsles i vedkommende bispedømmes domkirke etter forordnet liturgi forrettet av Bispemøtets preses.</p>
<p>§ 6. Organisering av Den norske kirke § 6 første ledd: Den norske kirke er landsdekkende og inndelt i sokn. Menigheten er fellesskapet av dem som tilhører Den norske kirke og bor i soknet. Soknet er den grunnleggende enhet i Den norske kirke og kan ikke løses fra denne.</p>	<p>§ 2 første ledd: Soknet er den grunnleggende enhet i Den norske kirke og kan ikke løses fra denne.</p> <p>§ 2 tredje ledd: Hvert sokn hører til ett prosti. Hvert prosti hører til ett bispedømme.</p>	

<p>§ 6 annet ledd: Hver menighet har en ordnet prestedtjeneste og står under tilsyn av en biskop.</p>	<p>§ 2 fjerde ledd: Hvert sokn skal være betjent av prest, hvert prosti av prost og hvert bispedømme av biskop.</p>	<p>Tjenesteordning for biskoper § 1 tredje ledd: Biskopen fører tilsyn med at de kirkelige råd i bispedømmet utfører sitt arbeid i lojalitet med den evangelisk-lutherske lære.</p>
<p>§ 6 tredje ledd: Styring og ledelse av Den norske kirke bygger på demokratiske prinsipper og skjer på alle nivåer i et samvirke mellom valgte representanter for og blant kirkens medlemmer og representanter for tjenesten med Ord og sakrament.</p>		<p>Tjenesteordning for proster § 3: Prosten skal i samvirke med kirkelige råd og utvalg bidra til et godt arbeidsmiljø, samarbeid og åndelig fellesskap innen de kirkelige arbeidslag i prostiet og bistå ansatte og kirkelige organer med faglig veiledning, råd og støtte.</p> <p>Tjenesteordning for menighetsprester § 10 annet ledd: Soknepresten leder prestedtjenesten i det eller de sokn denne har som sitt særskilte arbeidsområde og sørger for den nødvendige samordning med menighetsrådets virksomhet.</p>
<p>§ 6 fjerde ledd: Alle kirkelige møter og råd skal utføre sitt arbeid i lojalitet mot Den norske kirkes læregrunnlag.</p>	<p>§ 28: De kirkelige møter og råd etter denne lov skal utføre sitt arbeid i lojalitet mot den evangelisk-lutherske lære.</p>	
<p>§ 7. Samisk kirkeliv Samisk kirkeliv er en integrert og likeverdig del av Den norske kirke.</p>		
<p>§ 8. Forholdet til den øvrige kirkeordning Den norske kirkes ordninger og praksis skal være i samsvar med Den norske kirkes grunnlag.</p>		
<p>Kapittel 2. Kirkelig inndeling, kirkens organer, medlemskap, kirkelige registre og kirkelig stemmerett § 9. Kirkelig inndeling, navn på kirker og kirkelige enheter, særskilte menighetsformer</p>		

Første ledd: Soknet er den geografiske og administrative rammen om menigheten		
§ 9 annet ledd: Hvert sokn hører til ett prosti. Hvert prosti hører til ett bispedømme.	§ 2 tredje ledd: Hvert sokn hører til ett prosti. Hvert prosti hører til ett bispedømme.	
§ 9 tredje ledd: Opprettelse av og navn på nye bispedømmer og andre endringer i grensene for bispedømmer fastsettes av Kirkemøtet.	§ 2 femte ledd første punktum: Endringer i den kirkelige inndeling og navn på kirke, sokn, prosti og bispedømme fastsettes av Kongen.	
§ 9 fjerde ledd første punktum: Andre endringer i den kirkelige inndeling samt navn på kirke, sokn og prosti fastsettes av bispedømmerådet etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet.	§ 2 femte ledd siste punktum: Avgjørelsesmyndighet etter dette ledd kan overlates til bispedømmerådet.	Se forskrift 27. juni 2017 nr. 981 Avgjørelsesmyndighet i saker om kirkelig inndeling – myndighet til bispedømmerådene til å gjøre endringer i prostiinndelingen innenfor bispedømmet. Avløser tidligere delegasjonsbrev 19. juli 1996 Delegering av myndighet til å foreta enkelte endringer i sokneinndelingen og til å treffe visse bestemmelser om kirkebokføring.
§ 9 fjerde ledd annet punktum: Ved valg av nye og ved endringer i navn etter denne bestemmelsen, skal stadnamnlovas bestemmelser følges så langt de passer.		Se ovennevnte forskrift under avsnitt 2 hvor det fremgår: «Når det gjelder saker om fastsetting av navn på kirke, sokn og prosti, videreføres ordningen med innhenting av råd fra navnekonsulenttjenesten før og etter høringen.»
§ 9 femte ledd: Kirkerådet treffer de bestemmelser som er nødvendige for gjennomføring av inndelingsendringer og foretar samtidig de nødvendige lempninger i anvendelsen av kirkeordningen.	§ 2 femte ledd annet punktum: Departementet treffer de bestemmelser som er nødvendige for gjennomføring av inndelingsendringer og foretar nødvendige lempninger i anvendelsen av gjeldende lov.	
§ 9 sjette ledd:	§ 2 sjette ledd: Særskilt ordning for døvemenigheter og andre	

Særskilt ordning for kategorialmenigheter fastsettes av Kirkemøtet.	kategorialmenigheter fastsettes av Kirkemøtet.	
§ 9 syvende ledd: Kirkemøtet fastsetter også særskilt ordning for valgmenigheter.	§ 24 sjette ledd: Kirkemøtet kan godkjenne forsøk med valgmenigheter som selv finansierer sin virksomhet. Nærmere vilkår for det enkelte forsøk fastsettes av Kirkemøtet.	
§ 10. Kirkens organer Første ledd: Den norske kirke skal ha egne styringsorganer både på sokne- og bispedømmenivå samt på nasjonalt nivå. Det kan også etableres andre organer etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet.		
§ 10 annet ledd: Kirkemøtet er trossamfunnet Den norske kirkes øverste representative og besluttede organ.	§ 24 annet ledd annet punktum: Som øverste representative organ i Den norske kirke fastsetter Kirkemøtet alle gudstjenstlige bøker i kirken.	
§ 11. Tilhørighet og medlemskap Første ledd første punktum: Bare person som er døpt ved kristen dåp og som er bosatt i riket, har lovlig opphold i riket eller er norsk statsborger bosatt i utlandet, kan være medlem av Den norske kirke.	§ 3 nr. 1: Bare person som er bosatt i riket og norsk statsborger bosatt i utlandet kan være medlem av Den norske kirke.	
§ 11 første ledd annet punktum: Ingen kan bli medlem av Den norske kirke så lenge vedkommende er medlem av et annet trossamfunn i Norge.	§ 3 nr. 7: Ingen kan bli medlem av Den norske kirke så lenge vedkommende er medlem av et annet trossamfunn i Norge.	
§ 11 annet ledd første punktum: Den norske kirke anser barn som tilhørende kirken når en eller begge foreldre er medlem.	§ 3 nr. 2 første punktum: Barn anses å høre inn under Den norske kirke fra fødselen såfremt en av foreldrene er medlem.	
§ 11 annet ledd annet punktum: Melding om at et barn ikke skal høre til kirken gis på tilsvarende måte som ved inn- og utmelding.	§ 3 nr. 4: Melding etter nr. 2 og 3 gis av foreldrene i fellesskap etter at barnet er født. Har en av foreldrene foreldreansvaret alene, gis meldingen av denne. Har	

	ingen foreldreansvaret kan melding gis av vergen. Retten for foreldre eller verge til å gi melding etter nr 2 og 3 vedvarer til barnet fyller 15 år.	
§ 11 annet ledd siste punktum: Når barnet har fylt 18 år uten å ha blitt medlem av Den norske kirke, anses tilhørigheten som opphørt.	§ 3 nr. 5 annet punktum: Når barnet har fylt 18 år uten å være døpt, anses det ikke lenger å høre inn under Den norske kirke.	
§ 11 tredje ledd: Den som er over 15 år, kan selv melde seg inn i eller ut av Den norske kirke. Foreldre med foreldreansvar kan melde barn under 15 år inn i eller ut av Den norske kirke. Før barn som har fylt 12 år meldes inn i Den norske kirke, må barnet ha gitt samtykke. Ved innmelding av barn under 12 år har barnet rett til å bli hørt etter alder og utvikling. Den som ikke tidligere er døpt ved kristen dåp, blir medlem gjennom dåp i Den norske kirke.	§ 3 nr. 6: Den som er over 15 år, kan melde seg inn i eller ut av Den norske kirke.	Utkast til lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 2 første og annet ledd: Den som er over 15 år, kan melde seg inn i eller ut av tros- eller livssynssamfunn. Foreldre med foreldreansvar kan melde barn under 15 år inn i eller ut av tros- eller livssynssamfunn. Barn som har fylt 12 år, må gi samtykke til inn- og utmelding. Barn har rett til å bli hørt i tråd med barnelovens alminnelige bestemmelser i alle saker som gjelder deres utøvelse av tro eller livssyn.
§ 11 fjerde ledd: Innmelding i, og utmelding av Den norske kirke skjer ved henvendelse til prest med ansvar for inn- og utmeldinger i vedkommende sokn. Henvendelsen kan også rettes til Kirkerådet, herunder gjennom egen elektronisk løsning for inn- og utmelding. Utmelding kan alltid skje skriftlig.	§ 3 nr. 8 første ledd: Innmelding i, og utmelding av Den norske kirke skjer ved henvendelse til kirkebokføreren på bostedet eller til Kirkerådet. Utmelding kan alltid skje skriftlig. Er vedkommende bosatt i utlandet, rettes henvendelsen til kirkebokføreren på siste bosted her, eller såfremt vedkommende ikke har hatt bosted her, til den kirkebokfører Kirkerådet bestemmer.	
§ 11 femte ledd: Nærmere regler om inn- og utmelding av Den norske kirke fastsettes av Kirkemøtet.	§ 3 nr. 8 siste ledd: Kirkemøtet gir nærmere regler om fremgangsmåten ved innmelding og utmelding og melding etter dette	

	nummer, herunder om hvilke opplysninger som kan kreves.	
§ 11 sjette ledd: Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om en person skal anses som medlem av Den norske kirke.	§ 3 nr. 9: Departementet avgjør i tvilstilfelle om en person skal anses som medlem av Den norske kirke.	
§ 12. Registrering i Den norske kirkes medlemsregister Første punktum: I Den norske kirkes medlemsregister registreres i tillegg til medlemmer også personer som anses som tilhørende, jf. § 11 første ledd.	§ 3 nr. 10: Personer som anses å høre inn under eller er medlem i Den norske kirke, registreres i et sentralt medlemsregister for Den norske kirke.	Forslag til ny trossamfunnslov § 15 første ledd: Personer som er medlem i Den norske kirke, registreres i et sentralt medlemsregister.
§ 12 annet punktum: Opplysninger om døpte, konfirmerte, vigsler til ekteskap, jordfestelser ved prest i Den norske kirke samt inn- og utmeldinger skal også inntas i registeret.	§ 37 første ledd første punktum: Det skal føres register over personer som blir døpt, konfirmert, vigslet til ekteskap og jordfestet ved prest i Den norske kirke samt over personer som melder seg inn i eller ut av Den norske kirke. § 37 annet ledd: Opplysninger som nevnt i første ledd kan etter nærmere bestemmelser av Kirkemøtet inntas i medlemsregisteret for Den norske kirke, jf. § 3 nr. 10.	Forslag til ny trossamfunnslov § 15 annet ledd: Det skal føres register over personer som blir døpt, konfirmert, vigslet til ekteskap og jordfestet ved prest i Den norske kirke samt over personer som melder seg inn i eller ut av Den norske kirke. Disse opplysningene kan inntas i medlemsregisteret.
§ 13 medlemskap i kirken Første ledd: Medlemskap i Den norske kirke er knyttet til det sokn medlemmet er bosatt i.	§ 4 første ledd: Hvert medlem av Den norske kirke som bor i soknet og som senest i det år det stemmes vil ha fylt 15 år, har kirkelig stemmerett.	
§ 13 annet ledd: Vedkommende menighetsråd kan etter søknad fra et medlem samtykke i at dette får sitt medlemskap overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i eller til en valgmenighet. Slik avgjørelse regnes som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 med biskopen som klageinstans.	§ 4 annet ledd: I særlige tilfelle kan biskopen etter søknad fra vedkommende menighetsråd samtykke i at en person for et begrenset tidsrom gis stemmerett i et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i.	

<p>§ 13 tredje ledd: Medlemmer av Den norske kirke blir betjent av kirkens ansatte i det soknet der de er medlemmer, og får likeledes tilbud om kirkens tjenester i gudstjenester og kirkelige handlinger i tråd med de liturgiske ordninger Kirkemøtet har fastsatt.</p>		<p>Tjenesteordning for menighetsprester § 11 annet ledd: Presten har ikke plikt til å utføre kirkelige handlinger for personer som er bosatt utenfor tjenestedistriktet, unntatt gravferd når avdødes nærmeste pårørende eller den som sørger for gravferden er bosatt i distriktet.</p> <p>Tjenesteordningen for menighetsprester § 11 fjerde ledd: Presten har ikke plikt til å utføre kirkelige handlinger for personer som står utenfor Den norske kirke, unntatt når dette følger av avtale inngått mellom Den norske kirke og annet kirkesamfunn.</p>
<p>§ 14. Stemmerett og valg Første ledd: Hvert medlem av Den norske kirke som bor i eller er registrert i soknet og som senest i det år det stemmes vil ha fylt 15 år, har kirkelig stemmerett.</p>	<p>§ 4 første ledd: Hvert medlem av Den norske kirke som bor i soknet og som senest i det år det stemmes vil ha fylt 15 år, har kirkelig stemmerett.</p>	
<p>§ 14 annet ledd: Ingen kan ha stemmerett i mer enn ett sokn.</p>	<p>§ 4 tredje ledd: Ingen kan ha stemmerett i mer enn ett sokn.</p>	
<p>§ 14 tredje ledd: Kirkemøtet gir regler om kirkelig manntall og om innføring i dette.</p>	<p>§ 4 femte ledd: Kirkemøtet gir regler om kirkelig manntall og om innføring i dette.</p>	
<p>Kapittel 3. Virksomheten i soknet. Soknets organer og deres oppgavefordeling m.m. § 15. Soknets organer Første ledd: I hvert sokn skal det være et menighetsråd. I kommuner med flere sokn skal det i tillegg være et kirkelig fellesråd.</p>	<p>§ 5 første ledd: I hvert sokn skal det være et menighetsråd. I kommuner med flere sokn skal det i tillegg være et kirkelig fellesråd.</p>	
<p>§ 15 annet ledd: Menighetsråd innenfor en og samme kommune kan med bispedømmerådets godkjenning</p>	<p>§ 5 fjerde ledd: For å fremme hensiktsmessige organisasjonsformer og en</p>	

<p>etablere et felles menighetsråd etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet.</p>	<p>hensiktsmessig oppgavefordeling i og mellom soknene, kan departementet godkjenne forsøk som avviker fra denne lovs bestemmelser om organiseringen av soknets organer, oppgavefordelingen mellom disse og deres sammensetning. Departementet kan gi nærmere retningslinjer for forsøk etter denne bestemmelse.</p>	
<p>§ 15 tredje ledd: Menighetsrådet treffer avgjørelser og opptre på vegne av soknet når det ikke er fastsatt i eller i medhold av kirkeordningen at myndigheten er lagt til kirkelig fellesråd eller annet organ. I kommuner med bare ett sokn utøver menighetsrådet de funksjoner som ellers ligger til kirkelig fellesråd. Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle hvilket organ som treffer avgjørelse og opptre på vegne av soknet samt når den kommunale representanten skal tiltre menighetsrådet i henhold til § 16 annet ledd.</p>	<p>§ 5 annet ledd: Menighetsrådet treffer avgjørelser og opptre på vegne av soknet når det ikke er fastsatt i eller i medhold av lov at myndigheten er lagt til kirkelig fellesråd eller annet organ. I kommuner med bare ett sokn utøver menighetsrådet de funksjoner som ellers ligger til kirkelig fellesråd. Departementet avgjør i tvilstilfelle hvilket organ som treffer avgjørelse og opptre på vegne av soknet.</p>	
<p>§ 15 fjerde ledd: I prosti hvor ikke alle sokn hører til samme kommune og i andre tilfeller der det ligger til rette for det, kan Kirkerådet etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet samtykke til etablering av kirkelig fellesråd som omfatter flere kommuner. I kommuner med særlig mange sokn kan Kirkerådet etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet også foreta andre tilpasninger av bestemmelsene om kirkelig fellesråd.</p>	<p>§ 5 tredje ledd: I prosti hvor ikke alle sokn hører til samme kommune, og i kommuner med særlig mange sokn, kan departementet foreta tilpasninger av bestemmelsene om kirkelig fellesråd.</p>	
<p>§ 15 femte ledd: For å fremme hensiktsmessige organisasjonsformer og en hensiktsmessig oppgavefordeling i og mellom soknene kan Kirkerådet</p>	<p>§ 5 fjerde ledd: For å fremme hensiktsmessige organisasjonsformer og en hensiktsmessig</p>	

<p>godkjenne forsøk som avviker fra kirkeordningens bestemmelser om organiseringen av soknets organer i kommuner med mer enn ett sokn, oppgavefordelingen mellom disse og deres sammensetning. Kirkerådet kan gi nærmere retningslinjer for forsøk etter denne bestemmelse.</p>	<p>oppgavefordeling i og mellom soknene, kan departementet godkjenne forsøk som avviker fra denne lovs bestemmelser om organiseringen av soknets organer, oppgavefordelingen mellom disse og deres sammensetning. Departementet kan gi nærmere retningslinjer for forsøk etter denne bestemmelse.</p>	
<p>§ 15 sjette ledd: Ved endringer i kommunegrenser eller sammenslåing av kommuner gjelder bestemmelsene i inndelingslova om økonomisk oppgjør i kapittel V og gjennomføring i kapittel VI tilsvarende for kirkelig fellesråd så langt det passer. Bispedømmerrådet utøver den myndighet som i inndelingslova er lagt til Fylkesmannen.</p>	<p>§ 5 femte ledd: Ved endringer i kommunegrenser eller sammenslåing av kommuner gjelder bestemmelsene i inndelingslova om økonomisk oppgjør i kap. V og gjennomføring i kap. VI tilsvarende for kirkelig fellesråd så langt det passer. Bispedømmerrådene utøver den myndighet som i inndelingslova er lagt til Fylkesmannen.</p>	
<p>§ 16. Menighetsrådets sammensetning Første ledd: Menighetsrådet består av soknepresten og – etter menighetsmøtets bestemmelse – fire seks, åtte eller ti andre medlemmer som velges ved flertalls- eller forholdsvalg for fire år etter regler fastsatt av Kirkemøtet. For de valgte medlemmer velges samtidig minst fem varamedlemmer. Endring av tallet på de medlemmer som skal velges, må være vedtatt i menighetsmøte før valget kunngjøres.</p>	<p>§ 6 første ledd: Menighetsrådet består av soknepresten og – etter menighetsmøtets bestemmelse – 4, 6, 8 eller 10 andre medlemmer som velges ved flertalls- eller forholdsvalg for 4 år etter regler fastsatt av Kirkemøtet. For de valgte medlemmer velges samtidig minst 5 varamedlemmer. Endring av tallet på de medlemmer som skal velges, må være vedtatt i menighetsmøte før valget kunngjøres.</p>	
<p>§ 16 annet ledd: I kommuner med bare ett sokn kan kommunen velge ett medlem og ett varamedlem til menighetsrådet som tiltrer rådet når dette behandler saker som i kommuner med flere sokn tilligger kirkelig</p>	<p>§ 6 annet ledd: I kommuner med bare ett sokn, velger kommunen et medlem og varamedlem til menighetsrådet som tiltrer rådet når dette behandler saker som i kommuner med</p>	

fellesråd. Dette medlem kommer i tillegg til dem som velges etter første ledd.	flere sokn tilligger kirkelig fellesråd. Dette medlem kommer i tillegg til de som velges etter første ledd.	
§ 16 tredje ledd: Valgbar til menighetsråd og pliktig til å ta imot valg, er alle som har stemmerett ved valget og som vil ha fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og som ikke er fritatt.	§ 6 tredje ledd: Valgbar til menighetsråd og pliktig til å ta imot valg, er den som har rett til å stemme ved valget og som senest i det år det stemmes vil ha fylt 18 år.	
§ 16 fjerde ledd: Rett til å kreve seg fritatt for valg til menighetsråd har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten. Slik erklæring må settes frem innen den frist menighetsrådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.	§ 6 fjerde ledd: Rett til å kreve seg fritatt for valg til menighetsråd har den som har fylt 65 år før valgperioden tar til, den som har gjort tjeneste som medlem av menighetsrådet de siste fire år og den som påberoper seg hindring som menighetsrådet godkjenner.	
§ 16 femte ledd: Biskopen kan bestemme at en annen prest enn soknepresten skal være medlem av menighetsrådet. Biskopen bestemmer også hvordan prestene skal være varamedlemmer for hverandre.	§ 6 femte ledd: Biskopen kan bestemme at en annen prest enn soknepresten skal være medlem av menighetsrådet. Biskopen bestemmer også hvordan prestene skal være varamedlemmer for hverandre.	
§ 16 sjette ledd: Biskopen og prosten har rett til å ta del i menighetsrådsmøte, men uten stemmerett. Det samme gjelder soknepresten dersom vedkommende ikke er medlem av rådet. Menighetsrådet kan innkalle andre til å ta del i forhandlingene, men uten stemmerett.	§ 6 sjette ledd: Biskopen og prosten har rett til å ta del i menighetsrådsmøte, men uten stemmerett. Det samme gjelder soknepresten dersom vedkommende ikke er medlem av rådet. Menighetsrådet kan innkalle andre til å ta del i forhandlingene, men uten stemmerett.	
§ 17. Uttreden av menighetsrådet i valgperioden Første ledd: Den som taper valgbarheten til menighetsrådet i valgperioden, trer endelig ut av rådet. Hvis tap av valgbarhet skyldes registrert	§ 7 første ledd: Den som taper valgbarheten til menighetsrådet i valgperioden, trer endelig ut av rådet. Hvis tap av valgbarhet skyldes registrert utflytting fra soknet for to år	

<p>utflytting fra soknet for to år eller mindre, trer vedkommende ut av vervet for den tid utflyttingen varer.</p>	<p>eller mindre, trer vedkommende ut av vervet for den tid utflyttingen varer.</p>	
<p>§ 17 annet ledd: Menighetsrådet kan etter søknad fritta, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter eller belastning kan skjøtte sine plikter i vervet.</p>	<p>§ 7 annet ledd: Menighetsrådet kan etter søknad fritta, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter eller belastning kan skjøtte sine plikter i vervet.</p>	
<p>§ 17 tredje ledd: Hvis det blir tatt ut siktelse eller tiltale mot et menighetsrådsmedlem for et straffbart forhold som er nevnt i straffeloven §§ 151 til 154, 170 bokstav b, 171 til 173, 208 til 211, 353, kapittel 27 eller 30, og forholdet er knyttet til utøvelse av tjeneste eller et verv for menighetsråd eller kirkelig fellesråd, kan menighetsrådet vedta å suspendere vedkommende fra vervet inntil saken er rettskraftig avgjort. Hvis det dreier seg om forhold som er nevnt i straffeloven §§ 151 til 154, gjelder ikke vilkåret om at forholdet skal være knyttet til utøvelse av verv eller tjeneste for menighetsrådet eller kirkelig fellesråd. Hvis et menighetsrådsmedlem dømmes for ett eller flere av de nevnte straffbare forholdene, kan menighetsrådet selv vedta at vedkommende skal tre endelig ut av rådet.</p>	<p>§ 7 tredje ledd: Dersom det blir utferdiget siktelse eller reist tiltale mot et menighetsrådsmedlem for et straffbart forhold, som nevnt i straffeloven kapittel 19, 27, 28 og 30 og forholdet ifølge siktelsen eller tiltalen knytter seg til utøving av verv eller tjeneste for menighetsråd eller kirkelig fellesråd, kan menighetsrådet vedta å suspendere vedkommende fra vervet inntil saken er rettskraftig avgjort. Dersom et menighetsrådsmedlem dømmes for et straffbart forhold, kan menighetsrådet vedta at vedkommende skal tre endelig ut av rådet.</p>	
<p>§ 17 fjerde ledd: Hvis medlemmer av menighetsrådet trer endelig ut, og de er valgt ved flertallsvalg, skal varamedlemmer tre inn i den nummerorden de er valgt. Hvis medlemmer av menighetsrådet trer endelig ut, og de er valgt ved forholdstallsvalg, skal varamedlemmer fra samme liste tre inn i deres sted</p>	<p>§ 7 fjerde ledd: Hvis medlemmer av menighetsrådet trer endelig ut eller får varig forfall, trer varamedlemmer inn i deres sted i den nummerorden de er valgt. Er menighetsrådet valgt ved forholdstallsvalg, trer varamedlemmene inn fra vedkommende gruppe.</p>	

i den nummerorden varamedlemmene er valgt.		
<p>§ 18. Formene for menighetsrådets virksomhet</p> <p>Første ledd: Menighetsrådet kan gi lederen eller et arbeidsutvalg bestående av lederen og minst to av rådets øvrige medlemmer fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle ha vært avgjort av rådet. Avgjørelse som er truffet med hjemmel i slik fullmakt, skal refereres i første møte etter at avgjørelsen er truffet.</p>	<p>§ 8 første ledd: Menighetsrådet kan gi lederen eller denne og minst to av rådets medlemmer (arbeidsutvalg) fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle ha vært avgjort av rådet. Avgjørelse som er truffet med hjemmel i slik fullmakt skal refereres i første møte etter at avgjørelsen er truffet.</p>	
<p>Annet ledd: Nærmere regler om formene for menighetsrådets virksomhet gis av Kirkemøtet.</p>	<p>§ 8 tredje ledd: Nærmere regler om formene for menighetsrådets virksomhet gis av Kirkemøtet.</p>	
<p>§ 19. Daglig leder av menighetsrådets virksomhet</p> <p>Menighetsrådet kan bestemme at en av soknets tilsatte skal være daglig leder av virksomheten.</p>	<p>§ 8 annet ledd: Menighetsrådet kan bestemme at en av soknets tilsatte skal være daglig leder av virksomheten.</p>	
<p>§ 20. Menighetsrådets oppgaver</p> <p>Første ledd: Menighetsrådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i soknet, særlig at Guds ord kan bli rikelig forkynt, syke og døende betjent med det, dømte gis dåpsopplæring, barn og unge samlet om gode formål og legemlig og åndelig nød avhjulpet.</p>	<p>§ 9 første ledd: Menighetsrådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i soknet, særlig at Guds ord kan bli rikelig forkynt, syke og døende betjent med det, dømte gis dåpsopplæring, barn og unge samlet om gode formål og legemlig og åndelig nød avhjulpet.</p>	
<p>§ 20 annet ledd: Menighetsrådet har ansvar for at kirkelig undervisning, kirkemusikk og diakoni innarbeides og utvikles i soknet.</p>	<p>§ 9 annet ledd: Menighetsrådet har ansvar for at kirkelig undervisning, kirkemusikk og diakoni innarbeides og utvikles i soknet.</p>	
<p>§ 20 tredje ledd: Menighetsrådet avgjør om det skal tas opp offer eller foretas innsamling i kirken og forvalter de</p>	<p>§ 9 tredje ledd: Menighetsrådet avgjør om det skal tas opp offer eller foretas innsamling i kirken og</p>	

midler som blir samlet inn, bevilget eller gitt som gave til kristelig virksomhet i soknet, med mindre annet er fastsatt. Regler om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon gis av Kirkemøtet. Avgjørelse om opprettelse av stillinger skal godkjennes av kirkelig fellesråd.	forvalter de midler som blir samlet inn, bevilget eller gitt som gave til kristelig virksomhet i soknet, med mindre annet er fastsatt. Regler om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon gis av departementet. Avgjørelse om opprettelse av stillinger skal godkjennes av kirkelig fellesråd.	
§ 20 fjerde ledd: Menighetsrådet medvirker ved tilsetting i kirkelige stillinger etter de regler som gjelder til enhver tid.	§ 9 fjerde ledd: Menighetsrådet medvirker ved tilsetting i kirkelige stillinger etter de regler som gjelder til enhver tid.	
§ 20 femte ledd: Menighetsrådet innbyr minst en gang i året de tilsatte i soknet til å ta del i rådets drøftinger om menighetsforholdene og de oppgaver som foreligger.	§ 9 femte ledd: Menighetsrådet innbyr minst en gang i året de tilsatte i soknet til å ta del i rådets drøftinger om menighetsforholdene og de oppgaver som foreligger.	
§ 20 sjettede ledd: Menighetsrådet forbereder og gir innstilling til avgjørelse i alle saker som legges frem for menighetsmøtet, jf. § 21, eller som menighetsmøtet selv tar opp.	§ 9 sjettede ledd: Menighetsrådet forbereder og gir innstilling til avgjørelse i alle saker som legges fram for menighetsmøtet, jfr § 10, eller som menighetsmøtet selv tar opp.	
§ 20 syvende ledd: Menighetsrådet gir hvert år menighetsmøtet en orientering om det kristelige arbeidet i soknet.	§ 9 syvende ledd: Menighetsrådet gir hvert år menighetsmøtet en orientering om det kristelige arbeidet i soknet.	
§ 20 åttende ledd: Menighetsrådet skaffer til veie de opplysninger og gir de uttalelser som kirkelig myndighet ber om.	§ 9 åttende ledd: Menighetsrådet skaffer til veie de opplysninger og gir de uttalelser som kirkelig myndighet ber om.	
§ 21. Menighetsmøtet Første ledd: Menighetsmøtet består av de stemmeberettigede i soknet. Bare de som møter frem personlig, kan stemme. Også biskopen, prosten og soknepresten kan ta del i møtet, men bare stemme om de ellers er stemmeberettiget i soknet.	§ 10 første ledd: Menighetsmøtet består av de stemmeberettigede i soknet. Bare de som møter fram personlig, kan stemme. Også biskopen, prosten og soknepresten kan ta del i møtet, men bare stemme om de ellers er stemmeberettiget i soknet.	
§ 21 annet ledd:	§ 10 annet ledd:	

Menighetsmøtet kalles sammen av menighetsrådet så ofte det er påkrevd eller finnes ønskelig eller når minst 20 av soknets stemmeberettigede krever det.	Menighetsmøtet kalles sammen av menighetsrådet så ofte det er påkrevd eller finnes ønskelig eller når minst 20 av soknets stemmeberettigede krever det.	
§ 21 tredje ledd: Nærmere regler om formene for menighetsmøtets virksomhet gis av Kirkemøtet.	§ 10 tredje ledd: Nærmere regler om formene for menighetsmøtets virksomhet gis av Kirkemøtet.	
§ 22. Menighetsmøtets oppgaver Første ledd: Menighetsmøtet avgjør saker om innføring av gudstjenstlige bøker i kirken når Kirkemøtet har overlatt spørsmålet til menighetsmøtets avgjørelse. Menighetsmøtet avgjør også andre saker som etter nærmere bestemmelse av Kirkemøtet eller andre kirkelige organer blir overlatt til menighetsmøtets avgjørelse.	§ 11 første ledd: Menighetsmøtet avgjør saker om innføring av gudstjenstlige bøker i kirken og andre saker som etter bestemmelse av Kirkemøtet overlates til menighetsmøtets avgjørelse.	
§ 22 annet ledd: Før vedkommende myndighet treffer avgjørelse, skal menighetsmøtet gis anledning til å uttale seg om oppføring eller nedlegging av kirke, og om deling, sammenslåing eller andre endringer i grensene for sogn.	§ 11 annet ledd: Før vedkommende myndighet treffer avgjørelse, skal menighetsmøtet gis anledning til å uttale seg om oppføring eller nedlegging av kirke, og om deling, sammenslåing eller andre endringer i grensene for sogn.	
§ 22 tredje ledd: For øvrig gir menighetsmøtet uttalelse når kirkelige myndigheter ber om det eller når menighetsmøtet av eget tiltak ønsker å uttale seg.	§ 11 tredje ledd: For øvrig gir menighetsmøtet uttalelse når kirkelig myndighet ber om det eller når menighetsmøtet av eget tiltak ønsker å uttale seg.	
§ 23. Kirkelig fellesråds sammensetning Første ledd: Kirkelig fellesråd består av: a) to menighetsrådsmedlemmer fra hvert menighetsråd i	§ 12 første ledd: Kirkelig fellesråd består av: a) to menighetsrådsmedlemmer fra hvert menighetsråd i kommunen, valgt av det enkelte menighetsråd,	

<p>kommunen, valgt av det enkelte menighetsråd, og</p> <p>b) en prost eller annen prest oppnevnt av biskopen. Biskopen kan unnlate oppnevning dersom det er valgt inn en prest etter bokstav a.</p>	<p>b) en representant valgt av kommunen, og</p> <p>c) en prost eller annen prest oppnevnt av biskopen. Biskopen kan unnlate oppnevning dersom det er valgt inn en prest etter bokstav a.</p>	
<p>§ 23 annet ledd: I tillegg kan kommunen velge en representant.</p>	<p>Se § 12 første ledd bokstav b.</p>	
<p>§ 23 tredje ledd: Er det fem eller flere sokn i kommunen, velges bare ett menighetsrådsmedlem fra hvert menighetsråd.</p>	<p>§ 12 annet ledd: Er det fem eller flere sokn i kommunen, velges bare ett menighetsrådsmedlem fra hvert menighetsråd.</p>	
<p>§ 23 fjerde ledd: Representantene velges sammen med et tilsvarende antall vararepresentanter for fire år.</p>	<p>§ 12 tredje ledd: Representantene velges sammen med et tilsvarende antall vararepresentanter for 4 år.</p>	
<p>§ 23 femte ledd: Nærmere regler om valg av kirkelig fellesråd gis av Kirkemøtet.</p>	<p>§ 12 fjerde ledd: Nærmere regler om valg av kirkelig fellesråd gis av Kirkemøtet.</p>	
<p>§ 23 sjette ledd: Biskopen har rett til å ta del i fellesrådsmøte, men uten stemmerett. Fellesrådet kan innkalle andre til å ta del i forhandlingene, men uten stemmerett.</p>	<p>§ 12 femte ledd: Biskopen har rett til å ta del i fellesrådsmøte, men uten stemmerett. Fellesrådet kan innkalle andre til å ta del i forhandlingene, men uten stemmerett.</p>	
<p>§ 24. Formene for kirkelig fellesråds virksomhet</p> <p>Første ledd: Kirkelig fellesråd kan gi lederen eller et arbeidsutvalg bestående av lederen og minst to av rådets øvrige medlemmer fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle ha vært avgjort av rådet. Avgjørelse som er truffet med hjemmel i slik fullmakt, skal refereres i første møte etter at avgjørelsen er truffet.</p>	<p>§ 13 første ledd: Kirkelig fellesråd kan gi lederen eller denne og minst to av rådets medlemmer (arbeidsutvalg) fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle ha vært avgjort av rådet. Avgjørelse som er truffet med hjemmel i slik fullmakt skal refereres i første møte etter at avgjørelsen er truffet.</p>	
<p>§ 24 annet ledd: Kirkelig fellesråd skal ha en daglig leder av virksomheten.</p>	<p>§ 13 annet ledd: Kirkelig fellesråd skal ha en daglig leder av virksomheten.</p>	

<p>§ 24 tredje ledd: Nærmere regler om formene for kirkelig fellesråds virksomhet gis av Kirkemøtet.</p>	<p>§ 13 tredje ledd: Nærmere regler om formene for kirkelig fellesråds virksomhet gis av Kirkemøtet.</p>	
<p>§ 25. Kirkelig fellesråds oppgaver Første ledd: Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen.</p>	<p>§ 14 første ledd: Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen</p>	
<p>§ 25 annet ledd: Kirkelig fellesråd er ansvarlig for</p> <ol style="list-style-type: none"> a) bygging, drift og vedlikehold av kirker, b) anlegg, drift og forvaltning av gravplasser, c) opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellesrådets budsjett, d) anskaffelse og drift av kirkekontor, e) administrativ hjelp for prostens når kirkens virksomhet nasjonalt yter tilskudd til det, f) anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring. 	<p>§ 14 annet ledd: Kirkelig fellesråd er ansvarlig for:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) bygging, drift og vedlikehold av kirker, b) anlegg, drift og forvaltning av gravplasser, c) opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellesrådets budsjett, d) anskaffelse og drift av menighets- og prestekontor, e) administrativ hjelp for prostens når staten yter tilskudd til det, f) --- g) anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring. 	<p>Forslaget til ny § 23 første ledd i gravferdsloven (foreslått endret til gravplassloven): Det organet som etter Kirkemøtets beslutning opptre på soknets vegne i saker vedrørende drift og forvaltning av gravplass, er lokal gravplassmyndighet etter loven her.</p>
<p>§ 25 tredje ledd: Kirkelig fellesråd foretar tilsetting av og har arbeidsgiveransvaret for alle tilsatte som lønnes over</p>	<p>§ 14 tredje ledd: Kirkelig fellesråd foretar tilsetting av og har arbeidsgiveransvaret for alle</p>	

<p>fellesrådets budsjett. Før tilsetning og fastsetting av instruks skal vedkommende menighetsråd gis anledning til å uttale seg. Kirkelig fellesråd kan bemyndige menighetsråd til å utøve tilsettingsmyndighet og andre arbeidsgiverfunksjoner for stilling hvor dette ellers ville ligge til fellesrådet. Kirkelig fellesråd kan også tildele utvalg som nevnt i § 48 første ledd myndighet til å foreta tilsetning og treffe avgjørelser i saker som gjelder forholdet mellom soknene eller soknet som arbeidsgiver og de tilsatte.</p>	<p>tilsatte som lønnes over fellesrådets budsjett. Før tilsetning og fastsetting av instruks skal vedkommende menighetsråd gis anledning til å uttale seg. Kirkelig fellesråd kan bemyndige menighetsråd til å utøve tilsetningmyndighet og andre arbeidsgiverfunksjoner for stilling hvor dette ellers ville ligge til fellesrådet. Kirkelig fellesråd kan også tildele utvalg som nevnt i § 35 første ledd myndighet til å foreta tilsetning og treffe avgjørelser i saker som gjelder forholdet mellom soknene eller soknet som arbeidsgiver og de tilsatte.</p>	
<p>§ 25 fjerde ledd: Kirkelig fellesråd forvalter inntekter og formue knyttet til kirke og kirkefond, tilskudd til kirkelig virksomhet fra kommunen eller kirkens virksomhet nasjonalt og midler menighetsråd stiller til fellesrådets disposisjon for å løse oppgaver i soknene. Regler om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon gis av Kirkemøtet.</p>	<p>§ 14 fjerde ledd: Kirkelig fellesråd forvalter inntekter og formue knyttet til kirke og kirkefond, midler som utredes av kommunen eller staten og midler menighetsråd stiller til fellesrådets disposisjon for å løse oppgaver i soknene. Regler om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon gis av departementet.</p>	
<p>§ 25 femte ledd: Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver som etter avtale blir overlatt det av det enkelte menighetsråd.</p>	<p>§ 14 femte ledd: Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver som etter avtale blir overlatt det av det enkelte menighetsråd.</p>	
<p>§ 25 syvende ledd: Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver det er gitt i eller i medhold av kirkeordningen.</p>	<p>§ 14 femte ledd: Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver som etter avtale blir overlatt det av det enkelte menighetsråd.</p>	
<p>§ 26. Opptak av lån på soknets vegne m.v. Første ledd: På soknets vegne kan det bare opptas lån når dette er godkjent av bispedømmerådet.</p>	<p>§ 16 første ledd: På soknets vegne kan det bare opptas lån når dette er godkjent av bispedømmerådet.</p>	
<p>§ 26 annet ledd:</p>	<p>§ 16 annet ledd:</p>	

På soknets vegne er det ikke tillatt å garantere for andres økonomiske forpliktelser eller stille eiendeler til sikkerhet for andres gjeld.	På soknets vegne er det ikke tillatt å garantere for andres økonomiske forpliktelser eller stille eiendeler til sikkerhet for andres gjeld.	
§ 26 tredje ledd: Kirkelig fellesråd plikter å treffe vedtak om betalingsinnstilling når et sokn på grunn av vanskeligheter som ikke er helt forbigående, ikke kan betale forfalt gjeld. Melding om slikt vedtak skal straks sendes bispedømmerådet. Bispedømmerådet iverksetter de tiltak som anses nødvendig.	§ 16 fjerde ledd: Når et sokn på grunn av vanskeligheter som ikke er helt forbigående, ikke kan betale forfalt gjeld, plikter kirkelig fellesråd å treffe vedtak om betalingsinnstilling. Melding om slikt vedtak skal straks sendes bispedømmerådet som iverksetter de tiltak som anses nødvendig.	
Kapittel 4. Kirker § 27. Definisjon av og eiendomsrett til kirke Første ledd: Med kirke menes i dette kapittel soknekirke eller kapell som er godkjent av Kongen eller departementet, som er kirke fra gammelt av eller som etter kirkeordningens ikrafttredelse er godkjent som kirke av Kirkerådet.	§ 17 første ledd: Med kirke menes i dette kapittel soknekirke eller kapell som er godkjent av Kongen eller departementet, eller som er kirke fra gammelt av.	
§ 27 annet ledd: Det skal være kirke i hvert sokn	§ 17 annet ledd: Det skal være kirke i hvert sokn.	
§ 27 tredje ledd: Kirkene er soknets eiendom, med mindre annet følger av særskilt rettsgrunnlag. Soknene i en kommune kan i fellesskap eie kirker.	§ 17 tredje ledd: Kirkene er soknets eiendom, med mindre annet følger av særskilt rettsgrunnlag. Soknene i en kommune kan i fellesskap eie kirker.	
§ 28. Forvaltning av kirkene og begrensning av rådighet Første ledd: Forvaltningen av kirkene hører under kirkelig fellesråd, med mindre annet er bestemt av departementet.	§ 18 første ledd: Forvaltningen av kirkene hører under kirkelig fellesråd, med mindre annet er bestemt av departementet.	
§ 28 annet ledd: Kirker kan ikke avhendes, pantsettes eller påheftes bruksretter. Kirkerådet kan likevel samtykke i salg når særlige grunner tilsier det.	§ 18 annet ledd: Kirker kan ikke avhendes, pantsettes eller påheftes bruksretter. Departementet kan likevel samtykke i salg når særlige grunner tilsier det.	

<p>§ 28 tredje ledd: Formuesrettigheter som er knyttet til en kirke, kan ikke skilles fra den. Fast eiendom som ikke er nødvendig for kirken, kan likevel avhendes med samtykke av bispedømmerådet.</p>	<p>§ 18 tredje ledd: Formuesrettigheter som er knyttet til en kirke, kan ikke skilles fra den. Fast eiendom som ikke er nødvendig for kirken, kan likevel avhendes med samtykke av bispedømmerådet.</p>	
<p>§ 28 fjerde ledd: Menighetsrådet fører fortegnelse over inventar og utstyr i soknets kirker. Anskaffelse og avhendelse av kirkens inventar og utstyr skal godkjennes av biskopen.</p>	<p>§ 18 fjerde ledd: Menighetsrådet fører fortegnelse over inventar og utstyr i soknets kirker. Anskaffelse og avhendelse av kirkens inventar og utstyr skal godkjennes av biskopen.</p>	
<p>§ 29. Kirkefond Første ledd: Kapital som er knyttet til en kirke, samles i et kirkefond. Fondet forvaltes av kirkelig fellesråd. Kirkerådet kan gi nærmere regler om forvaltningen. Avkastningen skal benyttes til kirkens drift og vedlikehold. Med bispedømmerådets samtykke kan avkastningen benyttes til andre kirkelige formål i soknet eller i andre sokn i kommunen.</p>	<p>§ 19 første ledd: Kapital som er knyttet til en kirke, samles i et kirkefond. Fondet forvaltes av kirkelig fellesråd etter regler gitt av departementet. Avkastningen skal benyttes til kirkens drift og vedlikehold. Med bispedømmerådets samtykke kan avkastningen benyttes til andre kirkelige formål i soknet eller i andre sokn i kommunen.</p>	
<p>§ 29 annet ledd: Fondets kapital kan med bispedømmerådets samtykke benyttes til kirkelige formål i soknet eller i andre sokn i kommunen.</p>	<p>§ 19 annet ledd: Fondets kapital kan med bispedømmerådets samtykke benyttes til kirkelige formål i soknet eller i andre sokn innen kommunen.</p>	
<p>§ 29 tredje ledd: Reglene i første og annet ledd gjelder ikke dersom noe annet følger av testamentariske eller andre særlige bestemmelser.</p>	<p>§ 19 tredje ledd: Reglene i første og annet ledd gjelder ikke dersom noe annet følger av testamentariske eller andre særlige bestemmelser.</p>	
<p>§ 30. Betaling for bruk av kirken m.v, Første ledd: For benyttelse av kirken til gudstjeneste eller annen oppbyggelse tas det ikke betaling. Det samme gjelder kirkelige handlinger som utføres i forbindelse med en gudstjeneste.</p>	<p>§ 20 første ledd: For benyttelse av kirken til gudstjeneste eller annen oppbyggelse tas det ikke betaling. Det samme gjelder kirkelige handlinger som utføres i forbindelse med en gudstjeneste.</p>	
<p>§ 30 annet ledd:</p>	<p>§ 20 annet ledd:</p>	

For benyttelse til andre formål eller kirkelige handlinger utenfor gudstjeneste kan kirkelig fellesråd kreve betaling etter nærmere regler godkjent av bispedømmerådet.	For benyttelse til andre formål eller kirkelige handlinger utenfor gudstjeneste kan kirkelig fellesråd kreve betaling etter nærmere regler godkjent av bispedømmerådet.	
§ 30 tredje ledd: Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser om bruk av kirkene.	§ 20 tredje ledd: Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser om bruk av kirkene.	
§ 31. Oppføring av ny kirke m.v. Første ledd: Ny kirke skal bygges når en kirke er tilintetgjort eller på grunn av vesentlige mangler er ubrukbar og ikke kan utbedres, når den under vanlige gudstjenester ikke gir tilstrekkelig plass for de kirkesøkende og ikke hensiktsmessig kan utvides, eller når det dannes et nytt sokn der det fra før ikke er kirke.	§ 21 første ledd: Ny kirke skal bygges når en kirke er tilintetgjort eller på grunn av vesentlige mangler er ubrukbar og ikke kan utbedres, når den under vanlige gudstjenester ikke gir tilstrekkelig plass for de kirkesøkende og ikke hensiktsmessig kan utvides, eller når det dannes et nytt sokn der det fra før ikke er kirke.	
§ 31 annet ledd: Ny kirke skal i kirkerommet ha sitteplass til en tidel av Den norske kirkes medlemmer i soknet. Det kreves likevel minst 200 og ikke mer enn 500 sitteplasser.	§ 21 annet ledd: Ny kirke skal i kirkerommet ha sitteplass til en tidel av Den norske kirkes medlemmer i soknet. Det kreves likevel minst 200 og ikke mer enn 500 sitteplasser.	
§ 31 tredje ledd: Når særlige grunner tilsier det, kan Kirkerådet gjøre unntak fra reglene i første og annet ledd.	§ 21 tredje ledd: Når særlige grunner tilsier det, kan departementet gjøre unntak fra reglene i første og annet ledd.	
§ 31 fjerde ledd: Oppføring av ny kirke og nedlegging av kirke skal godkjennes av Kirkerådet. Det samme gjelder tomt til oppføring av kirke, tegninger, kostnadsoverslag og finansieringsplan.	§ 21 fjerde ledd: Oppføring, ombygging, utvidelse og nedleggelse av kirke skal godkjennes av departementet. Det samme gjelder tomt til oppføring av kirke, tegninger, kostnadsoverslag og finansieringsplan.	
§ 31 femte ledd: Ombygging og utvidelse av kirke skal godkjennes av biskopen etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkerådet.	§ 21 femte ledd: Departementet kan på avgrensede områder overlate til biskopen å treffe	Brev 15. april 2000: «Innenfor Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets myndighet etter kirkeloven §

	<p>beslutninger etter denne paragraf.</p>	<p><i>21 gis biskopene fullmakt til å godkjenne ombygging og utvidelse av kirke, og til å tillate bebyggelse nærmere kirke enn 60 meter fra kirke i spredbygd område.»</i> <i>Se også rundskriv T/3-2000 Forvaltning av kirke, kirkegård og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø</i></p>
<p>Kapittel 5. Regionale og nasjonale kirkelige organer § 32. Bispedømmerådets sammensetning Første ledd: Bispedømmerådet består av:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) biskopen, b) en prest valgt av prestene i bispedømmet, c) en lek kirkelig tilsatt valgt av de leke kirkelig tilsatte i bispedømmet og d) sju andre leke valgt direkte av bispedømmets stemmeberettigede medlemmer ved flertalls- eller forholdsvalg, ved flertalls- eller forholdsvalg, e) en nordsamisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd, en lulesamisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd, og en sørsamisk representant i Nidaros bispedømmeråd og f) en representant fra døvemenighetene i Oslo bispedømmeråd 	<p>§ 23 første ledd: Bispedømmerådet består av:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) biskopen, b) en prest valgt av prestene i bispedømmet, en lek kirkelig tilsatt valgt c) av de leke kirkelig tilsatte i bispedømmet og sju andre leke valgt ved flertalls- eller forholdsvalg, hvorav d) minst fire velges direkte av bispedømmets stemmeberettigede medlemmer, en nord-samisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd, en lule- e) samisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd, og en sør-samisk representant i Nidaros bispedømmeråd. en representant fra f) døvemenighetene i Oslo bispedømmeråd. 	
<p>§ 32 annet ledd: Presten og de leke medlemmene velges for fire år. For medlemmene valgt ved flertallsvalg etter bokstav d), velges det like mange varamedlemmer. For</p>	<p>§ 23 annet ledd: Presten og de leke medlemmene velges for fire år. Kirkemøtet gir nærmere regler om valget, herunder regler om antallet</p>	

<p>medlemmene valgt ved forholdsvalg etter bokstav d), skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av ett. For medlemmene valgt etter bokstav b), c), e) og f), velges det to varamedlemmer. Kirkemøtet gir nærmere regler om valget, herunder regler som presiserer hvem som er stemmeberettiget og valgbar etter første ledd bokstavene b, c, d, e og f.</p>	<p>varamedlemmer og regler som presiserer hvem som er stemmeberettiget og valgbar etter første ledd bokstavene b, c, d, e og f.</p>	
<p>§ 32 tredje ledd: Reglene i § 16 tredje og fjerde ledd og § 17 gjelder tilsvarende for bispedømmerrådet.</p>	<p>§ 23 femte ledd: For bispedømmerrådet gjelder reglene i § 7 og § 8 første ledd tilsvarende.</p>	
<p>§ 33. Formene for bispedømmerrådets virksomhet Første ledd: Bispedømmerrådet kan gi lederen eller et arbeidsutvalg bestående av lederen og minst to av rådets øvrige medlemmer fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle ha vært avgjort av rådet. Avgjørelse som er truffet med hjemmel i slik fullmakt skal refereres i første møte etter at avgjørelsen er truffet.</p>	<p>Se § 23 femte ledd.</p>	
<p>§ 33 annet ledd: Bispedømmerrådet skal ha en daglig leder av virksomheten.</p>	<p>§ 23 sjette ledd: Bispedømmerrådet skal ha en daglig leder av virksomheten.</p>	
<p>§ 33 tredje ledd: Nærmere regler om formene for bispedømmerrådets virksomhet gis av Kirkemøtet.</p>	<p>§ 23 syvende ledd: Nærmere regler om formene for bispedømmerrådets virksomhet gis av Kirkemøtet.</p>	
<p>§ 34. Bispedømmerrådets oppgaver Første ledd: Bispedømmerrådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet.</p>	<p>§ 23 tredje ledd: Bispedømmerrådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet.</p>	

<p>§ 34 annet ledd: Bispedømmerådet utfører de gjøremål som det til enhver tid er pålagt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.</p>	<p>§ 23 fjerde ledd første punktum: Bispedømmerådet utfører de gjøremål som det til enhver tid er pålagt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.</p>	
<p>§ 34 tredje ledd: Bispedømmerådet utfører de oppgaver som det etter avtale blir overlatt av det enkelte menighetsråd eller kirkelige fellesråd.</p>	<p>§ 23 fjerde ledd annet punktum: Bispedømmerådet kan også utføre oppgaver som etter avtale blir overlatt det av det enkelte menighetsråd eller kirkelige fellesråd.</p>	
<p>§ 35. Kirkemøtets sammensetning Kirkemøtet består av preses i Bispemøtet, medlemmene av bispedømmerådene og ett medlem valgt etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.</p>	<p>§ 24 første ledd: Kirkemøtet består av medlemmene av bispedømmerådene og ett medlem valgt etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet. Kirkemøtet samles ordinært til møte en gang i året. Har et medlem forfall, skal varamedlem kalles inn.</p>	
<p>§ 36. Kirkemøtets oppgaver Første ledd: Kirkemøtet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på saker av felles kirkelig karakter og ellers på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet innen Den norske kirke. Som øverste representative og besluttede organ i Den norske kirke fastsetter Kirkemøtet kirkens grunnlag og lære og alle liturgier og gudstjenstlige bøker i kirken. Kirkemøtet skal verne og fremme samisk kirkeliv og ivareta Den norske kirkes økumeniske oppgaver og internasjonale samarbeid.</p>	<p>§ 24 annet ledd: Kirkemøtet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på saker av felles kirkelig karakter og ellers på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet innen Den norske kirke. Som øverste representative organ i Den norske kirke fastsetter Kirkemøtet alle gudstjenstlige bøker i Kirken. Kirkemøtet skal verne og fremme samisk kirkeliv og ivareta Den norske kirkes internasjonale og økumeniske oppgaver.</p>	
<p>§ 36 annet ledd: Kirkemøtet</p> <ul style="list-style-type: none"> a) gir uttalelse i saker om vesentlige endringer i bestemmelsene i kapittel 3 i trossamfunnsloven, b) fastsetter retningsgivende planer og programmer for den kirkelige undervisning, 	<p>§ 24 tredje ledd: Kirkemøtet</p> <ul style="list-style-type: none"> gir uttalelse i saker om a) viktige endringer i lover på det kirkelige område, b) fastsetter retningsgivende planer og programmer for 	

<p>diakoni, kirkemusikk og for økumenisk virksomhet,</p> <p>c) fastsetter kvalifikasjonskrav og tjenesteordning for særskilte stillinger innen kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk,</p> <p>d) utfører de oppgaver det er gitt i trossamfunnsloven eller kirkeordningen.</p>	<p>den kirkelige undervisning, diakoni, kirkemusikk og for økumenisk virksomhet,</p> <p>fastsetter kvalifikasjonskrav og tjenesteordning for særskilte stillinger innen kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk,</p> <p>d) gir regler om kirkens inventar og utstyr,</p> <p>e) foreslår retningslinjer for kirkelig inndeling.</p>	
<p>§ 36 tredje ledd: Kirkemøtet kan uten hinder av bestemmelsene i kirkeordningen her godkjenne forsøk med valgperiode på to år og direkte valg til kirkelig fellesråd og bispedømmeråd. Nærmere vilkår for det enkelte forsøk fastsettes av Kirkemøtet.</p>	<p>§ 24 syvende ledd: Kirkemøtet kan uten hinder av bestemmelsene i loven her godkjenne forsøk med valgperiode på to år og direkte valg til kirkelig fellesråd og bispedømmeråd. Nærmere vilkår for det enkelte forsøk fastsettes av Kirkemøtet.</p>	
<p>§ 36 fjerde ledd: Saker av læremessig karakter forelegges Bispemøtet før behandling i Kirkemøtet. Saker som omhandler kirkens liturgier og gudstjenstlige bøker, skal være behandlet i henhold til reglene for saksbehandling i liturgisaker før endelig vedtak om ordninger fattes.</p>		
<p>§ 36 femte ledd: Hvis en tilråding som har minst 2/3 flertall i Bispemøtet, ikke får flertall i Kirkemøtet, sendes saken tilbake til Bispemøtet. Ved annen gangs behandling i Kirkemøtet stilles krav om minst 2/3 flertall dersom vedtaket ikke er i samsvar med Bispemøtets siste tilråding.</p>		
<p>§ 36 sjette ledd: Kirkemøtet kan delegere sin myndighet til Bispemøtet, bispedømmerådene, biskopene,</p>	<p>§ 24 åttende ledd: Kirkemøtet kan delegere sin myndighet til Bispemøtet, bispedømmerådene, biskopene, prostene og til</p>	

prostene og til Den norske kirkes klagenemnd.	eventuell nemnd opprettet i medhold av § 27.	
§ 37. Kirkerådets sammensetning Første ledd: Kirkerådet består av elleve leke medlemmer, ett fra hvert bispedømme, en lek kirkelig tilsatt og fire prester valgt av Kirkemøtet og en biskop valgt av Bispemøtet. For hvert medlem, velges det ett personlig varamedlem.	§ 25 første ledd: Kirkerådet består av et antall medlemmer med personlige varamedlemmer valgt av Kirkemøtet og en biskop med varamedlem valgt av Bispemøtet.	
§ 37 annet ledd: Reglene i § 17 gjelder tilsvarende for Kirkerådet.		
§ 37 tredje ledd: Nærmere regler for valg av Kirkerådet fastsettes av Kirkemøtet.	§ 25 sjette ledd: Nærmere regler for valg av Kirkeråd og for Kirkerådets virksomhet fastsettes av Kirkemøtet.	
§ 38. Kirkerådets oppgaver m.m. Første ledd: Kirkerådet forbereder de saker som skal behandles av Kirkemøtet og iverksetter Kirkemøtets beslutninger.	§ 25 annet ledd: Kirkerådet forbereder de saker som skal behandles av Kirkemøtet og iverksetter Kirkemøtets beslutninger.	
§ 38 annet ledd: Kirkerådet leder kirkens arbeid på nasjonalt nivå.	§ 25 tredje ledd: Kirkerådet leder kirkens arbeid på nasjonalt nivå.	
§ 38 tredje ledd: Kirkerådet har ansvaret for at økonomiforvaltningen og økonomistyringen av de midlene som Kirkemøtet disponerer, er forsvarlig. Kirkerådet fastsetter regnskapet.	§ 25 fjerde ledd første og annet punktum: Kirkerådet har ansvaret for at økonomiforvaltningen og økonomistyringen av de midlene som Kirkemøtet disponerer, er forsvarlig. Kirkerådet fastsetter regnskapet.	
§ 38 fjerde ledd: Saker av læremessig karakter hvor Kirkerådet er vedtaksorgan, forelegges Bispemøtet før behandling i Kirkerådet. Saker som omhandler kirkens liturgier og gudstjenstlige bøker, skal være behandlet i henhold til reglene for saksbehandling i liturgisaker før endelig vedtak om ordninger fattes.		
§ 38 femte ledd: Hvis en tilråding etter fjerde ledd som har minst 2/3 flertall i		

<p>Bispemøtet, ikke får flertall i Kirkerådet, sendes saken tilbake til Bispemøtet. Hvis Kirkerådets vedtak i andre gangs behandling ikke er i samsvar med Bispemøtets siste tilråding, oversendes saken til Kirkemøtet for avgjørelse. Reglene i § 36 femte ledd kommer da til anvendelse.</p>		
<p>§ 38 sjette ledd: Kirkerådet skal ha en daglig leder av virksomheten.</p>	<p>§ 25 femte ledd: Kirkerådet skal ha en daglig leder av virksomheten.</p>	
<p>§ 38 syvende ledd: Kirkemøtet fastsetter nærmere regler for Kirkerådets virksomhet.</p>	<p>§ 25 sjette ledd: Nærmere regler for valg av Kirkeråd og for Kirkerådets virksomhet fastsettes av Kirkemøtet.</p>	
<p>§ 39. Bispemøtet Første ledd: Bispemøtet består av samtlige tjenestegjørende biskoper.</p>	<p>§ 26 første ledd: Bispemøtet består av samtlige tjenestegjørende biskoper.</p>	
<p>§ 39 annet ledd: Bispemøtet skal utøve tilsyn med og pastoralt lederskap i Den norske kirke, ivareta kirkens lære og teologi og fremme enhet i kirken og med andre kirker. Bispemøtet virker også for samordning av de gjøremål som etter gjeldende regler tilligger biskopene. Bispemøtet utfører for øvrig de gjøremål som til enhver tid er pålagt ved bestemmelse av Kirkemøtet og avgir uttalelse i saker som det blir forelagt av Kirkemøtet, Kirkerådet og Den norske kirkes klagenemnd.</p>	<p>§ 26 annet ledd: Bispemøtet virker for samordning av de gjøremål som etter gjeldende regler tilligger biskopene og utfører for øvrig de gjøremål som til enhver tid er pålagt ved bestemmelse av Kirkemøtet. Det avgir uttalelse i saker som det blir forelagt av Kirkemøtet.</p>	
<p>§ 39 tredje ledd: Bispemøtet kan ikke binde den enkelte biskop i utøvelsen av egne tjenestefunksjoner, med mindre det er særskilt bestemt i medhold av kirkeordningen.</p>		<p>Reglement for Bispemøtet § 2 første ledd: Bispemøtet virker for samordning av de gjøremål som etter gjeldende regler tilligger biskopene, uten å binde den enkelte biskop i utøvelsen av egne tjenestefunksjoner.</p>
<p>§ 39 fjerde ledd: Bispemøtet avgjør læreklager mot enkeltpersoner etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.</p>		

§ 39 femte ledd: Bispemøtet skal ha sekretær.		Reglement for Bispemøtet § 4 siste punktum: Bispemøtet skal ha sekretær.
§ 39 sjette ledd: Bispemøtet fastsetter nærmere forretningsorden for sin virksomhet.	§ 26 tredje ledd: Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser for møtene.	Reglement for Bispemøtet § 6: Bispemøtet fastsetter nærmere forretningsorden for sin virksomhet.
§ 40. Klagenemndas sammensetning § 40 første ledd: Den norske kirkes klagenemnd består av følgende medlemmer: <ul style="list-style-type: none"> - en leder som er eller har vært dommer i de alminnelige domstoler eller i Arbeidsretten - ett medlem som har juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap - ett medlem som har teologisk doktorgrad - ett medlem som er prest og har særlig kompetanse i kirkerett - ett øvrig medlem 	§ 27 første ledd: Kirkemøtet kan oppnevne en særskilt nemnd og overlate til denne å avgjøre saker og fastsette nærmere regler for nemndas arbeid.	
§ 40 annet ledd: Klagenemndas medlemmer velges med et tilsvarende antall personlige varamedlemmer av Kirkemøtet på det første møtet i dets valgperiode. Blant medlemmene skal det være minst to personer av hvert kjønn og tilsvarende for varamedlemmene. Medlemmene velges for fire år.		
§ 40 tredje ledd: Kirkemøtet velger leder av klagenemnda. Klagenemnda velger selv sin nestleder.		
§ 40 fjerde ledd: Utelukket fra å bli valgt inn i klagenemnda er biskoper, medlemmer av Kirkerådet og øvrige sentralkirkelige råd, ansatte i den sentralkirkelige administrasjon samt ansatte i bispedømmeadministrasjonene.		
§ 41. Klagenemndas oppgaver Første ledd:		

<p>Klagenemnda</p> <ul style="list-style-type: none"> a) avgjør klager etter kirkeordningen § 46 annet ledd, b) avgjør klager på vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed av Kirkerådets direktør og assisterende direktør samt Bispemøtets generalsekretær, c) treffer vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed av biskop, d) avgjør klager på Kirkerådets vedtak om avslag på innsynskrav etter offentleglova og e) utfører for øvrig de oppgaver den er pålagt av Kirkemøtet. 		
<p>§ 41 annet ledd: Klagenemndas avgjørelser kan ikke påklages.</p>		
<p>§ 41 tredje ledd: Kirkemøtet gir nærmere regler om klagenemnda.</p>		
<p>§ 42. Samisk kirkeråds sammensetning Første ledd: Samisk kirkeråd består av:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Samisk kirkeråds leder, valgt av Kirkemøtet, b) fire andre medlemmer, valgt av Kirkemøtet, c) en biskop, valgt av Bispemøtet. 		
<p>§ 42 annet ledd: I tillegg kan Sametinget oppnevne ett medlem med varamedlem. For hvert medlem skal det velges ett personlig varamedlem.</p>		
<p>§ 42 tredje ledd: Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser for Samisk kirkeråd.</p>		
<p>§ 43. Samisk kirkeråds oppgaver Første ledd: Samisk kirkeråd for Den norske kirke er Kirkemøtets organ for samisk kirkeliv som har som oppgave å fremme, verne og</p>		

<p>samordne samisk kirkeliv i Den norske kirke.</p>		
<p>§ 43 annet ledd: Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser for Samisk kirkeråd</p>		
<p>§ 44. Ungdomsdemokrati i Den norske kirke Første ledd: Den norske kirke skal ha en ungdomsstruktur bestående av regionale og nasjonale organer som skal gi unge i alderen 15-30 år mulighet til å medvirke i aktuelle saker i Den norske kirke, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.</p>		
<p>§ 44 annet ledd: I hvert bispedømme skal det være et ungdomsting og et ungdomsråd. På nasjonalt nivå skal det være et Ungdommens kirkemøte og et ungdomsutvalg.</p>		
<p>§ 44 tredje ledd: Forslag til vesentlige endringer i denne paragraf skal forelegges Ungdommens kirkemøte. Kirkerådet fastsetter nærmere bestemmelser om organene etter annet ledd.</p>		
<p>Kapittel 6. Forskjellige bestemmelser § 45. Rett og plikt til å delta i møte Første ledd: Medlemmer av et kirkelig organ plikter å delta i organets møter hvis de ikke har gyldig forfall.</p>	<p>§ 30 første ledd: Den som er valgt som medlem av et lovbestemt kirkelig organ, plikter å delta i organets møter, med mindre det foreligger gyldig forfall. Arbeidstaker har krav på fri fra arbeid i det omfang dette er nødvendig på grunn av møteplikt i lovbestemt kirkelig organ eller utvalg oppnevnt av slikt organ.</p>	
<p>§ 45 annet ledd: Medlemmer som er tilstede i et kirkelig organ når en sak tas opp til avstemning, plikter å stemme. Ved valg og vedtak om tilsetning er det adgang til å stemme blankt.</p>	<p>§ 30 annet ledd: Medlem som er til stede i et lovbestemt kirkelig organ når en sak tas opp til avstemning, plikter å avgi stemme. Ved valg og ansettelse er det adgang til å stemme blankt.</p>	
<p>§ 45 tredje ledd:</p>		

Medlemmer i et kirkelig organ omtalt i § 44 kan avstå fra å stemme.		
§ 46. Prestenes, prostenes og biskopenes tjeneste Første ledd: Ingen kan tilsettes som prest eller ordineres til prestatjeneste i Den norske kirke uten å ha de kvalifikasjoner som fastsettes av Kirkemøtet.	§ 31 første ledd: Ingen kan tilsettes som prest eller ordineres til prestatjeneste i Den norske kirke uten å ha de kvalifikasjoner som fastsettes av Kirkemøtet.	
§ 46 annet ledd: Prest som gjør seg skyldig i grovt pliktbrudd eller annet vesentlig brudd på ordinasjonsforpliktelsen, kan fratras retten til å utføre prestatjeneste etter nærmere regler om saksbehandling og klageadgang fastsatt av Kirkemøtet.	§ 31 tredje ledd: Prest som gjør seg skyldig i grovt pliktbrudd eller annet vesentlig brudd på ordinasjonsforpliktelsen, kan fratras retten til å utføre prestatjeneste etter nærmere regler om saksbehandling og klageadgang fastsatt av Kirkemøtet.	
§ 46 tredje ledd: Kirkemøtet fastsetter tjenesteordning og gir nærmere regler om vilkår mv. for prester, proster og biskoper.	§ 31 fjerde ledd: Kirkemøtet fastsetter tjenesteordning og gir nærmere regler om vilkår mv. for prester, proster og biskoper.	
§ 47. Adgang til å oppstille vilkår om medlemskap i Den norske kirke for tilsatte og ombud Første ledd: Kirkelige ombud skal være medlem av Den norske kirke. Biskopen kan dispensere fra kravet når særlige grunner tilsier det. For nasjonale ombud er preses i Bispemøtet dispensasjonsmyndighet.	§ 29 første ledd: Kirkelig tilsatte og ombud i Den norske kirke skal være medlem av Den norske kirke. Det kan dispenseres fra kravet når særlige grunner tilsier det etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.	Tjenesteordning for biskoper § 11 a: Når særlige grunner tilsier det, kan biskopen dispensere fra kravet om medlemskap i Den norske kirke for kirkelig tilsatte ombud, jf. kirkeloven § 29. For ansatte ved de sentralkirkelige råd er preses dispensasjonsmyndighet.
§ 47 annet ledd: Ved tilsetting i kirkelige stillinger som inneholder et ansvar for kirkens lære, skal tilsettingsmyndigheten oppstille krav om medlemskap i Den norske kirke i tråd med adgangen til dette i lov 16. juni 2017 nr. 51 om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven) § 9. Biskopen kan gi dispensasjon fra plikten til å oppstille krav om medlemskap i		

Den norske kirke etter samme bestemmelse.		
<p>§ 48. Partssammensatt utvalg m.m</p> <p>Første ledd: I tilknytning til kirkelig fellesråd og menighetsråd som utøver arbeidsgiveransvar, skal det opprettes et partssammensatt utvalg for behandling av saker som gjelder forholdet mellom de tilsatte og soknene eller soknet som arbeidsgiver. Hvis minst $\frac{3}{4}$ av de tilsatte ønsker det, kan slike utvalg erstattes med andre ordninger. Utvalget settes sammen av representanter for rådet og representanter for de tilsatte. De tilsattes representanter velges av og blant de tilsatte for to år av gangen. Flertallet i utvalget skal bestå av representanter for rådet. Rådet velger utvalgets leder og nestleder blant disse.</p>	<p>§ 35 første ledd: I tilknytning til kirkelig fellesråd og menighetsråd som utøver arbeidsgiveransvar skal det opprettes et partssammensatt utvalg for behandling av saker som gjelder forholdet mellom soknene eller soknet som arbeidsgiver og de tilsatte, med mindre partene avtaler at slike saker skal behandles på annen måte. Utvalget sammensettes av representanter for rådet og representanter valgt av og blant de tilsatte. Flertallet i utvalget skal bestå av representanter for rådet. Rådet velger utvalgets leder og nestleder blant disse.</p>	
<p>§ 48 annet ledd: Representanter for de tilsatte har møte- og talerett i kirkelig fellesråd og menighetsråd samt i underutvalg oppnevnt av slikt organ når disse behandler saker som gjelder forholdet mellom de tilsatte og fellesråd/menighetsråd som arbeidsgiverorgan.</p>	<p>§ 35 tredje ledd: Representanter for de tilsatte har møte- og talerett i underutvalg oppnevnt av kirkelig fellesråd og menighetsråd når disse behandler saker som gjelder forholdet mellom fellesråd/menighetsråd som arbeidsgiver og de tilsatte.</p>	
<p>§ 48 tredje ledd: Representanter for de tilsatte har ikke rett til å delta i behandlingen av saker som gjelder arbeidsgivers forberedelse av forhandlinger med arbeidstakere, arbeidskonflikt, rettstvister med arbeidstakere eller oppsigelse av tariffavtaler.</p>	<p>§ 35 fjerde ledd: Representanter for de tilsatte har ikke rett til å delta i behandlingen av saker som gjelder arbeidsgivers forberedelse av forhandlinger med arbeidstakere, arbeidskonflikt, rettstvister med arbeidstakere eller oppsigelse av tariffavtaler.</p>	
<p>§ 48 fjerde ledd: Kirkelig fellesråd fastsetter selv nærmere retningslinjer for møterett etter annet ledd.</p>	<p>§ 35 femte ledd: Kirkelig fellesråd fastsetter nærmere retningslinjer for møterett etter tredje ledd.</p>	
<p>§ 49. Saksbehandlingsregler</p> <p>Første ledd:</p>	<p>§ 38 første ledd:</p>	

<p>Forvaltningsloven, offentleglova og regler om offentlige organer i arkivlova gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer. For saker om ansettelse, oppsigelse eller andre personalsaker, kommer likevel bare forvaltningsloven kapittel II og III til anvendelse.</p>	<p>Forvaltningsloven, offentleglova og regler om offentlige organer i arkivlova gjelder for den virksomhet som drives av lovbestemte kirkelige organer. For saker om ansettelse, oppsigelse eller andre personalsaker kommer likevel bare forvaltningsloven kapittel II og III til anvendelse.</p>	
<p>§ 49 annet ledd: Vedtak i et kirkelig organ kan ikke påklages med mindre annet er særskilt bestemt. Vedtak etter offentleglova som er truffet av menighetsrådet eller kirkelig fellesråd, kan påklages til bispedømmerådet. Vedtak etter offentleglova som er truffet av bispedømmerådet, kan påklages til Kirkerådet. Vedtak etter offentleglova som er truffet av Kirkerådet, kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd.</p>	<p>§ 38 annet ledd: Vedtak i et lovbestemt kirkelig organ kan ikke påklages med mindre annet er særskilt bestemt. Vedtak etter offentleglova som er truffet av menighetsrådet eller kirkelig fellesråd, kan påklages til bispedømmerådet. Vedtak etter offentleglova som er truffet av bispedømmerådet, kan påklages til Kirkerådet.</p>	
<p>§ 49 tredje ledd: Om ugildhet gjelder reglene i forvaltningsloven kap. II, med følgende særregler:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Ugildhet inntreffer ikke ved valg til tillitsverv eller ved fastsetting av godtgjøring o.l. for slike verv. b) Kirkelig tilsatte som i denne egenskap har medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for en avgjørelse, eller ved tidligere avgjørelse i samme sak, skal alltid anses som ugild når saken behandles i et kirkelig organ. Biskopen regnes ikke som kirkelig tilsatt i forhold til denne bestemmelse. Det samme gjelder prost og annen prest som enten i kraft av sin stilling eller oppnevning 	<p>§ 38 tredje ledd: Om ugildhet gjelder reglene i forvaltningsloven kap. II, med følgende særregler:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Ugildhet inntreffer ikke ved valg til tillitsverv eller ved fastsetting av godtgjøring o.l. for slike verv. b) Kirkelig tilsatte som i denne egenskap har medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for en avgjørelse, eller ved tidligere avgjørelse i samme sak, skal alltid anses som ugild når saken behandles i et lovbestemt kirkelig organ. Biskopen regnes ikke som kirkelig tilsatt i forhold til denne bestemmelse. Det 	

av biskopen er medlem av et organ for soknet.	samme gjelder prost og annen prest som enten i kraft av sin stilling eller etter oppnevning av biskopen er medlem av et organ for soknet.	
<p>§ 49 fjerde ledd: Bokmål og nynorsk er likeverdige målformer og skal være likestilte skriftspråk i kirkelige organer. For kirkelige organer som opptrer på vegne av rettssubjektet Den norske kirke anvendes mållovas regler for statstjenesten for så vidt gjelder den administrative delen av virksomheten.</p>		
<p>§ 50. Endringsregler Første ledd: Forslag til endringer i bestemmelsene i kapittel 1 må fremsettes på det første, andre eller tredje kirkemøtet etter valg. Det første, andre eller tredje kirkemøtet etter neste valg tar stilling til forslaget. Et vedtak om endring krever tilslutning fra to tredjedeler av Kirkemøtets medlemmer. Før Kirkemøtet tar stilling til forslag til endringer i bestemmelsene, skal forslaget ha vært gjenstand for en forutgående behandling i Bispemøtet etter nærmere regler gitt av Kirkemøtet.</p>		
<p>§ 50 annet ledd: Et vedtak om endring av § 36 fjerde og femte ledd, § 38 fjerde og femte ledd og § 50 krever tilslutning fra to tredjedeler av Kirkemøtets medlemmer.</p>		
<p>§ 50 tredje ledd: Øvrige bestemmelser kan endres ved alminnelig flertall.</p>		

Utkast til kirkeordning

Kapittel 1. Den norske kirkes grunnlag

§ 1. Den norske kirkes læregrunnlag

Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke som bekjenner troen på den treenige Gud og evangeliet om frelse i Jesus Kristus slik det er gitt oss i Det gamle og Det nye testamente og uttrykt i den apostoliske, den nikenske og den athanasianske trosbekjennelse samt Den uforandrede augsburgske bekjennelse fra 1530 og Luthers lille katekisme.

§ 2. Den norske kirke som del av den verdensvide kirke

Den norske kirke er en del av den ene hellige, allmenne og apostoliske kirke og er forpliktet til å fremme kirkens synlige enhet i verden.

§ 3. Dåp og tjeneste

Ved dåpen til den treenige Guds navn blir mennesket forenet med Kristus og innlemmet i den kristne kirke. Dåp er en forutsetning for å være medlem i Den norske kirke. Alle dømte er kalt til å tjene Gud og medmennesker og å ta del i kirkens liv.

§ 4. Den norske kirkes oppdrag

Den norske kirke skal forkynne evangeliet, forvalte sakramentene og utøve nestekjærlighet. I gudstjenesten samles menigheten. Der utrustes og sendes den slik at kirken kan virkeliggjøre sitt kall til å være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

§ 5. Tjenestefellesskap og de vigslede tjenestene

Den norske kirkes oppdrag blir ivaretatt i et tjenestefellesskap av frivillige, ansatte og vigslede personer. Den norske kirke vigsler til tjeneste som diakon, kantor, kateket og prest og til tjeneste som biskop.

§ 6. Organisering av Den norske kirke

Den norske kirke er landsdekkende og inndelt i sokn. Menigheten er fellesskapet av dem som tilhører Den norske kirke og bor i soknet. Soknet er den grunnleggende enhet i Den norske kirke og kan ikke løses fra denne.

Hver menighet har en ordnet prestetjeneste og står under tilsyn av en biskop.

Styring og ledelse av Den norske kirke bygger på demokratiske prinsipper og skjer på alle nivåer i et samvirke mellom valgte representanter for og blant kirkens medlemmer og representanter for tjenesten med Ord og sakrament.

Alle kirkelige møter og råd skal utføre sitt arbeid i lojalitet mot Den norske kirkes læregrunnlag.

§ 7. Samisk kirkeliv

Samisk kirkeliv er en integrert og likeverdig del av Den norske kirke.

§ 8. Forholdet til den øvrige kirkeordning

Den norske kirkes ordninger og praksis skal være i samsvar med Den norske kirkes grunnlag.

Kapittel 2. Kirkelig inndeling, kirkens organer, medlemskap, kirkelige registre og kirkelig stemmerett

§ 9. Kirkelig inndeling, navn på kirker og kirkelige enheter, særskilte menighetsformer

Soknet er den geografiske og administrative rammen om menigheten.

Hvert sokn hører til et prosti. Hvert prosti hører til et bispedømme.

Opprettelse av og navn på nye bispedømmer og andre endringer i grensene for bispedømmer fastsettes av Kirkemøtet. Andre endringer i den kirkelige inndeling samt navn på kirke, sokn og prosti fastsettes av bispedømmerådet etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet.

Kirkerådet treffer de bestemmelser som er nødvendige for gjennomføring av inndelingsendringer, og foretar samtidig de nødvendige lempninger i anvendelsen av kirkeordningen.

Særskilt ordning for kategorialmenigheter fastsettes av Kirkemøtet.

Kirkemøtet fastsetter også særskilt ordning for valgmenigheter.

§ 10. Kirkens organer

Den norske kirke skal ha egne styringsorganer både på sokne- og bispedømmenivå samt på nasjonalt nivå. Det kan også etableres andre organer etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet.

Kirkemøtet er Den norske kirkes øverste representative og besluttede organ.

§ 11. Tilhørighet og medlemskap

Bare person som er døpt ved kristen dåp og som er bosatt i riket, har lovlig opphold i riket eller er norsk statsborger bosatt i utlandet, kan være medlem av Den norske kirke. Ingen kan bli medlem av Den norske kirke så lenge vedkommende er medlem av et annet trossamfunn i Norge.

Den norske kirke anser barn som tilhørende kirken når en eller begge foreldre er medlem. Melding om at et barn skal høre til kirken, gis på tilsvarende måte som ved inn- og utmelding. Barn av foreldre som ikke er medlemmer av Den norske kirke kan også registreres som tilhørende. Når barnet har fylt 18 år uten å ha blitt medlem anses tilhørigheten som opphørt.

Den som er over 15 år, kan selv melde seg inn i eller ut av Den norske kirke. Foreldre med foreldreansvar kan melde barn under 15 år inn i eller ut av Den norske kirke. Før barn som har fylt 12 år meldes inn, må barnet ha gitt samtykke. Ved innmelding av barn under 12 år har barnet rett til å bli hørt etter alder og utvikling. Den som ikke tidligere er døpt ved kristen dåp, blir medlem gjennom dåp i Den norske kirke.

Innmelding i og utmelding av Den norske kirke skjer ved henvendelse til prest med ansvar for inn- og utmeldinger i vedkommende sokn. Henvendelsen kan også rettes til Kirkerådet, herunder gjennom egen elektronisk løsning for inn- og utmelding. Utmelding kan alltid skje skriftlig.

Nærmere regler om inn- og utmelding av Den norske kirke fastsettes av Kirkemøtet.

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om en person skal anses som medlem av Den norske kirke.

§ 12. Registrering i Den norske kirkes medlemsregister

I Den norske kirkes medlemsregister registreres i tillegg til medlemmer også personer som anses som tilhørende, jf. § 11 første ledd.

Opplysninger om døpte, konfirmerte, vigsler til ekteskap, jordfestelser ved prest i Den norske kirke samt inn- og utmeldinger skal også inntas i registeret.

§ 13. Medlemskap i kirken

Medlemskap i Den norske kirke er knyttet til det sokn medlemmet er bosatt i.

Vedkommende menighetsråd kan etter søknad fra et medlem samtykke i at dette får sitt medlemskap overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i eller til en valgmenighet. Slik avgjørelse regnes som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2, med biskopen som klageinstans.

Medlemmer av Den norske kirke blir betjent av kirkens ansatte i det soknet der de er medlemmer, og får likeledes tilbud om kirkens tjenester i gudstjenester og kirkelige handlinger i tråd med de liturgiske ordninger Kirkemøtet har fastsatt.

§ 14. Stemmerett og valg

Hvert medlem av Den norske kirke som bor i eller er registrert i soknet og som senest i det år det stemmes vil ha fylt 15 år, har kirkelig stemmerett.

Ingen kan ha stemmerett i mer enn ett sokn.

Kirkemøtet gir regler om kirkelig manntall og om innføring i dette.

Kapittel 3. Virksomheten i soknet. Soknets organer og deres oppgavefordeling m.m.

§ 15. Soknets organer

I hvert sokn skal det være et menighetsråd. I kommuner med flere sokn skal det i tillegg være et kirkelig fellesråd.

Menighetsråd innenfor en og samme kommune kan med bispedømmerådets godkjenning etablere et felles menighetsråd etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet.

Menighetsrådet treffer avgjørelser og opptrer på vegne av soknet når det ikke er fastsatt i eller i medhold av kirkeordningen at myndigheten er lagt til kirkelig fellesråd eller annet organ. I kommuner med bare ett sokn utøver menighetsrådet de funksjoner som ellers ligger til kirkelig fellesråd. Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle

hvilket organ som treffer avgjørelse og opptrer på vegne av soknet samt når den kommunale representanten skal tiltre menighetsrådet i henhold til § 16 annet ledd.

I prosti hvor ikke alle sokn hører til samme kommune og i andre tilfeller der det ligger til rette for det, kan Kirkerådet etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet samtykke til etablering av kirkelig fellesråd som omfatter flere kommuner. I kommuner med særlig mange sokn kan Kirkerådet etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet også foreta andre tilpasninger av bestemmelsene om kirkelig fellesråd.

For å fremme hensiktsmessige organisasjonsformer og en hensiktsmessig oppgavefordeling i og mellom soknene kan Kirkerådet godkjenne forsøk som avviker fra kirkeordningens bestemmelser om organiseringen av soknets organer i kommuner med mer enn ett sokn, oppgavefordelingen mellom disse og deres sammensetning. Kirkerådet kan gi nærmere retningslinjer for forsøk etter denne bestemmelse.

Ved endringer i kommunegrenser eller sammenslåing av kommuner gjelder bestemmelsene i inndelingslova om økonomisk oppgjør i kapittel V og gjennomføring i kapittel VI tilsvarende for kirkelig fellesråd så langt det passer. Bispedømmerådet utøver den myndighet som i inndelingslova er lagt til Fylkesmannen.

§ 16. Menighetsrådets sammensetning

Menighetsrådet består av soknepresten og – etter menighetsmøtets bestemmelse – fire, seks, åtte eller ti andre medlemmer som velges ved flertalls- eller forholdsvalg for fire år etter regler fastsatt av Kirkemøtet. For de valgte medlemmer velges samtidig minst fem varamedlemmer. Endring av tallet på de medlemmer som skal velges, må være vedtatt i menighetsmøtet før valget kunngjøres.

I kommuner med bare ett sokn kan kommunen velge ett medlem og ett varamedlem til menighetsrådet, som tiltreter rådet når dette behandler saker som i kommuner med flere sokn tilligger kirkelig fellesråd. Dette medlem kommer i tillegg til dem som velges etter første ledd.

Valgbar til menighetsråd og pliktig til å ta imot valg, er alle som har stemmerett ved valget og som vil ha fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og som ikke er fritatt.

Retten til å kreve seg fritatt for valg til menighetsråd har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten. Slik erklæring må settes frem innen den frist menighetsrådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.

Biskopen kan bestemme at en annen prest enn soknepresten skal være medlem av menighetsrådet. Biskopen bestemmer også hvordan prestene skal være varamedlemmer for hverandre.

Biskopen og prosten har rett til å ta del i menighetsrådsmøte, men uten stemmerett. Det samme gjelder soknepresten dersom vedkommende ikke er medlem av rådet. Menighetsrådet kan innkalle andre til å ta del i forhandlingene, men uten stemmerett.

§ 17. Uttreden av menighetsrådet i valgperioden

Den som taper valgbarheten til menighetsrådet i valgperioden, trer endelig ut av rådet. Hvis tap av valgbarhet skyldes registrert utflytting fra soknet for to år eller mindre, trer vedkommende ut av vervet for den tid utflyttingen varer.

Menighetsrådet kan etter søknad fritta, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter eller belastning kan skjønne sine plikter i vervet.

Hvis det blir tatt ut siktelse eller tiltale mot et menighetsrådsmedlem for et straffbart forhold som er nevnt i straffeloven §§ 151 til 154, 170 bokstav b, 171 til 173, 208 til 211, 353, kapittel 27 eller 30, og forholdet er knyttet til utøvelse av tjeneste eller et verv for menighetsråd eller kirkelig fellesråd, kan menighetsrådet vedta å suspendere vedkommende fra vervet inntil saken er rettskraftig avgjort. Hvis det dreier seg om forhold som er nevnt i straffeloven §§ 151 til 154, gjelder ikke vilkåret om at forholdet skal være knyttet til utøvelse av verv eller tjeneste for menighetsrådet eller kirkelig fellesråd. Hvis et menighetsrådsmedlem dømmes for ett eller flere av de nevnte straffbare forholdene, kan menighetsrådet selv vedta at vedkommende skal tre endelig ut av rådet.

Hvis medlemmer av menighetsrådet trer endelig ut, og de er valgt ved flertallsvalg, skal varamedlemmer tre inn i den nummerorden de er valgt. Hvis medlemmer av menighetsrådet trer endelig ut, og de er valgt ved forholdsvalg, skal varamedlemmer fra samme liste tre inn i deres sted i den nummerorden varamedlemmene er valgt.

§ 18. Formene for menighetsrådets virksomhet

Menighetsrådet kan gi lederen eller et arbeidsutvalg bestående av lederen og minst to av rådets øvrige medlemmer fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle ha vært avgjort av rådet. Avgjørelse som er truffet med hjemmel i slik fullmakt, skal refereres i første møte etter at avgjørelsen er truffet.

Nærmere regler om formene for menighetsrådets virksomhet gis av Kirkemøtet.

§ 19. Daglig leder av menighetsrådets virksomhet

Menighetsrådet kan bestemme at en av soknets tilsatte skal være daglig leder av virksomheten.

§ 20. Menighetsrådets oppgaver

Menighetsrådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i soknet, særlig at Guds ord kan bli rikelig forkynt, syke og døende betjent med det, døpte gis dåpsopplæring, barn og unge samlet om gode formål og legemlig og åndelig nød avhjulpet.

Menighetsrådet har ansvar for at kirkelig undervisning, kirkemusikk og diakoni innarbeides og utvikles i soknet.

Menighetsrådet avgjør om det skal tas opp offer eller foretas innsamling i kirken og forvalter de midler som blir samlet inn, bevilget eller gitt som gave til kristelig virksomhet i soknet, med mindre annet er fastsatt. Regler om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon gis av Kirkemøtet. Avgjørelse om opprettelse av stillinger skal godkjennes av kirkelig fellesråd.

Menighetsrådet medvirker ved tilsetning i kirkelige stillinger etter de regler som gjelder til enhver tid.

Menighetsrådet innbyr minst en gang i året de tilsatte i soknet til å ta del i rådets drøftinger om menighetsforholdene og de oppgaver som foreligger.

Menighetsrådet forbereder og gir innstilling til avgjørelse i alle saker som legges frem for menighetsmøtet, jf. § 21, eller som menighetsmøtet selv tar opp.

Menighetsrådet gir hvert år menighetsmøtet en orientering om det kristelige arbeidet i soknet.

Menighetsrådet skaffer til veie de opplysninger og gir de uttalelser som kirkelig myndighet ber om.

§ 21. Menighetsmøtet

Menighetsmøtet består av de stemmeberettigede i soknet. Bare de som møter frem personlig, kan stemme. Også biskopen, prosten og soknepresten kan ta del i møtet, men bare stemme om de ellers er stemmeberettiget i soknet.

Menighetsmøtet kalles sammen av menighetsrådet så ofte det er påkrevd eller finnes ønskelig eller når minst 20 av soknets stemmeberettigede krever det.

Nærmere regler om formene for menighetsmøtets virksomhet gis av Kirkemøtet.

§ 22. Menighetsmøtets oppgaver

Menighetsmøtet avgjør saker om innføring av gudstjenstlige bøker i kirken når Kirkemøtet har overlatt spørsmålet til menighetsmøtets avgjørelse. Menighetsmøtet avgjør også andre saker som etter nærmere bestemmelse av Kirkemøtet eller andre kirkelige organer blir overlatt til menighetsmøtets avgjørelse.

Før vedkommende myndighet treffer avgjørelse, skal menighetsmøtet gis anledning til å uttale seg om oppføring eller nedlegging av kirke og om deling, sammenslåing eller andre endringer i grensene for sokn.

For øvrig gir menighetsmøtet uttalelse når kirkelige myndigheter ber om det eller når menighetsmøtet av eget tiltak ønsker å uttale seg.

§ 23. Kirkelig fellesråds sammensetning

Kirkelig fellesråd består av:

- a) to menighetsrådsmedlemmer fra hvert menighetsråd i kommunen, valgt av det enkelte menighetsråd, og
- b) en prost eller annen prest oppnevnt av biskopen. Biskopen kan unnlate oppnevning dersom det er valgt inn en prest etter bokstav a.

I tillegg kan kommunen velge en representant.

Er det fem eller flere sokn i kommunen, velges bare ett menighetsrådsmedlem fra hvert menighetsråd.

Representantene velges sammen med et tilsvarende antall vararepresentanter for fire år.

Nærmere regler om valg av kirkelig fellesråd gis av Kirkemøtet.

Biskopen har rett til å ta del i fellesrådsmøte, men uten stemmerett. Fellesrådet kan innkalle andre til å ta del i forhandlingene, men uten stemmerett.

§ 24. Formene for kirkelig fellesråds virksomhet

Kirkelig fellesråd kan gi lederen eller et arbeidsutvalg bestående av lederen og minst to av rådets øvrige medlemmer fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle ha vært avgjort av rådet. Avgjørelse som er truffet med hjemmel i slik fullmakt, skal refereres i første møte etter at avgjørelsen er truffet.

Kirkelig fellesråd skal ha en daglig leder av virksomheten.
Nærmere regler om formene for kirkelig fellesråds virksomhet gis av Kirkemøtet.

§ 25. Kirkelig fellesråds oppgaver

Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen.

Kirkelig fellesråd er ansvarlig for

- a) bygging, drift og vedlikehold av kirker,
- b) anlegg, drift og forvaltning av gravplasser,
- c) opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellesrådets budsjett,
- d) anskaffelse og drift av kirkekontor,
- e) administrativ hjelp for prostens nær kirkens virksomhet nasjonalt tilskudd til det,
- f) anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.

Kirkelig fellesråd foretar tilsetting av og har arbeidsgiveransvaret for alle tilsatte som lønnes over fellesrådets budsjett. Før tilsetting og fastsetting av instruks skal vedkommende menighetsråd gis anledning til å uttale seg. Kirkelig fellesråd kan bemyndige menighetsråd til å utøve tilsettingsmyndighet og andre arbeidsgiverfunksjoner for stilling hvor dette ellers ville ligge til fellesrådet. Kirkelig fellesråd kan også tildele utvalg som nevnt i § 48 første ledd myndighet til å foreta tilsetting og treffe avgjørelser i saker som gjelder forholdet mellom soknene eller soknet som arbeidsgiver og de tilsatte.

Kirkelig fellesråd forvalter inntekter og formue knyttet til kirke og kirkefond, tilskudd til kirkelig virksomhet fra kommunen eller kirkens virksomhet nasjonalt og midler menighetsråd stiller til fellesrådets disposisjon for å løse oppgaver i soknene. Regler om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon gis av Kirkemøtet.

Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver som etter avtale blir overlatt det av det enkelte menighetsråd..

§ 26. Opptak av lån på soknets vegne

På soknets vegne kan det bare opptas lån når dette er godkjent av bispedømmerådet.

På soknets vegne er det ikke tillatt å garantere for andres økonomiske forpliktelser eller stille eiendeler til sikkerhet for andres gjeld.

Kirkelig fellesråd plikter å treffe vedtak om betalingsinnstilling når et sokn på grunn av vanskeligheter som ikke er helt forbigående, ikke kan betale forfalt gjeld. Melding om slikt vedtak skal straks sendes bispedømmerådet. Bispedømmerådet iverksetter de tiltak som anses nødvendig.

Kapittel 4. Kirker

§ 27. Definisjon av og eiendomsrett til kirke

Med kirke menes i dette kapittel soknekirke eller kapell som er godkjent av Kongen eller departementet, som er kirke fra gammelt av eller som etter kirkeordningens ikrafttredelse er godkjent som kirke av Kirkerådet.

Det skal være kirke i hvert sogn.

Kirkene er sognets eiendom, med mindre annet følger av særskilt rettsgrunnlag. Sognene i en kommune kan i fellesskap eie kirker.

§ 28. Forvaltning av kirkene og begrensning av rådighet

Forvaltningen av kirkene hører under kirkelig fellestråd, med mindre annet er bestemt av departementet før kirkeordningens ikrafttredelse eller deretter av Kirkerådet.

Kirker kan ikke avhendes, pantsettes eller påheftes bruksretter. Kirkerådet kan likevel samtykke i salg når særlige grunner tilsier det.

Formuesrettigheter som er knyttet til en kirke, kan ikke skilles fra den. Fast eiendom som ikke er nødvendig for kirken, kan likevel avhendes med samtykke av bispedømmerådet.

Menighetsrådet fører fortegnelse over inventar og utstyr i sognets kirker. Anskaffelse og avhendelse av kirkens inventar og utstyr skal godkjennes av biskopen.

§ 29. Kirkefond

Kapital som er knyttet til en kirke, samles i et kirkefond. Fondet forvaltes av kirkelig fellestråd. Kirkerådet kan gi nærmere regler om forvaltningen. Avkastningen skal benyttes til kirkens drift og vedlikehold. Med bispedømmerådets samtykke kan avkastningen benyttes til andre kirkelige formål i sognet eller i andre sogn i kommunen.

Fondets kapital kan med bispedømmerådets samtykke benyttes til kirkelige formål i sognet eller i andre sogn innen kommunen.

Reglene i første og annet ledd gjelder ikke dersom noe annet følger av testamentariske eller andre særlige bestemmelser.

§ 30. Betaling for bruk av kirken mv.

For benyttelse av kirken til gudstjeneste eller annen oppbyggelse tas det ikke betaling. Det samme gjelder kirkelige handlinger som utføres i forbindelse med en gudstjeneste.

For benyttelse til andre formål eller kirkelige handlinger utenfor gudstjeneste kan kirkelig fellestråd kreve betaling etter nærmere regler godkjent av bispedømmerådet.

Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser om bruk av kirkene.

§ 31. Oppføring av ny kirke mv.

Ny kirke skal bygges når en kirke er tilintetgjort eller på grunn av vesentlige mangler er ubrukbar og ikke kan utbedres, når den under vanlige gudstjenester ikke gir tilstrekkelig plass for de kirkesøkende og ikke hensiktsmessig kan utvides, eller når det dannes et nytt sogn der det fra før ikke er kirke.

Ny kirke skal i kirkerommet ha sitteplass til en tidel av Den norske kirkes medlemmer i sognet. Det kreves likevel minst 200 og ikke mer enn 500 sitteplasser.

Når særlige grunner tilsier det, kan Kirkerådet gjøre unntak fra reglene i første og annet ledd.

Oppføring av ny kirke og nedlegging av kirke skal godkjennes av Kirkerådet. Det samme gjelder tomt til oppføring av kirke, tegninger, kostnadsoverslag og finansieringsplan.

Ombygging og utvidelse av kirke skal godkjennes av biskopen etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkerådet.

Kapittel 5. Regionale og nasjonale kirkelige organer

§ 32. Bispedømmerådets sammensetning

Bispedømmerådet består av:

- a) biskopen,
- b) en prest valgt av prestene i bispedømmet,
- c) en lek kirkelig tilsatt valgt av de leke kirkelig tilsatte i bispedømmet,
- d) sju andre leke valgt direkte av bispedømmets stemmeberettigede medlemmer ved flertalls- eller forholdsvalg,
- e) en nordsamisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd, en lulesamisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd, og en sørsamisk representant i Nidaros bispedømmeråd og
- f) en representant fra døvemenighetene i Oslo bispedømmeråd.

Presten og de leke medlemmene velges for fire år. For medlemmene valgt ved flertallsvalg etter bokstav d), velges det like mange varamedlemmer. For medlemmene valgt ved forholdsvalg etter bokstav d), skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av ett. For medlemmene valgt etter bokstav b), c), e) og f), velges det to varamedlemmer. Kirkemøtet gir nærmere regler om valget, herunder regler som presiserer hvem som er stemmeberettiget og valgbar etter første ledd bokstavene b, c, d, e og f.

Reglene i § 16 tredje og fjerde ledd og § 17 gjelder tilsvarende for bispedømmerådet.

§ 33. Formene for bispedømmerådets virksomhet

Bispedømmerådet kan gi lederen eller et arbeidsutvalg bestående av lederen og minst to av rådets øvrige medlemmer fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle ha vært avgjort av rådet. Avgjørelse som er truffet med hjemmel i slik fullmakt, skal refereres i første møte etter at avgjørelsen er truffet.

Bispedømmerådet skal ha en daglig leder av virksomheten.

Nærmere regler om formene for bispedømmerådets virksomhet gis av Kirkemøtet.

§ 34. Bispedømmerådets oppgaver

Bispedømmerådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet.

Bispedømmerådet utfører de gjøremål som det til enhver tid er pålagt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

Bispedømmerådet utfører de oppgaver som det etter avtale blir overlatt av det enkelte menighetsråd eller kirkelige fellelråd.

§ 35. Kirkemøtets sammensetning

Kirkemøtet består av preses i Bispemøtet, medlemmene av bispedømmerådene og lederen av Samisk kirkeråd valgt etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.

§ 36. Kirkemøtets oppgaver

Kirkemøtet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på saker av felles kirkelig karakter og ellers på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet innen Den norske kirke. Som øverste representative og besluttsende organ i Den norske kirke fastsetter Kirkemøtet kirkens grunnlag og lære og alle liturgier og gudstjenstlige bøker i kirken. Kirkemøtet skal verne og fremme samisk kirkelig liv og ivareta Den norske kirkes økumeniske oppgaver og internasjonale samarbeid.

Kirkemøtet

- a) gir uttalelse i saker om vesentlige endringer i bestemmelsene i kapittel 3 i trossamfunnsloven,
- b) fastsetter retningsgivende planer og programmer for den kirkelige undervisning, diakoni, kirkemusikk og for økumenisk virksomhet,
- c) fastsetter kvalifikasjonskrav og tjenesteordning for særskilte stillinger innen kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk,
- d) utfører de oppgaver det er gitt i trossamfunnsloven eller kirkeordningen.

Kirkemøtet kan uten hinder av bestemmelsene i kirkeordningen her godkjenne forsøk med valgperiode på to år og direkte valg til kirkelig fellesråd og bispedømmeråd. Nærmere vilkår for det enkelte forsøk fastsettes av Kirkemøtet.

Saker av læremessig karakter forelegges Bispemøtet før behandling i Kirkemøtet. Saker som omhandler kirkens liturgier og gudstjenstlige bøker, skal være behandlet i henhold til reglene for saksbehandling i liturgisaker før endelig vedtak om ordninger fattes.

Hvis en tilråding etter fjerde ledd som har minst 2/3 flertall i Bispemøtet, ikke får flertall i Kirkemøtet, sendes saken tilbake til Bispemøtet. Ved annen gangs behandling i Kirkemøtet stilles krav om minst 2/3 flertall dersom vedtaket ikke er i samsvar med Bispemøtets siste tilråding.

Kirkemøtet kan delegere sin myndighet til Bispemøtet, bispedømmerådene, biskopene, prostene og til Den norske kirkes klagenemnd.

§ 37. Kirkerådets sammensetning

Kirkerådet består av elleve leke medlemmer, ett fra hvert bispedømme, en lek kirkelig tilsatt og fire prester valgt av Kirkemøtet og en biskop valgt av Bispemøtet. For hvert medlem velges det ett personlig varamedlem.

Reglene i § 17 gjelder tilsvarende for Kirkerådet.

Nærmere regler for valg av Kirkerådet fastsettes av Kirkemøtet.

§ 38. Kirkerådets oppgaver mm.

Kirkerådet forbereder de saker som skal behandles av Kirkemøtet, og iverksetter Kirkemøtets beslutninger.

Kirkerådet leder kirkens arbeid på nasjonalt nivå.

Kirkerådet har ansvaret for at økonomiforvaltningen og økonomistyringen av de midlene som Kirkemøtet disponerer, er forsvarlig. Kirkerådet fastsetter regnskapet.

Saker av læremessig karakter hvor Kirkerådet er vedtaksorgan, forelegges Bispemøtet før behandling i Kirkerådet. Saker som omhandler kirkens liturgier og gudstjenstlige bøker, skal være behandlet i henhold til reglene for saksbehandling i liturgisaker før endelig vedtak om ordninger fattes.

Hvis en tilråding etter fjerde ledd som har minst 2/3 flertall i Bispemøtet, ikke får flertall i Kirkerådet, sendes saken tilbake til Bispemøtet. Hvis Kirkerådets vedtak i andre gangs behandling ikke er i samsvar med Bispemøtets siste tilråding, oversendes saken til Kirkemøtet for avgjørelse. Reglene i § 36 femte ledd kommer da til anvendelse.

Kirkerådet skal ha en daglig leder av virksomheten.

Kirkemøtet fastsetter nærmere regler for Kirkerådets virksomhet.

§ 39. Bispemøtet

Bispemøtet består av samtlige tjenestegjørende biskoper.

Bispemøtet skal utøve tilsyn med og pastoralt lederskap i Den norske kirke, ivareta kirkens lære og teologi og fremme enhet i kirken og med andre kirker. Bispemøtet virker også for samordning av de gjøremål som etter gjeldende regler tilligger biskopene. Bispemøtet utfører for øvrig de gjøremål som til enhver tid er pålagt ved bestemmelse av Kirkemøtet og avgir uttalelse i saker som det blir forelagt av Kirkemøtet, Kirkerådet og Den norske kirkes klagenemnd.

Bispemøtet kan ikke binde den enkelte biskop i utøvelsen av egne tjenestefunksjoner, med mindre det er særskilt bestemt i medhold av kirkeordningen.

Bispemøtet avgjør læreklager mot enkeltpersoner etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.

Bispemøtet skal ha sekretær.

Bispemøtet fastsetter nærmere forretningsorden for sin virksomhet.

§ 40. Klagenemndas sammensetning

Den norske kirkes klagenemnd består av følgende medlemmer:

- en leder som er eller har vært dommer i de alminnelige domstoler eller i Arbeidsretten,
- ett medlem som har juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap,
- ett medlem som har teologisk doktorgrad,
- ett medlem som er prest og har særlig kompetanse i kirkerett,
- ett øvrig medlem.

Klagenemndas medlemmer velges med et tilsvarende antall personlige varamedlemmer av Kirkemøtet på det første møtet i dets valgperiode. Blant medlemmene skal det være minst to personer av hvert kjønn og tilsvarende for varamedlemmene. Medlemmene velges for fire år.

Kirkemøtet velger leder av klagenemnda. Klagenemnda velger selv sin nestleder.

Utelukket fra å bli valgt inn i klagenemnda er biskoper, medlemmer av Kirkerådet og de øvrige sentralkirkelige råd, ansatte i den sentralkirkelige administrasjon samt ansatte i bispedømmeadministrasjonene.

§ 41. Klagenemndas oppgaver

Klagenemnda

- a) avgjør klager etter kirkeordningen § 46 annet ledd,
- b) avgjør klager på vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed av Kirkerådets direktør og assisterende direktør samt Bispemøtets generalsekretær,
- c) treffer vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed av biskop,
- d) avgjør klager på Kirkerådets vedtak om avslag på innsynskrav etter offentleglova og
- e) utfører for øvrig de oppgaver den er pålagt av Kirkemøtet.

Klagenemndas avgjørelser kan ikke påklages.

Kirkemøtet gir nærmere regler om klagenemnda.

§ 42. Samisk kirkeråds sammensetning

Samisk kirkeråd består av:

- a) Samisk kirkeråds leder, valgt av Kirkemøtet,
- b) fire andre medlemmer, valgt av Kirkemøtet,
- c) en biskop, valgt av Bispemøtet.

I tillegg kan Sametinget oppnevne ett medlem med varamedlem. For hvert medlem skal det velges ett personlig varamedlem.

Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser for Samisk kirkeråd.

§ 43. Samisk kirkeråds oppgaver

Samisk kirkeråd for Den norske kirke er Kirkemøtets organ for samisk kirkeliv og har som oppgave å fremme, verne og samordne samisk kirkeliv i Den norske kirke.

Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser for Samisk kirkeråd.

§ 44. Ungdomsdemokrati i Den norske kirke

Den norske kirke skal ha en ungdomsstruktur bestående av regionale og nasjonale organer som skal gi unge i alderen 15–30 år mulighet til å medvirke i aktuelle saker regionalt, nasjonalt og internasjonalt i Den norske kirke.

I hvert bispedømme skal det være et ungdomsting og et ungdomsråd. På nasjonalt nivå skal det være et Ungdommens kirkemøte og et ungdomsutvalg.

Forslag til vesentlige endringer i denne paragraf skal forelegges Ungdommens kirkemøte. Kirkerådet fastsetter nærmere bestemmelser om organene etter annet ledd.

Kapittel 6. Forskjellige bestemmelser

§ 45. Rett og plikt til å delta i møte

Medlemmer av et kirkelig organ plikter å delta i organets møter hvis de ikke har gyldig forfall.

Medlemmer som er til stede i et kirkelig organ når en sak tas opp til avstemning, plikter å stemme. Ved valg og vedtak om tilsetting er det adgang til å stemme blankt.

Medlemmer i et kirkelig organ omtalt i § 44 kan avstå fra å stemme.

§ 46. Prestenes, prostenes og biskopenes tjeneste

Ingen kan tilsettes som prest eller ordineres til prestedtjeneste i Den norske kirke uten å ha de kvalifikasjoner som fastsettes av Kirkemøtet.

Prest som gjør seg skyldig i grovt pliktbrudd eller annet vesentlig brudd på ordinasjonsforpliktelsen, kan fratras retten til å utføre prestedtjeneste etter nærmere regler om saksbehandling og klageadgang fastsatt av Kirkemøtet.

Kirkemøtet fastsetter tjenesteordning og gir nærmere regler om vilkår mv. for prester, proster og biskoper.

§ 47. Adgang til å oppstille vilkår om medlemskap i Den norske kirke for tilsatte og ombud

Kirkelige ombud skal være medlem av Den norske kirke. Biskopen kan dispensere fra kravet når særlige grunner tilsier det. For nasjonale ombud er preses i Bispemøtet dispensasjonsmyndighet.

Ved tilsetning i kirkelige stillinger som inneholder et ansvar for kirkens lære, skal tilsettingsmyndigheten oppstille krav om medlemskap i Den norske kirke i tråd med adgangen til dette i lov 16. juni 2017 nr. 51 om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven) § 9. Biskopen kan gi dispensasjon fra plikten til å oppstille slikt krav når særlige grunner tilsier det. Ved tilsetning i andre kirkelige stillinger skal tilsettingsmyndigheten vurdere om det er adgang til å oppstille krav om medlemskap i Den norske kirke etter samme bestemmelse.

§ 48. Partssammensatt utvalg m.m.

I tilknytning til kirkelig fellesråd og menighetsråd som utøver arbeidsgiveransvar, skal det opprettes et partssammensatt utvalg for behandling av saker som gjelder forholdet mellom de tilsatte og soknene eller soknet som arbeidsgiver. Hvis minst $\frac{3}{4}$ av de tilsatte ønsker det, kan slike utvalg erstattes med andre ordninger. Utvalget settes sammen av representanter for rådet og representanter for de tilsatte. De tilsattes representanter velges av og blant de tilsatte for to år av gangen. Flertallet i utvalget skal bestå av representanter for rådet. Rådet velger utvalgets leder og nestleder blant disse.

Representanter for de tilsatte har møte- og talerett i kirkelig fellesråd og menighetsråd samt i underutvalg oppnevnt av slikt organ når disse behandler saker som gjelder forholdet mellom de tilsatte og fellesråd/menighetsråd som arbeidsgiverorgan.

Representanter for de tilsatte har ikke rett til å delta i behandlingen av saker som gjelder arbeidsgivers forberedelse av forhandlinger med arbeidstakere, arbeidskonflikt, rettsvister med arbeidstakere eller oppsigelse av tariffavtaler.

Kirkelig fellesråd fastsetter selv nærmere retningslinjer for møterett etter annet ledd.

§ 49. Saksbehandlingsregler

Forvaltningsloven, offentleglova og regler om offentlige organer i arkivlova gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer. For saker om ansettelse, oppsigelse eller andre personalsaker, kommer likevel bare forvaltningsloven kapittel II og III til anvendelse.

Vedtak i et kirkelig organ kan ikke påklages med mindre annet er særskilt bestemt. Vedtak etter offentleglova som er truffet av menighetsrådet eller kirkelig fellesråd, kan påklages til bispedømmerrådet. Vedtak etter offentleglova som er truffet av bispedømmerrådet, kan påklages til Kirkerådet. Vedtak etter offentleglova som er truffet av Kirkerådet, kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd.

Om ugildhet gjelder reglene i forvaltningsloven kapittel II, med følgende særregler:

- a) Ugildhet inntreffer ikke ved valg til tillitsverv eller ved fastsetting av godtgjøring o.l. for slike verv.
- b) Kirkelig tilsatte som i denne egenskap har medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for en avgjørelse, eller ved tidligere avgjørelse i samme sak, skal alltid anses som ugild når saken behandles i et kirkelig organ. Biskopen regnes ikke som kirkelig tilsatt i forhold til denne bestemmelse. Det samme gjelder prost og annen prest som enten i kraft av sin stilling eller etter oppnevning av biskopen er medlem av et organ for soknet.

Bokmål og nynorsk er likeverdige målformer og skal være likestilte skriftspråk i kirkelige organer. For kirkelige organer som opptrer på vegne av rettssubjektet Den norske kirke anvendes mållovas regler for statstjenesten for så vidt gjelder den administrative delen av virksomheten.

§ 50. Endringsregler

Forslag til endringer i bestemmelsene i kapittel 1 må fremsettes på det første, andre eller tredje kirkemøtet etter et valg. Det første, andre eller tredje kirkemøtet etter neste valg tar stilling til forslaget. Et vedtak om endring krever tilslutning fra to tredjedeler av Kirkemøtets medlemmer. Før Kirkemøtet tar stilling til forslag til endringer i bestemmelsene, skal forslaget ha vært gjenstand for en forutgående behandling i Bispemøtet etter nærmere regler gitt av Kirkemøtet.

Et vedtak om endring av § 36 fjerde og femte ledd, § 38 fjerde og femte ledd og § 50 krever tilslutning fra to tredjedeler av Kirkemøtets medlemmer.

Øvrige bestemmelser kan endres ved alminnelig flertall.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Gunnar Rønnestad	400	18/04252-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2017-2019	12.12.2018

Høringssvar: Regler for valg av Kirkerådet

Vedlegg:

Høring - regler for valg av Kirkerådet

Høringsnotat - regler for valg av Kirkerådet

Saksorientering

Stavanger bispedømmeråd har mottatt en høring fra Kirkerådet om «regler for valg av Kirkerådet».

Vi gjengir i det følgende hvordan høringstemaet blir presentert i høringsnotatet:

Kirkemøtet vedtok i 2018 at Kirkerådets sammensetning skal endres fra valget av nytt Kirkeråd i 2020, jf. sak KM 15/18. Kirkerådet skal bestå av ett lekt medlem fra hvert bispedømme, en lek kirkelig tilsatt, fire prester og en biskop valgt av Bispemøtet.

Videre har Kirkemøtet vedtatt at Kirkerådets leder skal velges blant Kirkemøtets leke medlemmer, samt at Kirkerådets medlemmer også må være medlemmer av Kirkemøtet.

Kirkemøtet vedtok også at det skal velges ett personlig varamedlem per medlem i Kirkerådet.

Den nye sammensetningen innebærer at valgreglene må endres. Som følge av at Kirkerådet blant annet skal bestå av elleve leke medlemmer, ett fra hvert bispedømme, er det mulig å forenkle reglene. Samtidig er det også et spørsmål om hvordan en kan lage gode regler som sikrer kjønnsbalansen og representasjon av unge under 30 år.

I utarbeidelsen av reglene er det ulike hensyn som må veies mot hverandre. Et viktig demokratisk prinsipp er at flertallet skal styre, noe som taler for at reglene legger til rette for at Kirkemøtet kan velge de personene de vil, uten altfor mange begrensninger. Videre er det et valgfaglig prinsipp at valgprosedyrene skal være enkle og gjennomsiktlige. Det taler for at reglene forenkles, sammenlignet med dagens regler. Et annet moment som inngår i vurderingen er Kirkemøtets målsetninger om at det skal være minst 40 prosent av hvert kjønn og minst 20 prosent under 30 år i alle råd og utvalg. Et annet prinsipp dreier seg om ivaretagelsen av mindretall, slik at også et mindretall har en representasjon i styrende organer. Dette prinsippet har som hensikt å sikre at de styrende organer avspeiler bredden i

Den norske kirke, slik at også personer som er i et mindretall kan la sin stemme bli hørt.

Det foreslås at Kirkerådet velges ved flertallsvalg. Et flertallsvalg innebærer at det er flertallet av Kirkemøtets medlemmer som avgjør hvem som skal sitte i Kirkerådet. Dette tilsvarer langt på vei en parlamentarisk styringsform. Det forhold at Kirkemøtet i 2019 formodentlig vil bli valgt ved forholdsvalg (listevalg), kan tilsi at det også bør åpnes for at Kirkerådets leke medlemmer velges ved forholdsvalg, hvor registrerte nomineringsgrupper og andre grupper gis anledning til å fremme lister. I så tilfelle ville det antagelig være mest naturlig at det ble gjennomført forholdsvalg på de leke medlemmene, med unntak av leder, og flertallsvalg på prester og lek kirkelig tilsatt. En ordning med forholdsvalg ville innebære at de grupperingene som fremmer lister ville bli proporsjonalt representert i Kirkerådet, noe som ville sikret mindretallsrepresentasjon og bidra til at bredden i Kirkemøtet blir avspeilet i Kirkerådet. En ordning som åpner opp for forholdsvalg, ville etter Kirkerådets vurdering gitt den beste representasjonen av Kirkemøtets mindretall i Kirkerådet. Samtidig antas det at det vil være for tidlig å introdusere forholdsvalg ved valg av Kirkerådet nå. Det fremmes derfor ikke forslag om dette nå.

Det er fremlagt et godt gjennomarbeidet høringsnotat. Stavanger bispedømmeråd bør støtte forslaget til regler for valg av Kirkerådet slik det er fremlagt.

I høringsnotatet blir det fremmet to alternativer til hvordan «Valg av andre medlemmer til Kirkerådet» skal gjennomføres. Stavanger bispedømmeråd bør gi sitt syn på hvilket alternativ som anses som best. Dessuten ber Kirkerådet «... høringsinstansene særskilt å vurdere om også alle leke kirkelig tilsatte i Kirkemøtet bør være kandidater til Kirkerådet, eller om dagens ordning hvor det er tre leke kirkelige tilsatte som foreslås av nominasjonskomiteen, bør videreføres. Den følgende fremstillingen vil omhandle valget mellom de to alternativene for «Valg av andre medlemmer til Kirkerådet» og valg av lek kirkelig tilsatte.

Valg av andre medlemmer til Kirkerådet

I høringsnotatet omtaler de to alternativene på følgende måte:

Den nye sammensetningen av Kirkerådet medfører at alle bispedømmene blir representert gjennom valget av de leke medlemmene. Dermed er det ikke behov for å videreføre kompliserte opptellingsregler som både skal sikre at de ulike kategoriene og alle bispedømmene blir representert. Det gir muligheter for forenkling.

Valget av Kirkerådet kan, på grunn av den nye sammensetningen, gjennomføres på mange forskjellige måter. Det er vurdert to alternativer som fremmes som forslag i høringen.

Alternativ 1

Alternativ 1 går ut på at valget gjennomføres på følgende måte:

- 1. Kirkemøtet velger leder ved flertallsvalg i en særskilt avstemning.*
- 2. Kirkemøtet velger alle de andre medlemmene ved flertallsvalg (de ti resterende leke medlemmene, dvs. ett fra hvert av bispedømmene leder ikke er valgt fra, fire prester og en lek kirkelig tilsatt).*
- 3. Kirkemøtet velger varamedlemmene i en egen valgomgang, se kapittel 5 nedenfor.*

Dette alternativet vil forenkle gjennomføringen av valget. Dette var et hensyn det ble lagt vekt på da Kirkerådets sammensetning ble vedtatt endret. En slik forenkling vil

medføre at valgprosedyrene blir enklere og mer gjennomsluktige. De kandidatene som får flest stemmer innen hver kategori (lek, lek kirkelig tilsatt, prest) vil bli valgt. Reglene vil i større grad enn tidligere legge til rette for at Kirkemøtet kan velge de kandidatene de ønsker, med færre begrensninger enn tidligere. Med to valgoganger vil Kirkemøtet ikke kunne sikre kjønnsbalanse, representasjon av unge under 30 år eller mindretallsrepresentasjon. Det blir derfor opp til Kirkemøtets medlemmer å vurdere slike hensyn, ved siden av vurderinger av hvem de synes er best egnet til å bli valgt til Kirkerådet.

Alternativ 2

Alternativ 2 innebærer at valget gjennomføres på følgende måte:

- 1. Kirkemøtet velger leder i en særskilt avstemning.*
- 2. Kirkemøtet velger fem leke medlemmer, to prester og en lek kirkelig tilsatt.*
- 3. Kirkemøtet velger de fem resterende leke medlemmene og to prester.*
- 4. Kirkemøtet velger varamedlemmene i en egen valgogang, se kapittel 5 nedenfor.*

Dette alternativet har en valgogang mer enn i alternativ 1. Samtidig legger alternativet til rette for at Kirkemøtet kan ivareta sine målsetninger om at det skal være minst 40 prosent av hvert kjønn og minst 20 prosent under 30 år i Kirkerådet, ved at det får mulighet til å se an valgresultatet fra andre valgogang før de siste medlemmene velges. Dersom Kirkerådet etter den første valgogangen ligger an til å få overrepresentasjon av et kjønn og manglende representasjon av unge under 30 år, vil Kirkemøtet få anledning til å avgi stemmer på kandidater som vil kunne gjøre Kirkerådet mer balansert. Det vil kunne bidra til å sikre at Kirkerådets medlemmer er med å avspeile bredden av medlemmer i Kirkemøtet.

Innenfor dette alternativet, ber Kirkerådet høringsinstansene særskilt om å vurdere antallet medlemmer som bør velges i henholdsvis andre og tredje valgogang innenfor hver kategori.

Selv om alternativ 1 gir en enklere valgordning, vil vi anbefale at Stavanger bispedømmeråd gir sin anbefaling til alternativ 2. Dette fordi alternativ 2 vil sikre en større bredde i Kirkerådets sammensetning. Det forslåtte antallet medlemmer som bør velges i henholdsvis andre og tredje valgogang innenfor hver kategori bør være i samsvar med forslaget.

Nominasjonsordning

Kirkerådet ber høringsinstansene særskilt å vurdere om også alle leke kirkelig tilsatte i Kirkemøtet bør være kandidater til Kirkerådet, eller om dagens ordning hvor det er tre leke kirkelige tilsatte som foreslås av nominasjonskomiteen, bør videreføres.

Alle prestene innvalgt i Kirkemøtet anses som kandidater valg til Kirkerådet, uten at de vurderes av en nominasjonskomite. Det vil være mulig med en slik ordning også for de lek kirkelig tilsatte.

En nominasjonskomite foretar en vurdering av de lek kirkelig tilsatte ut fra forslag fra bispedømmerådene. Dette bidrar til at de kandidatene man kan velge mellom er vurdert og utvalgt både av bispedømmerådene og nominasjonskomiteen. Ulike hensyn kan da ivaretas. Derfor bør gjeldende nominasjonsordning videreføres.

Andre bestemmelser

I høringsnotatet står følgende:

I det foreslåtte regelutkastet er det ikke presisert hvor mange kandidater det skal avgis stemmer på. Det er i utgangspunktet lagt til grunn at Kirkemøtets medlemmer avgir stemme på like mange kandidater som skal velges innen hver kategori, men at det er adgang til å stemme blankt i henhold til kirkeloven § 30 annet ledd. I andre valgomgang i alternativ 2 vil det for eksempel si at det skal avgis stemme på inntil fem leke medlemmer, to prester og lek kirkelig tilsatt. Kirkerådet vurderer likevel om dette bør presiseres eksplisitt i reglene, for å unngå tvil. Kirkerådet ber derfor høringsinstansene vurdere dette særskilt. Kirkerådet vil eventuelt fremme forslag om en slik presisering til Kirkemøtet på bakgrunn av høringen.

Ettersom en slik presisering kan bidra til å gjøre valgprosessen tydeligere, bør Stavanger bispedømmeråd støtte dette forslaget.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd gir sin tilslutning til fremlagt forslag til regler for valg av Kirkerådet.

Vi vil av hensyn til å sikre kjønnsbalanse, representasjon av unge under 30 år og mindretallsrepresentasjon anbefale alternativ 2 i forslaget under pkt. 4 i høringsnotatet. Vi vil anbefale antall medlemmer i de to valgomgangene slik forslaget er fremsatt.

Vi vil også anbefale en videreføring av dagens ordning hvor det er tre leke kirkelige tilsatte som foreslås av nominasjonskomiteen, og at det således ikke kan velges mellom alle de lek kirkelig tilsatte medlemmene av Kirkemøtet.

Kirkerådet ber høringsinstansene vurdere om det skal presiseres hvor mange personer Kirkemøtets medlemmer kan og skal stemme på under valget. Ettersom en slik presisering kan bidra til å gjøre valgprosessen tydeligere, støtter Stavanger bispedømmeråd dette forslaget.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 19.09.2018

Vår ref: 18/03058-2 aa333

Deres ref:

Høring - regler for valg av Kirkerådet

Kirkerådet sender med dette høringsnotat med forslag til regler for valg av Kirkerådet på høring til bispedømmerådene og Bispemøtet.

Høringsuttalelsene bes sendt elektronisk til post.kirkeradet@kirken.no. Alle kan avgi høringsuttalelse. Høringsuttalelser er offentlige etter offentleglova og vil bli publisert på kirken.no.

Høringsfristen er satt til **15. desember 2018**.

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
direktør

Ole Inge Bekkelund
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Høringsnotat - regler for valg av Kirkerådet

Høringsnotat - regler for valg av Kirkerådet

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd

Postboks 208

4662

KRISTIANSAND S

Borg bispedømmeråd

Bjarne Aasgt. 9

1606

FREDRIKSTAD

Bjergvin bispedømmeråd

Postboks 1960

5817 BERGEN

Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Nidaros bispedømmeråd	Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Tolder Holmers vei 11	8003 BODØ
Tunsberg bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Bispemøtet	Postboks 799 Sentrum	0106 OSLO
Møre bispedømmeråd	Moldetrappa 1	6415 MOLDE

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Høring – regler for valg av Kirkerådet

Høringsnotat 18. september 2018

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	2
2. Tidligere regler	3
3. Valg av Kirkerådets leder	4
4. Valg av andre medlemmer til Kirkerådet	5
5. Valg av varamedlemmer	6
6. Nominasjonsordning	7
7. Andre bestemmelser	8
8. Konsekvenser for kjønn og likestilling	9
9. Økonomiske og administrative konsekvenser	9
Vedlegg: Forslag til nye regler	10

1. Innledning

Kirkemøtet har behandlet regler for valg av Kirkerådet en rekke ganger, blant annet i 2008, 2009, 2010, 2011 og 2014. Bakgrunnen for dette har vært at de krav som har vært fastsatt for sammensetningen av Kirkerådet, har gjort det vanskelig å finne en ideell ordning for valggjennomføringen.

Kirkemøtet vedtok i 2018 at Kirkerådets sammensetning skal endres fra valget av nytt Kirkeråd i 2020, jf. sak KM 15/18. Kirkerådet skal bestå av ett lekt medlem fra hvert bispedømme, en lek kirkelig tilsatt, fire prester og en biskop valgt av Bispemøtet. Videre har Kirkemøtet vedtatt at Kirkerådets leder skal velges blant Kirkemøtets leke medlemmer, samt at Kirkerådets medlemmer også må være medlemmer av Kirkemøtet. Kirkemøtet vedtok også at det skal velges ett personlig varamedlem per medlem i Kirkerådet.

Den nye sammensetningen innebærer at valgreglene må endres. Som følge av at Kirkerådet blant annet skal bestå av elleve leke medlemmer, ett fra hvert bispedømme, er det mulig å forenkle reglene. Samtidig er det også et spørsmål om hvordan en kan lage gode regler som sikrer kjønnsbalansen og representasjon av unge under 30 år.

I utarbeidelsen av reglene er det ulike hensyn som må veies mot hverandre. Et viktig demokratisk prinsipp er at flertallet skal styre, noe som taler for at reglene legger til rette for at Kirkemøtet kan velge de personene de vil, uten altfor mange begrensninger. Videre er det et valgfaglig prinsipp at valgprosedyrene skal være enkle og gjennomsiktede. Det taler for at reglene forenkles, sammenlignet med dagens regler. Et annet moment som inngår i vurderingen er Kirkemøtets målsetninger om at det skal være minst 40 prosent av hvert kjønn og minst 20 prosent under 30 år i alle råd og utvalg. Et annet prinsipp dreier seg om ivaretagelsen av mindretall, slik at også et mindretall har en representasjon i styrende organer. Dette prinsippet har som hensikt å sikre at de styrende organer avspeiler bredden i Den norske kirke, slik at også personer som er i et mindretall kan la sin stemme bli hørt.

Det foreslås at Kirkerådet velges ved flertallsvalg. Et flertallsvalg innebærer at det er flertallet av Kirkemøtets medlemmer som avgjør hvem som skal sitte i Kirkerådet. Dette tilsvarer langt på vei en parlamentarisk styringsform. Det forhold at Kirkemøtet i 2019 formodentlig vil bli valgt ved forholdsvalg (listevalg), kan tilsi at det også bør åpnes for at Kirkerådets leke medlemmer velges ved forholdsvalg, hvor registrerte nomineringsgrupper og andre grupper gis anledning til å fremme lister. I så tilfelle ville det antagelig være mest naturlig at det ble gjennomført forholdsvalg på de leke medlemmene, med unntak av leder, og flertallsvalg på prester og lek kirkelig tilsatt. En ordning med forholdsvalg ville innebære at de grupperingene som fremmer lister ville bli proporsjonalt representert i Kirkerådet, noe som ville sikret mindretallsrepresentasjon og bidra til at bredden i Kirkemøtet blir avspeilet i Kirkerådet. En ordning som åpner opp for forholdsvalg, ville etter Kirkerådets vurdering gitt den beste representasjonen av Kirkemøtets mindretall i Kirkerådet. Samtidig antas det at det vil være for tidlig å introdusere forholdsvalg ved valg av Kirkerådet nå.¹ Det fremmes derfor ikke forslag om dette nå.

¹ Åpen folkekirke ga uttrykk for tilsvarende syn i sin høringsuttalelse til høringen om *Kirkerådets sammensetning* høsten 2017.

Det skal for ordens skyld presiseres at reglene for valg av Kirkerådet primært regulerer valget av de medlemmene av Kirkerådet som blir valgt av Kirkemøtet. Etter kirkeloven § 25 første ledd skal også Bispemøtet velge en biskop med varamedlem til Kirkerådet. Kirkemøtet har tradisjonelt overlatt detaljene rundt valget av biskop med vararepresentant til Bispemøtet selv. Bispemøtet har i sin forretningsorden § 6 fastsatt at Bispemøtets preses er medlem av Kirkerådet. Kirkerådet legger til grunn at dette vil være naturlig å videreføre.

2. Tidligere regler

Valgene til og med 2006 skjedde ved at lederen ble valgt først, deretter ett medlem fra hvert bispedømmeråd. Hvert medlem av Kirkemøtet avga ti stemmer på henholdsvis seks–sju leke, en lek kirkelig tilsatt og tre prester. Deretter ble det valgt representanter på fritt grunnlag, dvs. representanter som ikke var medlem av Kirkemøtet. Av disse ble det valgt en–to leke og en prest, avhengig av om lederen ble valgt som representant for et bispedømmeråd eller på fritt grunnlag.

I forbindelse med demokratireformen i Den norske kirke fra 2009 ble ordningen med representanter valgt på fritt grunnlag fjernet, og det ble fastsatt et krav om at medlemmene av Kirkerådet skulle velges blant Kirkemøtets valgte medlemmer.

Et viktig formål ved revisjon av Regler for valg av kirkeråd som ble behandlet av Kirkemøtet i 2008, var å finne frem til en valgordning som la til rette for et mer reelt valg (sak KM 11/08). Ved tidligere valg kunne valget få preg av oppnevning. Nominasjonskomiteens forslag, der kandidatene var oppført i *prioritert* rekkefølge og i hovedsak i samsvar med bispedømmerådernes prioriteringer, ble også langt på vei resultatet av avstemningen. Kirkemøtet vedtok derfor at kandidatene skulle settes opp i *alfabetisk* rekkefølge.

Kirkemøtet 2009 fastsatte regler for valg av Kirkeråd 2010 (sak KM 06/09). Kirkemøtet gikk her inn for å øke antall valggrunder fra tre til fem for dermed å få større grad av reelt valg i hver runde, og kandidatene skulle settes opp i alfabetisk rekkefølge. Målsetningen var å øke Kirkemøtets innflytelse over valgresultatet.

I de fem valgomgangene skulle følgende velges:

- 1) Valg av leder
- 2) Valg av en lek kirkelig tilsatt
- 3) Valg av 4 geistlige representanter
- 4) Valg av 6 leke representanter (fra de bispedømmer som ikke allerede var representert)
- 5) Valg av 2 leke representanter, blant de gjenværende leke kandidatene.

Valget i 2010 ble et tydeligere reelt valg, men medførte at valgmulighetene ble færre jo lenger ut man kom i valget. Dette reduserte valgfriheten for den kategorien som ble valgt sist. Til Kirkemøtet 2011 la Kirkerådet derfor frem forslag som tok sikte på å forenkle valggjennomføringen, da fem valgomganger ble opplevd som noe omstendelig. Det ble foreslått at alle kategorier skulle velges samtidig, istedenfor å ha egne valgomganger for den enkelte kategori. En ville da unngå å gi en bestemt kategori en viss forrang på grunn av

rekkefølgen på valgomgangene. Antall valgomganger ble foreslått redusert fra fem til tre, noe som ville gjøre valget raskere å gjennomføre, om enn litt mer tidkrevende å telle opp.

Valget 2012 ble gjennomført i tre valgomganger:

- 1) Valg av leder.
- 2) Valg av ti medlemmer, ett fra hvert bispedømmeråd som leder ikke ble valgt inn fra, og innen kategoriene lek og geistlig. Hvert medlem skulle avgi stemme på kun én kandidat fra hvert av de ti bispedømmerådene.
- 3) Valg av de tre resterende medlemmene, hvorav en lek kirkelig tilsatt.

Opptellingen etter annen valgomgang ble først gjennomført på en måte som det ble stilt spørsmål ved. Reglene på dette punkt var ikke entydige og kunne dermed misforstås, og valgkomiteens leder foreslo derfor at andre valgomgang måtte oppheves. Kirkemøtet vedtok enstemmig å foreta nytt valgoppgjør, jf. KM 2.7/12.

På bakgrunn av erfaringene 2012, fremmet Kirkerådet et forslag om endringer i valgreglene for Kirkemøtet i 2014. Kirkemøtet videreførte tre valgomganger, men fastsatte nye regler for hvordan valgoppgjøret skulle foretas. Det ble bestemt at ved opptellingen i andre valgomgang skulle først de to leke kandidatene som hadde fått flest stemmer til medlem av Kirkerådet kåres. Deretter skulle den geistlige kandidaten som hadde fått flest stemmer kåres. Denne prosedyren skulle så gjentas to ganger inntil ni medlemmer var kåret. Hver gang en kandidat ble kåret til medlem ble de øvrige kandidatene fra det respektive bispedømmeråd strøket fra den aktuelle valgomgangen. Til medlem av Kirkerådet fra det siste bispedømmet ble så den kandidat som har høyest stemmetall kåret, uavhengig av kategori dersom valgt leder av Kirkerådet er lek. Dersom valgt leder av Kirkerådet var prest, ville den leke kandidaten med høyest stemmetall bli kåret til medlem. Disse reglene ble benyttet ved valget av Kirkerådet i 2016.

I forbindelse med lovendringene i kirkeloven fra 2017 ble kirkeloven § 25 endret slik at myndigheten til å fastsette Kirkerådets sammensetning ble lagt til Kirkemøtet. Kirkemøtet 2016 behandlet et forslag om å gjøre noen endringer i reglene for valg av Kirkerådet for å tydeliggjøre at Kirkerådet kan ansvarliggjøres ved at det skiftes ut i valgperioden ved mistillit. I den forbindelse sluttet kirkemøtekomiteen seg til Kirkerådets forslag om å foreta en ny gjennomgang av reglene for valg og sammensetning av Kirkerådet før valget i 2020, jf. komitémerknad nr. 2 i sak KM 08/16.

Kirkemøtet 2018 behandlet en sak om Kirkemøtets sammensetning etter 2020, hvor det ba Kirkerådet fremme valgeregler i tråd med den endrede sammensetningen til Kirkemøtet i 2019.

3. Valg av Kirkerådets leder

Kirkemøtet har bestemt at lederen av Kirkerådet skal velges blant Kirkemøtets leke medlemmer. Kirkerådet legger til grunn at valget av leder fortsatt bør velges i en særskilt avstemning før resten av rådet velges. Hvis ingen ved første stemmegivning får flertall av de stemmer som er avgitt, holdes ny stemmegivning. Ved denne skal det bare stemmes på de to som ved første stemmegivning har fått flest stemmer. Kirkerådet foreslår også å videreføre

ordningen hvor leder velges for to år av gangen. En eventuell endring av dette vil medføre behov for endringer i regler 14. november 1997 nr. 1541 for Kirkerådets virksomhet § 1 nr. 1 og eventuelt tilsvarende bestemmelser i statutter for Mellomkirkelig råd og statutter for Samisk kirkeråd.

4. Valg av andre medlemmer til Kirkerådet

Den nye sammensetningen av Kirkerådet medfører at alle bispedømmene blir representert gjennom valget av de leke medlemmene. Dermed er det ikke behov for å videreføre kompliserte opptellingsregler som både skal sikre at de ulike kategoriene og alle bispedømmene blir representert. Det gir muligheter for forenkling.

Valget av Kirkerådet kan, på grunn av den nye sammensetningen, gjennomføres på mange forskjellige måter. Det er vurdert to alternativer som fremmes som forslag i høringen.

Alternativ 1

Alternativ 1 går ut på at valget gjennomføres på følgende måte:

1. Kirkemøtet velger leder ved flertallsvalg i en særskilt avstemning.
2. Kirkemøtet velger alle de andre medlemmene ved flertallsvalg (de ti resterende leke medlemmene, dvs. ett fra hvert av bispedømmene leder ikke er valgt fra, fire prester og en lek kirkelig tilsatt).
3. Kirkemøtet velger varamedlemmene i en egen valgomgang, se kapittel 5 nedenfor.

Dette alternativet vil forenkle gjennomføringen av valget. Dette var et hensyn det ble lagt vekt på da Kirkerådets sammensetning ble vedtatt endret. En slik forenkling vil medføre at valgprosedyrene blir enklere og mer gjennomsluktige. De kandidatene som får flest stemmer innen hver kategori (lek, lek kirkelig tilsatt, prest) vil bli valgt. Reglene vil i større grad enn tidligere legge til rette for at Kirkemøtet kan velge de kandidatene de ønsker, med færre begrensninger enn tidligere. Med to valgomganger vil Kirkemøtet ikke kunne sikre kjønnsbalanse, representasjon av unge under 30 år eller mindretallsrepresentasjon. Det blir derfor opp til Kirkemøtets medlemmer å vurdere slike hensyn, ved siden av vurderinger av hvem de synes er best egnet til å bli valgt til Kirkerådet.

Alternativ 2

Alternativ 2 innebærer at valget gjennomføres på følgende måte:

1. Kirkemøtet velger leder i en særskilt avstemning.
2. Kirkemøtet velger fem leke medlemmer, to prester og en lek kirkelig tilsatt.
3. Kirkemøtet velger de fem resterende leke medlemmene og to prester.
4. Kirkemøtet velger varamedlemmene i en egen valgomgang, se kapittel 5 nedenfor.

Dette alternativet har en valgomgang mer enn i alternativ 1. Samtidig legger alternativet til rette for at Kirkemøtet kan ivareta sine målsetninger om at det skal være minst 40 prosent av hvert kjønn og minst 20 prosent under 30 år i Kirkerådet, ved at det får mulighet til å se an valgresultatet fra andre valgomgang før de siste medlemmene velges. Dersom Kirkerådet etter

den første valgongangen ligger an til å få overrepresentasjon av et kjønn og manglende representasjon av unge under 30 år, vil Kirkemøtet få anledning til å avgi stemmer på kandidater som vil kunne gjøre Kirkerådet mer balansert. Det vil kunne bidra til å sikre at Kirkerådets medlemmer er med å avspeile bredden av medlemmer i Kirkemøtet.

Innenfor dette alternativet, ber Kirkerådet høringsinstansene særskilt om å vurdere antallet medlemmer som bør velges i henholdsvis andre og tredje valgongang innenfor hver kategori.

5. Valg av varamedlemmer

Varamedlemmer kan enten velges som personlige varamedlemmer som er knyttet til det enkelte medlem, eller som varamedlem i nummerert rekkefølge per kategori. Fordi det er fastsatt at alle bispedømmer skal være representert i Kirkerådet gjennom de leke medlemmene, er det nødvendig å ha personlige varamedlemmer for disse. Det samme gjelder for lek kirkelig tilsatt, som følge av at det er én plass. For prestene i Kirkerådet er det imidlertid teknisk mulig å innføre en ordning med varamedlemmer i nummerert rekkefølge (1. varamedlem, 2. varamedlem osv.) gjeldende fra 2020. Det kunne sikre en større kontinuitet i vararepresentasjonen blant prestene. Kirkemøtet har fastsatt at det skal velges ett personlig varamedlem per medlem i Kirkerådet, jf. sak KM 15/18.

Etter gjeldende ordning blir den kandidaten som har fått nest flest stemmer blant de leke kandidatene, valgt som varamedlem. Tilsvarende gjelder for lek kirkelig tilsatt. Varamedlem for prest i Kirkerådet er varamedlemmet til vedkommende bispedømmeråd. Dette har sammenheng med kravet om at alle bispedømmerådene skal være representert i Kirkerådet.

Den nye sammensetningen sikrer at alle bispedømmene blir representert i Kirkerådet gjennom de leke medlemmene. Dermed vil varamedlemmene for både lek kirkelig tilsatt og prestene kunne velges blant Kirkemøtets valgte medlemmer. For prestenes del har det som konsekvens at åtte av de elleve prestene i Kirkemøtet blir enten medlem eller varamedlem av Kirkerådet.

Valget av varamedlemmer kan gjennomføres på i hvert fall to måter. En måte å gjennomføre valget på er å videreføre ordningen hvor den kandidaten som får nest flest stemmer blant kandidatene ved valget av medlemmer velges som varamedlem. Denne ordningen medfører en enkel valggjennomføring, ved at valget av varamedlemmer skjer samtidig med valget av medlemmer, i samme valgongang. I en viss forstand kan ordningen bidra til å ivareta en mindretallsrepresentasjon, ved at et mindretall som ikke blir valgt som medlemmer av Kirkerådet, får en viss representasjon gjennom varamedlemmer i rådet ved forfall. Samtidig tar ordningen ikke høyde for tilfeller hvor det ikke blir valgt varamedlemmer, for eksempel hvor det ikke blir avgitt stemmer på andre kandidater eller ikke er andre kandidater enn den kandidaten som blir valgt som medlem. For eksempel vil ikke valget av lek varamedlem fra det bispedømmet Kirkerådets leder kommer fra, være ivaretatt gjennom denne ordningen.

En annen måte det kan gjennomføres på er ved en særskilt avstemning med valg av varamedlemmene i etterkant av valget av de faste medlemmene. Denne ordningen vil være litt mer omstendelig enn det første alternativet, da det medfører en ekstra valgongang. En fordel er at varamedlemmene i Kirkerådet også får en større støtte bak seg i Kirkemøtet. Valget vil

antakelig bidra til at varamedlemmene som blir valgt i større grad vil stå for de samme standpunktene i aktuelle kirkelige spørsmål som de faste medlemmene, sammenlignet med i dag. Ordningen vil også sikre at alle de faste medlemmene får valgt varamedlemmer, slik at det er Kirkemøtet selv som velger alle varamedlemmene. Kirkerådet foreslår regler i tråd med denne ordningen.

6. Nominasjonsordning

Kirkerådet foreslår å videreføre gjeldende nominasjonsordning ved valg av Kirkerådet. Det innebærer at det siste Kirkemøtet i bispedømmerådernes valgperiode velger en nominasjonskomité bestående av tre leke medlemmer, en lek kirkelig tilsatt og en prest, hvor ett av medlemmene skal være under 30 år.

Nominasjonskomiteen skal så innhente forslag fra bispedømmerådene. Bispedømmerådene skal foreslå fire leke kandidater i prioritert rekkefølge, inkludert lek kirkelig tilsatt. Fra bispedømmerådene i Nidaros, Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland bør minst en av de foreslåtte kandidatene være same. Kirkerådet foreslår også å videreføre at alle prestene i Kirkemøtet er å anse som kandidater til Kirkerådet. Begrunnelsen for dette er at det skal velges fire prester med fire varamedlemmer, slik at åtte av Kirkemøtets elleve prester uansett blir valgt. Dermed er det kun tre prester som ikke blir valgt, noe som var bakgrunnen for at Kirkemøtet fra 2014 valgte å anse alle prestene som kandidater til Kirkerådet. Kirkerådet ber høringsinstansene særskilt å vurdere om også alle leke kirkelig tilsatte i Kirkemøtet bør være kandidater til Kirkerådet, eller om dagens ordning hvor det er tre leke kirkelige tilsatte som foreslås av nominasjonskomiteen, bør videreføres.

I Kirkerådets saksorientering til Kirkemøtet 2016, la Kirkerådet til grunn at forholdet mellom nominasjonskomiteen og valgkomiteen kunne være aktuelt å gjennomgå i forkant av valget av Kirkeråd i 2020, se saksorienteringen i sak KM 13/16 side 6. I henhold til Kirkemøtets forretningsorden § 3-5 skal Kirkemøtet velge en valgkomité for fire år. Denne valgkomiteen har etter gjeldende regler for valg av Kirkeråd § 5-1 ansvaret for å lede valget og foreta valgoppgjøret, det vil si fungere som en nøytral valgmyndighet med et ansvar for gjennomføringen av valgene i Kirkemøtet. Samtidig fungerer valgkomiteen som nominasjonskomité ved valg som gjennomføres midt i valgperioden, herunder nyvalg. Det kan stilles spørsmålstegn ved om kombinasjonen av rollene som nøytral valgmyndighet og nominasjonsorgan prinsipielt sett er heldig. På den annen side har ordningen fungert godt hittil, samtidig som det ikke er gitt at det finnes noen gode alternativer til dagens ordning. En kunne sett for seg at Kirkemøtet i starten av bispedømmerådernes valgperiode valgte en nominasjonskomité som fungerer i fire år, helt til Kirkemøtets første møte i den følgende valgperioden. Da kunne en skille rollene som valgkomité i betydningen valgstyre og valgkomité i betydningen nominasjonskomité. Det er imidlertid ikke gitt at Kirkemøtet på sitt første møte i valgperioden kjenner kandidatene eller forholdene godt nok til at det er naturlig å velge en nominasjonskomité for et valg som vil foregå fire år senere. Kirkerådet har derfor valgt å fremme et forslag om å videreføre dagens ordning hvor valgkomiteen også fungerer som nominasjonskomité ved nyvalg i perioden.

Det følger av reglens system at der nominasjonskomiteen fremmer en valgliste, kan ikke valgkomiteen stryke eller endre på kandidatene som er nominert av nominasjonskomiteen, med mindre kandidatene selv har erklært at de trekker sitt kandidatur eller viser seg å ikke lenger være valgbare. Det foreslås samtidig å tydeliggjøre i reglene at valgkomiteen kan fremme tilleggskandidater til de kandidatene som er nominert av nominasjonskomiteen. Dette er for å gjøre det klart at valgkomiteen vil ha en rolle også ved disse valgene. Samtidig er valgkomiteens medlemmer også medlemmer av Kirkemøtet, og har i denne egenskap rett til å fremme benkeforslag. Det vil imidlertid være mer naturlig at dette gjøres av valgkomiteen som komité, enn om valgkomiteens medlemmer fremmer det på egenhånd.

For ordens skyld foreslås det også å presisere i reglene at suppleringsvalg til Kirkerådet i valgperioden skal foretas av Kirkemøtet. Dette er i tråd med gjeldende praksis, jf. sak KM 02.9/17. Det vil da være valgkomiteen som fungerer som nominasjonskomité. Valgkomiteen skal be vedkommende bispedømmeråd om forslag til en til to kandidater til plassen som står ubesatt.

Kirkemøtets forretningsorden § 7-6 åpner for at personvalg kan foregå «ved stemmesedler på papir eller ved bruk av elektronisk møtesystem». Det foreslås å ta inn tilsvarende bestemmelser i valgreglene som åpner opp for at Kirkerådet kan velges enten ved stemmesedler på papir eller ved bruk av elektronisk møtesystem.

7. Andre bestemmelser

Kirkerådet foreslår å videreføre bestemmelsene som regulerer hvordan Kirkemøtet kan skifte ut Kirkerådet og foreta et nyvalg i valgperioden. Dette er regler Kirkemøtet fastsatte fra 1. januar 2017, og Kirkerådet kan ikke se at det er grunn til å endre dette nå.

Det foreslås dessuten å videreføre bestemmelsene om uttreden av Kirkerådet i valgperioden, hvor reglene i kirkeloven § 7 gjøres tilsvarende gjeldende for Kirkerådet, samt bestemmelsen om at Kirkerådet kan foreta mindre endringer i reglene.

Tidligere har det vært en bestemmelse som fastslår at «hvis det ikke er avgitt stemmer på annen kandidat [enn den som ble valgt] eller hvis det ikke er en annen kandidat, utpeker vedkommende bispedømmeråd vararepresentanten». Som følge av at varamedlemmene velges i en egen valgomgang, anses det ikke nødvendig å videreføre en slik bestemmelse. Det har også sammenheng med at Kirkerådet mener valget av Kirkerådets medlemmer og varamedlemmer må foretas av Kirkemøtet.

Kirkerådet foreslår å videreføre bestemmelsene om stemmelikhet. Disse slår fast at Kirkemøtet først skal benytte omvalg mellom kandidatene som oppnår likt stemmetall. Ved fortsatt stemmelikhet, avgjøres valget ved loddtrekning. Kirkemøtekomiteen la i sin behandling av saken i 2014 vekt på at «Dette vil gi Kirkemøtet mulighet til å stemme på den av disse de ønsker inn i Kirkerådet (...). Kirkemøtet får dermed velge hvem som skal bli medlem av Kirkerådet» (protokollen fra Kirkemøtet 2014 side 21). Alternativet hvor det gjennomføres loddtrekning ved stemmelikhet i første omgang, har Kirkemøtet altså tidligere valgt vekk, og det fremmes ikke forslag om å endre dette.

I det foreslåtte regelutkastet er det ikke presisert hvor mange kandidater det skal avgis stemmer på. Det er i utgangspunktet lagt til grunn at Kirkemøtets medlemmer avgir stemme på like mange kandidater som skal velges innen hver kategori, men at det er adgang til å stemme blankt i henhold til kirkeloven § 30 annet ledd. I andre valgomgang i alternativ 2 vil det for eksempel si at det skal avgis stemme på inntil fem leke medlemmer, to prester og lek kirkelig tilsatt. Kirkerådet vurderer likevel om dette bør presiseres eksplisitt i reglene, for å unngå tvil. Kirkerådet ber derfor høringsinstansene vurdere dette særskilt. Kirkerådet vil eventuelt fremme forslag om en slik presisering til Kirkemøtet på bakgrunn av høringen.

Når det gjelder forkasting av stemmesedler, foreslås det å videreføre bestemmelsen om at stemmesedler som er feil utfylt skal forkastes, men det presiseres i reglene at det er valgkomiteen som er rett organ til å vedta at en stemmeseddel skal forkastes. Dette er i tråd med alminnelige prinsipper for valg, hvor spørsmålet om stemmesedler skal forkastes anses som en avgjørelse av prinsipiell betydning som ikke kan delegeres.

8. Konsekvenser for kjønn og likestilling

Forslaget viderefører kravet om at valglisten fra nominasjonskomiteen, eventuelt valgkomiteen, skal sikre at hvert kjønn er representert med minst 40 prosent blant de foreslåtte kandidatene på valglisten. Dette er en videreføring av gjeldende rett. Tilleggs kandidater som føres opp på valglisten etter benkeforslag eller forslag fra valgkomiteen, foreslås ikke omfattet av dette kravet, se forslag til § 2-3 siste ledd siste punktum. Det vil være opp til Kirkemøtet selv om det vil foreta et valg av kandidater som sikrer en kjønnsbalanse i sammensetningen.

9. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget til nye regler for valg av Kirkerådet, anses ikke å medføre økte økonomiske konsekvenser sammenlignet med dagens ordning. Begge alternativene vil medføre administrative forenklinger av gjennomføringen av valget som følge av at valgoppgjøret blir mindre komplisert, men alternativ 1 med tre valgomganger vil gi enda større forenkling enn alternativ 2 med fire valgomganger (begge inkludert egen valgomgang for valg av varamedlemmer).

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Vedlegg: Forslag til nye regler

Regler for valg av Kirkerådet

Kapittel 1. Kirkerådets sammensetning og valgperiode

§ 1-1. Kirkerådets sammensetning

Kirkerådet består av:

- a) elleve leke medlemmer, ett fra hvert bispedømme, valgt av Kirkemøtet,
- b) en lek kirkelig tilsatt valgt av Kirkemøtet,
- c) fire prester valgt av Kirkemøtet og
- d) en biskop valgt av Bispemøtet.

For hvert av medlemmene skal det velges et personlig varamedlem.

Kirkerådets medlemmer og varamedlemmer må være medlemmer av Kirkemøtet.

§ 1-2. Valgperiode. Nyvalg i valgperioden.

Kirkerådets valgperiode er fire år fra Kirkemøtets første møte i bispedømmerådene valgperiode frem til Kirkemøtets første møte i den påfølgende valgperioden.

Kirkerådet tiltrer umiddelbart etter Kirkemøtet hvor valget har funnet sted. Ved nyvalg innenfor valgperioden tiltrer Kirkerådet straks det er valgt.

Mistillit til Kirkerådets leder eller samlet til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, kan fremmes av minst ett medlem av Kirkemøtet.

Hvis mistillitsforslaget får alminnelig flertall, skal det velges en ny leder eller et nytt Kirkeråd for resten av valgperioden.

Kapittel 2. Nominasjon

§ 2-1. Nominasjonskomité

Kirkemøtet velger en nominasjonskomité på sitt siste møte i bispedømmerådene valgperiode. Nominasjonskomiteen skal bestå av tre leke medlemmer, en lek kirkelig tilsatt og en prest. En av disse skal være under 30 år. Komiteen velger selv leder. En tilsatt i Kirkerådets sekretariat er sekretær for komiteen.

Ved nyvalg og suppleringsvalg innenfor Kirkerådets valgperiode skal Kirkemøtets valgkomité fungere som nominasjonskomité for valget.

§ 2-2. Forslag på kandidater

Nominasjonskomiteen ber bispedømmerådene om å foreslå fire av sine leke medlemmer som kandidater i prioritert rekkefølge, inkludert den leke kirkelig tilsatte på ønsket plass. Alle prester i Kirkemøtet er å anse som kandidater til Kirkerådet. Fra bispedømmene i Nidaros, Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland bør minst en av de foreslåtte kandidatene være same.

Bispedømmerådene kan også komme med forslag til lederkandidater overfor nominasjonskomiteen.

Ved nyvalg i valgperioden ber valgkomiteen Kirkemøtets medlemmer om å fremme forslag til kandidater innen en frist.

Ved suppleringsvalg i valgperioden ber valgkomiteen vedkommende bispedømmeråd om å fremme forslag til en til to kandidater.

Kirkemøtets medlemmer kan fremme forslag til kandidater under Kirkemøtet.

§ 2-3. Valgliste ved valg av Kirkerådets leder og øvrige medlemmer

Nominasjonskomiteen fremmer på grunnlag av bispedømmerådenes prioriteringer en valgliste med:

- a) forslag til kandidater til leder av Kirkerådet, i alfabetisk rekkefølge,
- b) forslag til tre leke kirkelig tilsatte, i alfabetisk rekkefølge,
- c) de elleve prestene, ordnet bispedømmevis, og
- d) forslag til 22 leke kandidater, to fra hvert bispedømmeråd, ordnet bispedømmevis og i alfabetisk rekkefølge.

Kandidatene føres opp på listen med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet, alder, bispedømme og relevante opplysninger om kandidatene.

Nominasjonskomiteen skal sikre at hvert kjønn er representert med minst 40 prosent blant de foreslåtte kandidatene på valglisten. Tilsvarende skal nominasjonskomiteen så langt det er mulig sikre at det er en andel kandidater under 30 år på minst 20 prosent.

Ved nyvalg i valgperioden kommer første til tredje ledd til anvendelse så langt de passer.

Ved suppleringsvalg i valgperioden skal valgkomiteen fremme forslag på en til to kandidater til den plassen som står ubesatt.

Kandidater foreslått etter § 2-2 siste ledd skal føres opp på valglisten. Valgkomiteen kan også selv føre opp kandidater på listen. Kandidatene ført opp på valglisten etter dette ledd er ikke omfattet av kravet i tredje ledd.

§ 2-4. Valgliste ved valg av Kirkerådets varamedlemmer

Etter at Kirkerådets leder og øvrige medlemmer er valgt av Kirkemøtet, fremmer valgkomiteen en valgliste med:

- a) forslag på 22 leke kandidater, i alfabetisk rekkefølge,
- b) forslag på tre leke kandidater, i alfabetisk rekkefølge, og
- c) de sju prestene som ikke har blitt valgt, ordnet bispedømmevis.

Reglene i § 2-3 annet til sjetten ledd kommer så langt de passer til anvendelse ved utarbeidelsen av valglisten.

Kapittel 3. Valg

§ 3-1. Valgkomiteen. Hemmelig valg.

Valgkomiteen leder valget og foretar valgoppgjøret.

Valgkomiteen sørger for stemmesedler til den enkelte valgomgang. Stemmegivningen kan i stedet gjennomføres ved bruk av elektronisk møtesystem.

Stemmegivningen er hemmelig.

§ 3-2. Valg av leder

Kirkemøtet velger først leder av Kirkerådet blant Kirkemøtets leke medlemmer ved særskilt avstemning. Hvis ingen ved første stemmegivning får flertall av de stemmer som er

avgitt, holdes ny stemmegivning. Ved denne skal det bare stemmes på de to som ved første stemmegivning har fått flest stemmer.

Lederen velges for to år. Ved nyvalg velges lederen ut funksjonsperioden. Lederen kan gjenvelges. Kirkerådet velger selv nestleder for en periode på to år.

Alternativ 1

§ 3-3. Valg av øvrige medlemmer

Etter valget av leder velger

Kirkemøtet ti leke medlemmer, ett fra hvert bispedømme som leder ikke ble valgt fra, en lek kirkelig tilsatt og fire prester. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Alternativ 2

§ 3-3. Valg av øvrige medlemmer

Etter valget av leder velger

Kirkemøtet først fem leke medlemmer, lek kirkelig tilsatt og to prester. De leke medlemmene kan velges fra bispedømmene leder ikke ble valgt fra. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Etter at resultatet av ovenstående valg foreligger, foretas valg av de resterende fem leke medlemmer og to prester. De leke medlemmene velges fra bispedømmene leder og de fem leke medlemmene ikke ble valgt fra. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

§ 3-4. Valg av varamedlemmer

Etter valget av Kirkerådets leder og øvrige medlemmer velger Kirkemøtet et personlig varamedlem per medlem i en egen valgongang. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Kapittel 4. Forskjellige bestemmelser

§ 4-1. Stemmelikhet. Forkasting av stemmesedler.

Ved stemmelikhet gjøres det omvalg mellom kandidatene som har fått like mange stemmer. Ved fortsatt stemmelikhet treffes avgjørelsen ved loddtrekning. Valgkomiteen skal forkaste stemmesedler som er feil utfylt.

§ 4-2. Uttreden og fratredelse

Reglene i kirkeloven § 7 gjøres tilsvarende gjeldende for Kirkerådet.

Hvis Kirkemøtet vedtar mistillit til Kirkerådets leder eller til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, plikter vedkommende å tre ut av rådet fra det tidspunkt ny leder av Kirkerådet eller nytt Kirkeråd er valgt.

Har Kirkemøtet vedtatt mistillit til sittende leder i Kirkerådet, vil vedkommende være utelukket fra å stille til gjenvalg. Har Kirkemøtet vedtatt mistillit samlet til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, vil fratredende medlemmer, inkludert leder, kunne stille til gjenvalg.

§ 4-3. Mindre endringer

Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i reglene.

§ 4-4. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft fra det tidspunkt Kirkerådet bestemmer. Samtidig oppheves regler 14. november 1997 nr. 4862 for valg av Kirkeråd.

DEN NORSKE KYRKJA

Stavanger bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Magnus Andreas Våge	200	18/04693-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
45/18	Stavanger bispedømmeråd 2017-2019	12.12.2018

Høyringsvar til personalreglement

Vedlegg:

Høring om personalreglement for Den norske kirke

Vedlegg 1. Forslag til personalreglement

Vedlegg 2. Merknader til de enkelte bestemmelser

Saksorientering

Eit partssamansett utval har dei siste månadane arbeida med å utforma eit nytt, felles personalreglement for rettssubjektet Den norske kyrkja. Dei tre reglementa som skal erstattast er: «Personalreglement for de ansatte ved bispedømmekontorene», «Personalreglement for prester i Den norske kirke» og «Personalreglement for de ansatte i Kirkerådet». Dette arbeidet har resultert i eit forslag til nytt regelverk som no er sendt ut til høyring.

Vi føreslår at Stavanger bispedømmeråd gir følgjande høyringsvar til personalreglement for Den norske kyrkja:

Stavanger bispedømmeråd takkar for høvet til å koma med høyringsvar til nytt personalreglement for Den norske kyrkja. Det er tenleg og hensiktsmessig at dei tre gjeldande personalreglementa vert samla til eitt. Stavanger bispedømmeråd er i all hovudsak samde i framlegget, men har nokre innspel me gjerne vil koma med.

Til § 4. Utlysning av stillinger

Tredje ledd: Me er positive til at moglegheita til å utlysa kontorstillingar internt vert etablert som ei fast ordning. Når det gjeld kravet om utlysning av prestestillingar må reglementet her formulerast på ein slik måte at det er i samsvar med «Tjenesteordning for menighetsprester» § 9, tredje ledd, om moglegheit for «endring av særskilt arbeidsområde». Dette fordi det kan oppstå situasjonar der ledige stillingar ikkje vert lyste ut, men at ein prest får endra tenestestad til der det er ledig stilling.

Til § 8. Innstillingsrådets sammensetning ved tilsetting av prester og proster

Fjerde ledd: Det bør presiserast at den representanten soknerådet utpeikar til å sitja i innstillingsrådet, skal vera ein av dei valde medlemmane av soknerådet.

Til § 11. Behandling av søknader

Fyrste ledd: Stavanger bispedømmeråd ber om at for søknadar på stilling som prest vert formuleringa om at søknadane skal vidaresendast «gjennom biskopen», tatt inn att. Denne formuleringa sikrar biskopen sin moglegheit til å koma med påskrift på ein søknad. Moglegheita for påskrift er ein del av biskopen sin tilsynsfunksjon, og ei påskrift skal fylgja ein søknad gjennom heile prosessen.

I fyrste ledd står det også at søkjarlista skal sendast både til «innstillende myndighet og tilsettingsmyndigheten». At søkjarlista skal sendast til tilsettande myndigheit ved tilsetting av prestar er nytt. Me føreslår at dette tillegget vert stroke, då det vil skapa unødig meirarbeid. Etter dagens ordning får bispedømerådet naudsynte dokument i forsvarleg tid før det skal fattast vedtak om tilsetting.

Fjerde ledd: Der det står «administrasjonen», bør dette spesifiserast til stiftsdirektør.

Til § 12. Deltakere ved intervju

Andre og tredje ledd: Det bør presiserast at den representanten soknerådet utpeikar til å sitja i innstillingsrådet, skal vera ein av dei valde medlemmane av soknerådet.

Tredje ledd: Det er i reglementet moglegheit for at det kan vera til saman sju personar som intervjuar søkjarar til stilling som prost. Å ha så mange personar til stades ved eit intervju skapar ikkje ein god intervjusituasjon. Det er nok med inntil to representantar frå sokneråda i prostiet, der ein av dei alltid er frå prostesetet. Me føreslår difor at talet representantar frå sokneråda vert redusert frå tre til to.

Til § 13. Innhenting av opplysninger

Andre ledd: Det kan i tillegg stå ei setning om kven ein positivt kan innhenta opplysningar frå: Dei oppjevne referansepersonane.

Til § 15. Innstilling og forslag

Andre ledd: Den siste setninga om at ingen kan stilla med bunde mandat, er viktig. Det bør også føyast til at medlemmane av innstillingsrådet heller ikkje kan bringa opplysningar frå innstillingsrådet attende til det organet dei går ut ifrå. Det betyr at dei verken kan informera om kva dei sjølv har stemt eller grunngje innstillinga.

Til § 16. Tilsetting i bispedømmeråd og Kirkerådet

Femte ledd: Me ynskjer ikkje ei ordning der to representantar for arbeidstakarorganisasjonane har stemmerett ved tilsettingssaker i bispedømmerådet. Det bør vurderast om forslaget er i samsvar med § 23 i Kyrkjelova, om samansettinga av bispedømmerådet. Me ynskjer heller ikkje ei endring av § 23 i Kyrkjelova som vil gje tilsettingsmyndigheit til personar som ikkje er demokratisk valt. Me ynskjer å vidareføra dagens ordning der ein representant for arbeidstakarorganisasjonane har møte- og talerett.

Til § 19. Kvalifikasjonsprinsippet

Me skjønar det slik at denne paragrafen erstattar § 7.2 i «Personalreglement for prester i Den norske kirke». Me bed om at fylgjande setning frå det gamle reglementet vert tatt inn att: «Likeledes skal hensynet til forflytning vektlegges.»

Me ynskjer også at det som tidlegare skal seiast eksplisitt at: «Behovet for representasjon av begge kjønn i prestekollegiet skal vektlegges.»

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd gjev svar på høyringa om «Personalreglement for Den norske kirke» i samsvar med saksframlegget og dei endringane som vart gjort i møtet.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Høringsinstansene

Dato: 19.10.2018

Vår ref: 18/04646-1

Deres ref:

Høring om personalreglement for Den norske kirke

Kirkerådet sender med dette forslag til nytt personalreglement på høring til bispedømmerådene, Bispemøtet, biskopene og fagforeningene innen Den norske kirke.

Bakgrunn

Et partssammensatt utvalg har de siste månedene arbeidet med å utforme et nytt, felles personalreglement for rettssubjektet Den norske kirke, til erstatning for dagens tre reglementer. Dette arbeidet har resultert i et omforent forslag til nytt regelverk som nå sendes på høring.

Dagens ordning med tre personalreglementer med på enkelte punkter sterkt avvikende ordninger, er unødig ressurskrevende – særlig fordi brukerne av reglementene får et mer komplekst og uoversiktlig rettsstoff å sette seg inn i og anvende. Det er derfor ønskelig utarbeide ett felles reglement med – så langt det er hensiktsmessig – felles ordninger. Dette er bakgrunnen for Kirkerådets initiativ til å opprette utvalget.

Utvalget ble nedsatt i kontaktmøte mellom partene 9. februar 2018 og har hatt tre møter før saken gikk på høring. Utvalget har bestått av:

Stig-Jørund B. Arnesen, Fagforbundet/LO
Svein Mikkjel Hammerstrøm, Juristforbundet/Akademikerne
Ingvild Osberg, Presteforeningen/Unio
Solfrid Rong, Parat/YS
Jan Rune Fagermoen, avdelingsdirektør, Kirkerådet
Sissel Vartdal, HR-sjef, Kirkerådet
Steinar Skomedal, stiftsdirektør, Agder og Telemark bispedømme
Ragnar Bredoch, seniorrådgiver, Kirkerådet
Kristian Myhre har vært utvalgets sekretær.

Viktige endringer i regelverket

Utvalget har foreslått både forenklinger, samordninger og endringer fra dagens regler. På mange punkter har en ordning blitt utvidet fra ett eller to av reglementene til å gjelde ved samtlige tilsetninger. På andre punkter har utvalget foreslått større grad av likhet enn i dag, men beholdt noen særordninger. Der det allerede i dag er like eller tilnærmet like ordninger, er dette videreført – med ytterligere økt grad av likhet. Enkelte forslag er helt nye.

Endringene står omtalt i vedlegg 2 til høringen, knyttet til den enkelte bestemmelse. Kirkerådet vil nedenfor kort omtale et par av de viktigste endringene.

Tilsettingsmyndigheten for ansatte ved bispedømmekontoret overføres til tilsettingsråd

Tidlig i sitt arbeid avklarte utvalget at det kom til å foreslå at prestene fortsatt skal tilsettes av bispedømmerådet.

For administrativt personell er det i dag ulike ordninger for tilsetning henholdsvis ved bispedømmekontorene og i Kirkerådet. Ansatte ved bispedømmekontorene tilsettes etter en ordning med innstillingsråd og tilsetning i bispedømmerådet. I Kirkerådet er det dermot nærmeste leder som innstiller, mens det – med noen få unntak – er et tilsettingsråd som tilsetter. Tilsettingsrådet har representanter både for arbeidsgiver og arbeidstakere.

Utvalget har vurdert ulike modeller for tilsetning av administrativt personale og har landet på at Kirkerådets modell med et *partssammensatt tilsettingsråd* bør innføres også ved bispedømmekontorene, med unntak for stiftsdirektører og øvrige lederstillinger. Samtidig utvides modellens anvendelsesområde også i Kirkerådet, slik at unntak bare gjøres for direktør, ikke også assisterende direktør og Bispemøtets generalsekretær som i dag.

Menighetsrådenes rolle ved tilsetning av menighetsprester og proster styrkes

Kirkemøtet vedtok i sak KM 08/16 at menighetsrådenes rolle ved tilsetning i alle stillinger skal styrkes, underforstått stillinger knyttet til det menighetsrettede arbeid. Forslaget her med å la menighetsrådene medvirke også i samband med innstillingen, tar sikte på å besvare Kirkemøtets bestilling for menighetsprestenes og prostenes del.

Fra før har berørte menighetsråd rett til å delta med fra én til tre representanter ved intervju, samt å gi en formell uttalelse om hvilke tre søkere som ønskes tilsatt. Disse rettighetene videreføres.

Utvalget foreslår at i tillegg skal menighetsrådene ved tilsetning av menighetsprest eller prost utpeke en representant som deltar i innstillingsrådet med samme rettigheter som de øvrige medlemmene, det vil si prost, stiftsdirektør og arbeidstakerrepresentant. Ved tilsetning av prost skal menighetsrådenes representant utpekes av menighetsrådet ved prostesetet. For fengselsprester og andre spesialprester foreslås ikke en tilsvarende ordning for medvirkning ved innstillingen – det ville i så fall vært fra de berørte institusjoner eller organisasjoner.

Den nevnte representanten fra menighetsrådet fyller samtidig rollen som menighetsrådets representant ved *intervju*, ved at innstillingsrådet deltar der. Og der stillingen berører flere menigheter, foreslås dagens ordning ved intervju videreført. I dag er det anledning til å peke ut to representanter. Med forslaget her betyr det *ytterligere* én representant ut over den som sitter i innstillingsrådet. Tilsvarende vil gjelde ved prostetilsetninger, der det med forslaget kan bli med *ytterligere* to representanter fra berørte menighetsråd. Dette svarer til dagens tre representanter.

Høringssvarene - oppfølgingen av høringen

Kirkerådet har ikke formulert konkrete spørsmål i høringen. Det er ønskelig med høringsinstansenes innspill på regelverket i sin helhet – herunder om forslagets struktur, grad av harmonisering (felles løsninger) og den nærmere utforming. Frist for å gi høringssvar er *15. desember 2018*, slik at saken kan forberedes og fremmes for Kirkemøtet våren 2019.

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
direktør

Jan Rune Fagermoen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Forslag til personalreglement

Vedlegg 2: Merknader til de enkelte bestemmelser

Høringsinstanser:

Bispedømmerådene

Biskopene

Bispemøtet

Akademikerforbundet

Den norske kirkes presteforening

Det norske diakonforbund

Econa

Fagforbundet

Kirkelig undervisningsforbund

Musikernes fellesorganisasjon

Norges juristforbund

Norsk lektorlag

Parat

Samfunnsviterne

Utdanningsforbundet

KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon

Personalreglement for Den norske kirke

Del I Generelt

§ 1. Virkeområde og definisjoner

Dette reglementet gjelder for alle arbeidstakere i rettssubjektet Den norske kirke.

Med menighetsprest menes sokneprest, prostiprest og kapellan. Med prest menes menighetsprest og spesialprest.

Reglementet gjelder så langt det passer også der bispedømmerrådet tilsetter spesialprester.

Bispemøtets sekretariat er i dette reglementet definert som en avdeling i Kirkerådet.

§ 2. Unntak fra bestemmelsene

Bestemmelsene i §§ 4–20 gjelder ikke ved tilsetting av biskop.

Bestemmelsene i §§ 7–20 gjelder ikke ved tilsetting for kortere tid enn ett år. Ved slik tilsetting gjelder følgende særregler:

a. Ved tilsetting av prest gjøres tilsetting av biskopen etter innstilling fra vedkommende prost. Dersom kandidaten vurderes som skikket og er under utdanning eller lignende, og det er nødvendig for å sikre tilstrekkelig kirkelig betjening i tjenesteområdet, kan biskopen ved slik tilsetting se bort fra de alminnelige kvalifikasjonskrav for tilsetting som prest i Den norske kirke.

b. Ved tilsetting ved bispedømmekontor eller i Kirkerådet gjøres tilsetting av henholdsvis stiftsdirektør eller direktør eller den denne gir fullmakt etter innstilling fra stillingens nærmeste overordnede.

Ved tilsetting for kortere tid enn seks måneder gjelder heller ikke reglene i §§ 4–6.

En tilsetting eller forlengelse av et tilsettelsesforhold som innebærer at tilsettelsesforholdet samlet sett vil strekke seg ut over ett år skal behandles etter reglementets vanlige regler.

§ 3. Om forvaltningslovens anvendelse i enkelte personalsaker

Forvaltningsloven kommer til anvendelse som bestemt i kirkeloven § 38. I tillegg kommer reglene om enkeltvedtak til anvendelse ved avgjørelser i de personalsaker som er nevnt i forvaltningsloven § 2 annet ledd første punktum. Forvaltningsloven § 3 annet ledd gis tilsvarende anvendelse, likeledes kapittel 5 i forskrift 15. desember 2006 nr. 1456 til forvaltningsloven (forvaltningslovforskriften).

Del II Utlysning

§ 4. Utlysning av stillinger

Ved ledighet i eller ved oppretting av stilling skal stillingsinnhold og krav til stillingsinnehaver vurderes av stillingens nærmeste overordnede.

Hovedregelen er at ledige stillinger skal utlyses offentlig og besettes etter alminnelig konkurranse.

Organets daglige leder kan etter drøfting med arbeidstakerrepresentanter i innstillingsråd eller tilsettingsråd bestemme om en stilling kun skal utlyses internt. Stilling som prest og lederstillinger skal alltid besettes etter offentlig utlysning.

Stillinger som utlyses offentlig, skal også gjøres kjent internt i virksomheten.

Ledige stillinger skal lyses ut hos Arbeids- og velferdsetaten (NAV).

§ 5. Utlysningens innhold

Utlysningen må ikke utformes slik at søkerkretsen blir begrenset mer enn nødvendig.

Utlysningen skal inneholde opplysninger om

- a. stillingens tittel, stillingsstørrelse og lønnsvilkår,
- b. om stillingen er fast eller midlertidig,
- c. krav og ønsker knyttet til kompetanse og erfaring,
- d. beskrivelse av stillingen og det aktuelle arbeidsområde,
- e. arbeidssted,
- f. eventuelt krav om medlemskap i Den norske kirke, jf. kirkeloven § 29
- g. ønsket tiltredelse i stillingen,
- h. kontaktperson for stillingen,
- i. søknadsfrist som ikke er kortere enn to uker fra kunngjøringsdato og
- j. offentlig søkerliste og om muligheten til å anmode om unntak, jf. offentliglova § 25

annet ledd.

Ved tilsetting av prest skal utlysningen også inneholde opplysninger om

- a. tjenestested og -distrikt,
- b. eventuell tjenestebolig og
- c. målform i tjenesten.

Dersom en stilling kan forventes å bli ledig ved at den utlyste stillingen besettes av en intern søker og det er aktuelt å besette den eventuelt frigjorte stillingen samtidig, skal dette opplyses i utlysningen, slik at det er anledning til å inkludere denne stillingen i søknaden.

Dersom den som blir tilsatt plikter å gjennomgå opplæring, skal dette fremgå av utlysningen.

§ 6. *Fornytt utlysning*

Dersom det ved tilsetting av prest i utlysningen er stilt kvalifikasjonskrav som går ut over de alminnelige kvalifikasjonskrav for tilsetting av prest i Den norske kirke, og tilsettingsmyndigheten på et vesentlig punkt ønsker å fravike disse, skal stillingen utlyses på nytt. Det samme gjelder ved andre tilsetninger dersom tilsettingsmyndigheten på et vesentlig punkt ønsker å fravike kvalifikasjonskravene i utlysningen.

Dersom det har gått uforholdsmessig lang tid siden stillingen ble lyst ut eller om forholdene har endret seg vesentlig, skal stillingen utlyses på nytt.

Del III Innstillende, forslagsstillende og tilsettende myndigheter

§ 7. *Innstillende og tilsettende myndighet ved tilsetting av prester og proster*

Ved tilsetting av menighetsprest og prost er bispedømmerrådet tilsettende myndighet og innstillingsrådet innstillende myndighet. Bispedømmerrådet tilsetter også fengselsprester og enkelte andre spesialprester, og innstillingsrådet er også i disse tilfeller innstillende myndighet.

§ 8. *Innstillingsrådets sammensetning ved tilsetting av prester og proster*

Innstillingsrådet består av vedkommende prost, stiftsdirektøren eller den denne gir fullmakt, én representant for arbeidstakerne og én representant for det eller de berørte menighetsråd. Menighetsrådets representasjon faller bort ved tilsetting av spesialprest.

Prosten er leder for innstillingsrådet. Ved tilsetting av prost fastsetter biskopen hvilken prost som skal sitte i innstillingsrådet.

Den arbeidstakerorganisasjonen som organiserer flest prester i bispedømmet, oppnevner ett medlem med personlig varamedlem. Oppnevningen kan skje for fire eller to år. Arbeidstakerrepresentanten skal ivareta interessene til samtlige søkere. Medlem og varamedlem av bispedømmerrådet er utelukket fra å være medlem av innstillingsrådet.

Det berørte menighetsråd utpeker én representant til innstillingsrådet. Der flere menighetsråd er berørt, utpeker de i fellesskap én representant. Ved tilsetting av prost skal vedkommende representant være fra menighetsrådet ved prostesetet.

§ 9. Innstillende, forslagsstillende og tilsettende myndighet ved tilsetting ved bispedømmekontor eller i Kirkerådet

Ved tilsetting av Kirkerådets direktør er Kirkerådet selv tilsettende myndighet.

Ved tilsetting av stiftsdirektør og øvrige lederstillinger ved bispedømmekontoret er bispedømmerådet selv tilsettende myndighet.

Ved tilsetting av organets daglige leder avgir organets valgte leder forslag om tilsetting.

Ved andre tilsettinger ved bispedømmekontor eller Kirkerådet er organets tilsettingsråd tilsettende myndighet og stillingens nærmeste foresatte innstillende myndighet. Hvis nærmeste foresatte er medlem av tilsettingsrådet, avgir vedkommende i stedet forslag om tilsetting.

§ 10. Tilsettingsrådets sammensetning

Tilsettingsrådet består av organets daglige leder, én annen arbeidsgiverrepresentant og én representant for arbeidstakerne.

Tilsettingsrådet ledes av organets daglige leder. Denne oppnevner den andre arbeidsgiverrepresentanten.

Den forhandlingsberettigede arbeidstakerorganisasjon som organiserer arbeidstakere ved organet, oppnevner arbeidsgiverrepresentanten med personlig varamedlem. Er det flere forhandlingsberettigede organisasjoner som har medlemmer ved organet, oppnevner organisasjonene i fellesskap representanten med personlig varamedlem.

Representantene oppnevnes for to år om gangen.

Del IV Behandling av søknader, intervju, uttalelse, innstilling m.m.

§ 11. Behandling av søknader

Etter utløpet av søknadsfristen skal det snarest settes opp utvidet liste over søkere i samsvar med forvaltningslovforskriften § 15. Umiddelbart etter at søkerlisten er satt opp sendes den til innstillende myndighet og tilsettingsmyndigheten. Ved tilsetting av menighetsprest og prost sendes listen sammen med kopi av søknadene også til biskopen og vedkommende menighetsråd eller – ved tilsetting av spesialprest – til institusjonene eller organisasjonen der presten skal tjenestegjøre.

Det skal også snarest settes opp offentlig søkerliste i samsvar med offentleglova § 25 annet ledd.

De søkere som synes å være best kvalifisert, skal innkalles til intervju. Ved tilsetting av prest avgjør biskopen dette i samråd med stiftsdirektøren. Er det blant de kvalifiserte søkerne personer med funksjonsnedsettelse eller nedsatt arbeidsevne, skal minst én av disse innkalles til intervju. Personer i innstillende og tilsettende myndigheter kan dessuten kreve at andre kvalifiserte søkere innkalles. Det vurderes konkret om søkere som er kjent fra før, skal innkalles.

Administrasjonen kan velge å ta søknader i betraktning selv om søknadsfristen er overskredet. I så fall skal dette gjelde samtlige slike søknader.

§ 12. Deltakere ved intervju

Ved intervju skal innstillende myndighet eller den som gir forslag om tilsetting og én representant for arbeidstakerne delta. Intervjugruppen kan suppleres med personer med særskilt kunnskap om stillingens arbeids- og ansvarsområde.

Ved intervju av søkere til stilling som menighetsprest som skal ha flere sokn som tjenestested (særskilt arbeidsområde), kan menighetsrådene i fellesskap peke ut ytterligere én representant som deltar ved intervjuet.

Ved intervju av søkere til stilling som prost skal ytterligere inntil to representanter fra ulike menighetsråd i prostiet, hvorav én fra prostesetet, delta. Ved tilsetting av prost kan også biskopen delta.

Ved intervju av søkere til stilling som spesialprest skal en representant for institusjonene eller organisasjonen der presten skal tjenestegjøre gis anledning til å delta.

Ved intervju av søkere til stilling som organets daglige leder skal organets arbeidsutvalg eller, der slikt ikke finnes, det valgte organets leder og minst to av medlemmene, delta. Ved tilsetting av stiftsdirektør skal også biskopen delta.

Ved intervju av søkere til stilling som generalsekretær for Mellomkirkelig råd eller Samisk kirkeråd skal leder eller annet medlem av vedkommende råd delta.

Ved intervju av søkere til stilling som generalsekretær for Bispemøtet skal medlemmer av Bispemøtets arbeidsutvalg delta.

§ 13. *Innhenting av opplysninger*

Dersom det under intervjuet kommer frem nye opplysninger av betydning, skal disse nedtegnes og vedlegges saksdokumentene.

Det skal ikke innhentes opplysninger fra en søkers nåværende eller tidligere arbeidsgiver dersom søkeren ber om at dette ikke gjøres.

§ 14. *Uttalelse*

Ved tilsetting av menighetsprest har det eller de berørte menighetsråd anledning til å gi uttalelse om hvilke tre personer blant søkerne rådet ønsker tilsatt.

Ved tilsetting av prost har menighetsrådene i prostiet anledning til å gi uttalelse om hvilke tre personer blant søkerne disse ønsker tilsatt.

Ved tilsetting av spesialprest skal institusjonene eller organisasjonen der presten skal tjenestegjøre gis anledning til å gi uttalelse om hvilke tre personer blant søkerne disse ønsker tilsatt.

Ved tilsetting av generalsekretær for Mellomkirkelig råd eller Samisk kirkeråd har vedkommende råds arbeidsutvalg anledning til å gi uttalelse om hvilke tre personer blant søkerne rådet ønsker tilsatt.

Ved tilsetting av generalsekretær for Bispemøtet har Bispemøtets arbeidsutvalg anledning til å gi uttalelse om hvilke tre personer blant søkerne Bispemøtet ønsker tilsatt.

I uttalelsen skal de ønskede søkere nevnes i prioritert rekkefølge. Rådets uttalelse føres inn i møteboken med opplysning om stemmetall for de søkerne rådet har foreslått. Vedtar rådet ikke å gi noen uttalelse, skal også dette føres inn i møteboken. Rådet sender utskrift av møteboken til innstillende myndighet.

Avgitt uttalelse følger saken til eventuell tilsetting har funnet sted.

§ 15. *Innstilling og forslag*

Dersom det er flere kvalifiserte søkere til en stilling, skal vanligvis tre søkere innstilles eller foreslås i prioritert rekkefølge.

Der innstilling skal gis av innstillingsråd, avgjøres innstillingen i møte eller ved at rådets leder gir skriftlig forslag til innstilling, som sendes først til arbeidstakerrepresentanten, som så sender saken videre til menighetsrådets representant, som til sist sender saken til det fjerde medlemmet av innstillingsrådet. Hvis disse er enige i forslaget, blir dette innstillingen. Dersom et av medlemmene er uenig i forslaget til innstilling eller ønsker at innstillingen skal avgjøres i møte, skal det sammenkalles til møte i innstillingsrådet. Den endelige innstillingen tas inn i innstillingsprotokollen, som underskrives av alle. Hvert medlem av rådet har rett til å begrunne sitt standpunkt i protokollen. Den som er innstilt av et mindretall, regnes også som innstilt. Hvert enkelt medlem av innstillingsrådet er ansvarlig for at innstillingen avgis i tråd med dette reglementet og gjeldende regelverk. Ingen av medlemmene kan bindes av det organ det utgår fra i sin vurdering eller konklusjon.

Ved spørsmål om søkerens adgang til innsyn i innstillingen eller forslaget, anvendes forvaltningslovforskriften § 19, jf. personalreglementet § 3.

Del V Tilsetting

§ 16. Tilsetting i bispedømmeråd og Kirkerådet

Tilsettinger som skal foretas i bispedømmerådet etter § 7 eller i Kirkerådet, foretas i ordinært møte.

I særskilte tilfeller kan også vedtak om tilsetting finne sted i ekstraordinært møte.

Vedtak om tilsetting bør inneholde flere navn i prioritert rekkefølge.

Dersom rådet vil tilsette en søker som ikke er innstilt, skal rådet be om skriftlig uttalelse om vedkommende fra innstillende myndighet. Også et mindretall i rådet kan be om en slik uttalelse. Dersom innstillende myndighet likevel ikke vil innstille vedkommende, skal saken avgjøres av rådet. Bare søkere som er innstilt eller den som bispedømmerådet har fått uttalelse om etter første punktum, kan da tilsettes.

Når bispedømmerådet selv eller Kirkerådet selv behandler tilsettingssaker, skal det tiltres av én representant fra hver av de to arbeidstakerorganisasjonene som organiserer flest arbeidstakere ved organet. Disse har tale-, forslags- og stemmerett.

Representanter for arbeidstakerorganisasjonene har under taushetsplikt adgang til de samme dokumenter som rådets medlemmer i den aktuelle sak.

§ 17. Tilsetting i tilsettingsråd

Tilsettingssaker behandles normalt ved at de sendes på rundgang mellom medlemmene.

Dersom det viser seg at det er uenighet mellom medlemmene eller noen krever det, skal det avholdes møte.

Deltagelse i tilsettingsrådet er en tjenesteplikt. Medlemmene i tilsettingsrådet kan ikke hindre vedtak ved å utebli fra behandlingen eller nekte å underskrive møteprotokoll. Unnlater likevel enkelte av tilsettingsrådets medlemmer å delta i behandlingen av en sak eller underskrive møteprotokollen, er tilsettingsrådet beslutningsdyktig om minst halvparten av medlemmene deltar og underskriver.

Dersom tilsettingsrådet vil tilsette en søker som ikke er innstilt, skal tilsettingsrådet be om skriftlig uttalelse om vedkommende fra innstillende myndighet. Også et mindretall i tilsettingsrådet kan be om en slik uttalelse. Dersom innstillende myndighet likevel ikke vil innstille vedkommende, skal saken avgjøres av tilsettingsrådet.

§ 18. Særregler ved tilsetting av prest

Ved tilsetting av person som ikke er ordinert, må det tas forbehold om ordinasjon.

Personer som kun mangler praktisk-teologisk utdanning etter de alminnelige kvalifikasjonskrav for tilsetting som prest i Den norske kirke og som befinner seg i den avsluttende delen av profesjonsstudiet i teologi eller tilsvarende, kan tilsettes med forbehold om at dokumentasjon for bestått praktisk-teologisk eksamen fremlegges innen fire måneder etter at det er truffet vedtak om tilsetting.

Før bispedømmerådet treffer vedtak om tilsetting av person som har blitt autorisert til prestatjeneste i medhold av forskrift om autorisasjon av prester i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen), skal biskopen etter samtale med søkeren ha funnet vedkommende personlig skikket for prestatjeneste i Den norske kirke og mottatt vedkommendes løfte om å utføre denne tjeneste i overensstemmelse med Den norske kirkes ordninger.

§ 19. Kvalifikasjonsprinsippet

Den best kvalifiserte søkeren skal tilsettes i ledig stilling, med mindre det er gjort unntak i lov eller forskrift.

Dersom det er aktuelt å gjøre slikt unntak som nevnt i første ledd, skal det fremgå av utlysningen.

Ved vurderingen av hvem som er best kvalifisert, skal det legges vekt på utdanning, erfaring og personlig egnethet, sammenholdt med kvalifikasjonskravene som er fastsatt i utlysningen.

§ 20. Overgang fra midlertidig stilling til fast tilsetting

En arbeidstaker som er midlertidig tilsatt etter offentlig kunngjøring og vanlig tilsettingsprosedyre, kan tilsettes fast uten ny kunngjøring og behandling av innstillende myndighet.

§ 21. Melding om tilsetting

Tilsettingsmyndigheten skal gi den som blir tilsatt, skriftlig melding om tilsettingsvedtaket med opplysning om eventuelle særvilkår. Hvis vedkommende tilsettes på prøve, skal meldingen også inneholde en orientering om prøvetidsreglene. Den som er tilsatt, skal innen åtte dager bekrefte skriftlig om vedkommende tar imot stillingen.

Det skal inngås skriftlig arbeidsavtale i samsvar med arbeidsmiljøloven §§ 14-5 til 14-8. Ved tilsetting av stiftsdirektør skal Kirkerådet konsulteres før tilbud om lønns- og arbeidsvilkår gis.

Tilsettingsmyndigheten skal snarest mulig gi alle andre søkere enn den tilsatte melding om at stillingen er besatt. Meldingen skal inneholde navn på den som er tilsatt.

Del VI Beregningsregler, oppsigelse, suspensjon, avskjed og klage

§ 22. Beregning av tilsettingstidens lengde

Ved beregning av tilsettingstidens lengde etter arbeidsmiljøloven § 15-3 medregnes all sammenhengende tjeneste i rettssubjektet Den norske kirke.

§ 23. Vedtaksorgan og saksbehandlingsregler i saker om oppsigelse, suspensjon og avskjed

Vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed treffes av tilsettende myndighet. For biskoper treffes slikt vedtak av Den norske kirkes klagenemnd.

I sak om menighetsprest, prost eller spesialprest hvor bispedømmerådet er tilsettende myndighet og der saken krever rask avgjørelse, kan vedtak om suspensjon etter arbeidsmiljøloven § 15-13 også treffes av biskopen i samråd med bispedømmerådets leder. På samme vilkår kan preses treffe vedtak om suspensjon av biskop.

Før vedtak treffes i sak etter første ledd skal vedkommende arbeidstaker – i tillegg til sine rettigheter etter forvaltningsloven – gis anledning til å forklare seg muntlig for tilsettende myndighet.

§ 24. Klage over oppsigelse, suspensjon og avskjed

Vedtak om oppsigelse, suspensjon eller avskjed kan påklages i samsvar med forvaltningslovens bestemmelser om klage på enkeltvedtak.

Bispedømmerådet selv er klageinstans for disiplinærvedtak truffet av tilsettingsråd i bispedømmet.

Kirkerådet selv er klageinstans for disiplinærvedtak truffet av bispedømmerådet.

Kirkerådet selv er klageinstans for disiplinærvedtak truffet av tilsettingsråd i Kirkerådet.

Den norske kirkes klagenemnd er klageinstans for disiplinærvedtak truffet av Kirkerådet i første instans.

Klagen fremsettes skriftlig for tilsettende myndighet. Ut over det som følger av forvaltningsloven §§ 11 d og 12 skal en part ha adgang til å møte personlig og med fullmektig for å redegjøre muntlig for sitt syn overfor klageinstansen.

Del VII Andre bestemmelser

§ 25. *Avtalefestede permisjoner*

Permisjoner gis etter Hovedtariffavtalens bestemmelser.

Søknad om permisjoner som er avtalefestet, avgjøres for arbeidstakere ved bispedømmekontorene og Kirkerådet av organets daglige leder eller den denne gir fullmakt. Prost avgjør søknader fra menighetsprest i prostiet. Biskopen avgjør søknader fra prost i bispedømmet. Bispemøtets preses avgjør søknad fra biskop. Kirkerådets leder avgjør søknad fra preses. Det enkelte bispedømmeråd og Kirkerådets arbeidsutvalg avgjør søknad fra organets daglige leder.

§ 26. *Permisjoner i forbindelse med opplæring, overgang til annen stilling mv.*

For arbeidstakere ved bispedømmekontor eller ved Kirkerådet kan organets daglige leder, så langt tjenesten tillater det, gi tjenestefri med eller uten lønn til arbeidstaker som ønsker å gjennomføre en utdanning eller utføre et arbeid som er av direkte betydning for vedkommendes videre faglige utvikling i Den norske kirkes tjeneste. Ved tjenestefri med lønn forutsettes det at utføring av annet arbeid er ulønnet. Når det gjelder vilkårene for tjenestefri med lønn, herunder regler om plikttid, følges bestemmelsene om dette i egen avtale.

For prest kan biskopen, så langt tjenesten tillater det, gi tjenestefri med eller uten lønn i inntil tre år for den som ønsker å gjennomføre en utdanning eller utføre et arbeid som er av direkte betydning for vedkommendes videre faglige utvikling i Den norske kirkes tjeneste. Preses kan på samme vilkår gi biskopen tjenestefri, og tilsvarende Kirkerådets leder for preses. Ved tjenestefri med lønn forutsettes det at utføring av annet arbeid er ulønnet. Når det gjelder vilkårene for tjenestefri med lønn, herunder regler om plikttid, følges bestemmelsene om dette i egen særavtale.

Tjenestefri for å overta annen stilling i eller utenfor kirken, kan gis i inntil ett år. Unntaksvis kan slik permisjon forlenges. For arbeidstakere ved bispedømmekontor og Kirkerådet behandles søknad om slik permisjon av organets daglige leder. For prest behandles søknad om slik permisjon av vedkommende biskop.

§ 27. *Ferie mv.*

Regler om feriefastssettelse og tiden for ferie er regulert i ferieloven. Bestemmelser om fridager er regulert i særskilte avtaler.

For prestene sørger prosten for at det blir satt opp ferielister for prostiet i så god tid som mulig. Prosten tilstår prestene ferie. Biskopen tilstår prostene ferie. Biskopen meddeles ferie av preses og preses av Kirkerådets leder.

For arbeidstakere ved bispedømmekontorene og Kirkerådet sørger nærmeste foresatte for at det blir satt opp ferielister i så god tid som mulig. Det skal sørges for forsvarlig bemanning til enhver tid. Ferielistene godkjennes av organets daglige leder eller den denne gir fullmakt. Tilsvarende gjelder ved senere endringer.

§ 28. *Endringer*

Kirkerådet kan gjøre mindre endringer i dette personalreglementet.

§ 29. *Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser*

Dette reglementet trer i kraft fra det tidspunkt Kirkerådet bestemmer. Samtidig oppheves personalreglement for de ansatte ved bispedømmekontorene, personalreglement for prester i Den norske kirke og personalreglement for de ansatte i Kirkerådet, samtlige vedtatt av Kirkemøtet 11. april 2016. De tilsettingsprosesser som er igangsatt i form av utlysning av stillinger før tidspunktet for ikraftsettelsen, gjennomføres etter tidligere reglement.

Merknader til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Bestemmelsen er i hovedsak en forening av personalreglementene for ansatte ved bispedømmekontorene og prester, begge i § 1, og ved Kirkerådet § 1.1.

Første ledd slår fast at anvendelsesområdet er begrenset til rettssubjektet Den norske kirke. For enkelte stillinger som finansieres ved tilskudd fra bispedømmeråd til en annen enhet, vil personalreglementet dermed ikke gjelde, for eksempel for bispedømmerådsfinansierte stillinger i kirkelig fellesråd for administrative stillinger med støttefunksjoner for prost eller prosti. Slik er det også i dag.

I *annet ledd* gis en definisjon av uttrykkene «menighetsprest» og «prest» i tilsettingsreglementet. Som prest regnes både menighetsprest og spesialprest. Også fengselsprester regnes som spesialprester, jf. forslaget til § 7.

Særregler ved for eksempel tilsetting av prost gis i den enkelte bestemmelse.

Etter *tredje ledd* gjelder reglene så langt de passer ved tilsetting av spesialprester. En del steder er det klargjort hva en tilpasning består i.

Fjerde ledd er en videreføring av personalreglement for ansatte i Kirkerådet § 1.1 annet ledd.

Til § 2

Bestemmelsen er i hovedsak en forening av personalreglementene for ansatte ved bispedømmekontorene og prester, begge i § 2, og ved Kirkerådet § 1.2.

Første ledd er en videreføring av personalreglement for prester § 2 første ledd.

Annet ledd inklusive bokstav a og b viderefører bestemmelsene i personalreglementene for ansatte ved bispedømmekontorene § 2 første og annet punktum og prester § 2 annet ledd. Bestemmelsen utvides til også å omfatte ansatte ved Kirkerådet og erstatter dermed formuleringen i Kirkerådets personalreglement § 1.2 første ledd som har noe mindre rekkevidde enn de to andre nevnte bestemmelsene.

Anledningen til å se bort fra kvalifikasjonskravene for midlertidig tilsetting som prest etter annet ledd bokstav a siste punktum er begrenset til der kandidaten er skikket til å utføre prestetjeneste og behovene lokalt tilsier det. En vanlig anvendelse av denne bestemmelsen vil være ved vikariater der det ikke har vært mulig å få gode nok søkere som er ordinerte eller kan bli det, eller ved ferieavvikling lokalt. Som hovedregel bør søker i forkant av slik tilsetting ha gjennomført de første tre år av utdanning som fører til cand.theol eller liknende grad, og menighetspraksis bør være bestått. Biskopen bør selv ha gjennomført samtale med kandidaten og funnet vedkommende skikket til tjenesten.

Tredje ledd er en videreføring av bestemmelsene i personalreglementene for ansatte ved bispedømmekontorene og prester med utvidelse til også å gjelde for tilsettinger ved Kirkerådet. Kirkerådets direktørs kompetanse til på fritt grunnlag å tilsette ved midlertidige ansettelser «der lønns- og arbeidsvilkår blir fastsatt i særskilt kontrakt», jf. § 1.2 annet ledd, innskrenkes tilsvarende.

Fjerde ledd er en videreføring og utvidelse av personalreglementene for ansatte ved bispedømmekontorene og prester § 2 siste punktum, som også utvides til å gjelde tilsatte ved Kirkerådet.

Til § 3

Bestemmelsen utvider forvaltningslovens anvendelsesområde sammenlignet med det som følger av kirkeloven § 38. Forslaget innebærer ingen endring fra dagens reglementer §§ 2 a, 2 a og 1 a, sistnevnte for Kirkerådet.

Til § 4

Bestemmelsens *første ledd* utvider plikten i personalreglement for ansatte i Kirkerådet § 2.1 til å foreta stillingsvurdering til også å omfatte tilsetninger i bispedømmerådene. Ansvaret plasseres hos stillingens nærmeste overordnede, og som en konsekvens av dette vil det være det enkelte bispedømmeråd eller Kirkerådet som gjør stillingsvurdering for organets daglige leder.

I *annet ledd* presiseres det at hovedregelen er offentlig utlysning og alminnelig konkurranse. Denne bestemmelsen er i likhet med første ledd en utvidelse av bestemmelsen for personalreglementet for ansatte i Kirkerådet.

I *tredje ledd* fremgår det at organets daglige leder etter drøfting kan bestemme intern tilsetting. Dette er en videreføring av personalreglementet for Kirkerådet § 2.3 og ny rett for ansatte ved bispedømmekontorene, hvor en slik beslutning i dag krever «tilslutning fra arbeidstakerrepresentanten i innstillingsrådet», jf. § 3 annet ledd tredje punktum. Hvilke stillinger som kan utlyses internt, er lagt om slik at alle prestestillinger og lederstillinger i bispedømmerådets eller Kirkerådets administrasjon skal lyses ut offentlig. Hvilke stillinger som er lederstillinger, vil være gjenstand for en konkret vurdering i det enkelte tilfelle, men stillinger som har selvstendig økonomi- eller personalansvar og de fleste stillinger med eget fagansvar vil falle inn under denne kategorien.

Personalreglementet for prester hadde ingen bestemmelse tilsvarende tredje ledd, og denne praksisen er tenkt videreført ved å innta prester i oversikten over stillinger som ikke kan utlyses internt.

Bestemmelsen i *fjerde ledd* tilsvarer personalreglementene for ansatte i Kirkerådet og ved bispedømmerådene henholdsvis § 2.4 og § 3 tredje ledd. Bestemmelsen var ikke del av personalreglementet for prestene, men innføres nå for disse.

Femte ledd viderefører innholdet fra personalreglementet for ansatte ved Kirkerådet § 2.5, for ansatte ved bispedømmekontorene § 3 fjerde ledd og for prestene § 3 annet ledd.

Til § 5

Første ledd er en utvidelse av bestemmelsen fra personalreglementet for ansatte i Kirkerådet til å dekke alle tilsatte i Den norske kirke. Med bakgrunn i at heltidsstilling bør være normalen er bestemmelsen om at stillinger «der forholdene tillater det» bør kunngjøres «alternativt som heltids- eller deltidstilsetting» tatt ut av reglementet.

Annet og tredje ledd er en sammenstilling av krav fra de ulike personalreglementene, der særskilte krav for prestatjenesten er plassert i fjerde ledd. Bokstav j er flyttet fra

personalreglementene for de ansatte ved bispedømmekontorene og for prester § 6 annet ledd annet og tredje punktum

Bestemmelsen om hvorvidt en kan kreve medlemskap i Den norske kirke, jf. annet ledd bokstav f, vil etter opphevelse av kirkeloven § 29 bli gjenstand for konkret vurdering etter likestillings- og diskrimineringsloven § 9. Det bør da utarbeides eget veiledningsmaterieell på dette området. Så lenge kirkeloven ennå gjelder, kan det vises til denne.

Fjerde ledd gir anledning til ved utlysningen å opplyse om at det kan forventes at stillingen besettes internt, og at det i så fall kan bli gjort tilsetting i denne frigjorte stillingen. Slik opplysning vil da innfri kravet om utlysning, slik at bestemmelsen fritar da organet for plikten til å utlyse denne stillingen i *egen* utlysning. Dette vil i utgangspunktet kun være aktuelt ved tilsetting av administrativt personale, for eksempel ved at en saksbehandlerstilling blir ledig ved at saksbehandleren blir tilsatt i en utlyst lederstilling. Merk at de øvrige regler for tilsettingsprosessen vil gjelde også her – med de eventuelle særbestemmelser som gjelder for den stillingen som skal besettes.

Femte ledd viderefører bestemmelsen fra personalreglementet for ansatte ved bispedømmekontorene § 4 fjerde ledd og for prester § 4 annet ledd siste punktum for alle ansatte i Den norske kirke. Bestemmelsen som tidligere gjaldt for bispedømmekontorene om at det skal opplyses om eventuell plikttjeneste, er tatt ut. I den utstrekning plikttjeneste fortsatt skal benyttes, er det ønskelig å opplyse om i en utlysning, men i utgangspunktet vil plikttjeneste som følge av opplæring være gjenstand for avtale mellom arbeidsgiver og den enkelte arbeidstaker.

Til § 6

Paragraf 6 *første ledd* er en videreføring av personalreglementene for prester § 5 annet punktum, for ansatte ved bispedømmerådene § 5 annet ledd og for ansatte ved Kirkerådet § 4.2.

Bestemmelsen i *annet ledd* er en videreføring av personalreglementene for de ansatte ved Kirkerådet § 4.3, for de ansatte ved bispedømmekontorene § 5 tredje ledd og for prester § 5 siste punktum.

Til § 7 og § 8

De to bestemmelsene inneholder særbestemmelser for tilsetting av prest og prost, jf. definisjonen av prest i § 1 annet ledd. Her videreføres ordningen med at det er det valgte bispedømmerådet som tilsetter prester og proster etter innstilling fra et særskilt innstillingsråd.

Ordningen med at en representant for menighetsrådet tiltrer innstillingsrådet med alle rettigheter, er et virkemiddel for å følge opp Kirkemøtets vedtak i sak KM 08/16 *Veivalg for en fremtidig kirkeordning*. Adgangen til å oppnevne på vegne av flere menighetsråd kan delegeres til menighetsrådenes arbeidsutvalg i fellesskap eller lignende der det er tjenlig.

Til § 9

Bestemmelsen omfatter alle tilsettinger bortsett fra av prester og proster, jf. § 7.

Første ledd er en delvis videreføring av personalreglementet for de ansatte ved Kirkerådet § 7.1 og plasserer tilsettingsmyndigheten for Kirkerådets direktør hos det valgte Kirkerådet. I dag er også assisterende direktør i Kirkerådet og Bispemøtets generalsekretær omfattet. Disse to stillingene foreslås nå omfattet av ordningen i § 9 siste ledd.

Annet ledd er en ny bestemmelse som plasserer tilsettingsmyndigheten for stiftsdirektører og øvrige lederstillinger hos det respektive bispedømmerådet. I dag omfatter ordningen alle stillinger, jf. personalreglementet § 1.

Tredje ledd utfyller de to foregående med plassering av kompetanse til å gi forslag om tilsetting. For Kirkerådets vedkommende er det en videreføring av personalreglementet for de ansatte i Kirkerådet § 6 første ledd. For daglig leder av bispedømmekontorene (stiftsdirektørene) blir det en endring ved at innstillingsrådet utgår og erstattes med en tilsvarende ordning som for Kirkerådets direktør, altså at rådets leder gir *forslag* om tilsetting.

Det er en forskjell mellom å gi en innstilling og å gi et forslag om tilsetting fordi de to formene har ulike rettsvirkninger. Dette ses i § 16 fjerde ledd om å tilsette noen som ikke er innstilt. Her er det nødvendig å innhente ny uttalelse fra innstillende myndighet. Tilsvarende gjelder ikke der det er gitt et *forslag* om tilsetting.

Fjerde ledd etablerer *tilsettingsrådet* som tilsettende myndighet og *stillingens nærmeste foresatte* som innstillende myndighet for alle andre tilsetninger enn de som tidligere er nevnt. Om tilsettingsmyndighet er dette for de ansatte i Kirkerådet en videreføring av personalreglementets § 7.2. Her utvides ordningen til også å omfatte assisterende direktør og Bispemøtets generalsekretær. Om innstillende myndighet i Kirkerådet videreføres § 6 annet og femte ledd.

For ansatte ved bispedømmekontorene innebærer forslaget til § 9 fjerde ledd en endring fra dagens personalreglement. Se i dag § 1 første ledd om selve bispedømmerådet som tilsettingsmyndighet og § 7 første ledd om innstillingsordningen i form av et eget innstillingsråd. Med forslaget endres innstillingsordningen for *samtlig*e kontoransatte. Se her igjen forslaget til særregel i § 9 tredje ledd omtalt ovenfor om at det nå blir bispedømmerådets leder som gir *forslag* om tilsetting av stiftsdirektør. Ordningen for tilsettingsmyndighet blir endret for alle kontoransatte *unntatt* stiftsdirektør og øvrige lederstillinger, jf. forslaget til § 9 annet ledd. Her blir altså Kirkerådets modell med tilsettingsråd innført også for de ansatte ved bispedømmekontorene.

Til § 10

I § 10 fastsettes felles utfyllende regler for tilsettingsrådets sammensetning, herunder både fordeling av medlemmer mellom arbeidsgiver- og arbeidstakersiden og hvordan partenes representanter skal utpekes.

Første ledd angir tilsettingsrådets sammensetning, mens *annet ledd* bestemmer at ledelsen av tilsettingsrådet samt kompetanse til å oppnevne arbeidsgiverrepresentantene legges til organets daglige leder.

I *tredje ledd* gis utfyllende regler for oppnevning av arbeidstakerrepresentantene i tilsettingsrådet. Til forskjell fra bestemmelsene i personalreglement for de ansatte ved Kirkerådet § 7.6 ledd, gis ikke detaljerte regler for fremgangsmåte ved uenighet mellom arbeidstakerorganisasjonene. Forslaget innebærer at utpekingen av disse må bygge på avtale mellom arbeidstakerorganisasjonene.

I fjerde ledd settes funksjonstiden for hver enkelt oppnevning til to år. Dette gjelder til forskjell fra bestemmelsene i personalreglement for de ansatte ved Kirkerådet § 7.6 første punktum ikke bare for arbeidstakerrepresentantene, men også for arbeidsgivers representanter. Dagens bestemmelse i § 7.4 tredje punktum om at det er «assisterende direktør og avdelingsleder i Avdeling for administrasjon» som er arbeidsgivers ytterligere representanter, tas ut.

De tidligere bestemmelsene om stillingsgrupper ved oppnevning av tilsettingsråd, er tatt ut. Det er dermed ett tilsettingsråd per organ som uavhengig av stillingskategori foretar disse tilsettingene.

Til § 11

Første ledd samordner personalreglementet for de ansatte ved Kirkerådet §§ 5.1 og 5.2 med personalreglementene ved bispedømmekontorene og for prestene § 6 første og annet ledd. Bestemmelsene om unntak fra offentlig søkerliste er av pedagogiske grunner flyttet til § 5 første ledd bokstav j og innebærer ingen endring fra dagens ordning. Dagens bestemmelser med innhold hentet fra forvaltningslovforskriften og offentleglova er foreslått noe forkortet for å unngå gjentakelse av de refererte bestemmelsenes innhold. Bestemmelsen om at ved tilsetting av prest sendes listen til vedkommende menighetsråd «gjennom biskopen» i personalreglement for prestene, er tatt ut, med begrunnelse i at biskopen uansett vil få tilgang til denne informasjonen gjennom medvirkningen etter tredje ledd annet punktum.

Annet ledd viderefører kravet om å sette opp offentlig søkerliste i samsvar med offentleglova § 25, underforstått inklusive opplysninger om antall søkere og kjønn på hver enkelt søker, også for søkere som etter begjæring har fått sin søknad unntatt offentlighet.

Tredje ledd samordner reglene i personalreglementene for de ansatte ved Kirkerådet § 5.3 og ved bispedømmekontorene og for prestene § 6 tredje ledd. Av forenklingshensyn er de ulike variantene av hvem som kan kreve at *andre* kvalifiserte søkere innkalles endret til at enhver som har tilsettende eller innstillende myndighet – eller er medlem i råd med slik myndighet – kan kreve dette. I dagens reglementer varierer denne kompetansen mellom «medlemmene i tilsettingsrådet» (for ansatte i Kirkerådet), «medlemmene i innstillingsrådet og bispedømmerådet» (for ansatte ved bispedømmekontorene) og «medlemmene av innstillingsrådet» samt «biskopen (...) i samråd med bispedømmerådet» (for prestene). Den foreslåtte modellen legger den innledende kompetansen til administrasjonen, men med generell anledning for medlemmer i bispedømmeråd (der det er aktuelt), innstillingsråd eller tilsettingsråd til å påvirke tilsettingsprosessen. Forslaget innebærer at også medlemmer av det valgte Kirkerådet kan be om at andre søkere innkalles til intervju når Kirkerådet skal tilsette direktør. Biskopens behov for å medvirke i prosessen ved tilsetting av prester ivaretas ved at det ved disse tilsettingene er biskopen som treffer avgjørelse om innkalling til intervju.

I tråd med endret språkbruk i annet regelverk er begrepene «funksjonshemmet» og «yrkeshemmet» er erstattet med «personer med funksjonsnedsettelse eller nedsatt arbeidsevne».

Til § 12

Bestemmelsen er i hovedsak er forening av personalreglementene for prester § 6 fjerde ledd, for ansatte ved bispedømmekontorene § 6 fjerde ledd og for ansatte i Kirkerådet § 5.4.

Første ledd angir hovedregelen om at både innstillende myndighet – enten det er én eller flere personer som utgjør denne myndigheten – og én representant for de ansatte deltar ved intervju. Der innstillingen gjøres ved innstillingsråd, er dette ivaretatt gjennom representanten for de tilsatte i innstillingsrådet. Videre slås det fast at denne gruppen kan utvides med personer som har særskilt kunnskap om stillingens arbeids- og ansvarsområde når administrasjonen eller medlemmene av innstillende myndighet finner det tjenlig.

Annet til syvende ledd bestemmer hvem som i tillegg til innstillende myndighet og ev. arbeidstakerrepresentant deltar ved tilsetting av særskilte stillinger. Ved tilsetting av spesialprester er det i fjerde ledd tatt inn en skjerpelse fra dagens reglement for prester § 6 fjerde ledd siste punktum, jf. «bør»-bestemmelsen der.

I *syvende ledd* er den generelle anledningen til å tiltre intervjuet som tidligere lå hos administrasjonsdirektør (Kirkerådet) og personalsjef (bispedømmeråd) lagt til organets daglige leder, som kan gi fullmakt til at andre deltar, enten generelt eller i den enkelte sak/det enkelte intervju.

Til § 13

Bestemmelsene om intervju er en samordning av personalreglementene for prester § 6 femte og sjette ledd, for ansatte ved bispedømmekontorene § 6 femte til syvende ledd og for ansatte ved Kirkerådet §§ 5.5 til 5.7.

Annet ledd har ikke tidligere vært gjeldende for prestene, men gjøres nå gjeldende også for denne gruppen arbeidstakere. Bestemmelsen er ikke ment å forhindre utveksling av informasjon om en søker mellom ulike arbeidsgivermyndigheter innenfor rettssubjektet Den norske kirke.

Til § 14

Første til tredje samt sjette ledd er en videreføring av personalreglementet for prester § 8 første og annet ledd. Formuleringen i dag om at rådet «sender utskrift av møteboken med søkerliste og søknader» tilbake til innstillende myndighet, er innsnevret ved at det kun er utskrift av møteboken som er nødvendig å sende tilbake. Bestemmelsen om at stiftsdirektøren setter fristen for å avgi uttalelse er tatt ut, i det den anses å være overflødig. Når administrasjonen setter frist for å avgi uttalelse, er det likevel viktig at det er tilstrekkelig rom for at menighetsrådet får en reell anledning til å forberede og treffe vedtak i saken før innstilling finner sted.

Fjerde ledd er en tilpasning og videreføring av personalreglement for ansatte ved Kirkerådet § 6 syvende ledd første punktum.

Femte ledd er en ny bestemmelse som følger av at tilsettingsmyndigheten for Bispemøtets generalsekretær flyttes fra Kirkerådet til Kirkerådets tilsettingsråd.

Syvende ledd svarer til personalreglement for ansatte ved Kirkerådet § 6 syvende ledd annet punktum.

Til § 15

Første ledd er en videreføring av personalreglementene for prester § 9 fjerde ledd første punktum, for ansatte ved bispedømmekontorene § 7 tredje ledd og for ansatte ved Kirkerådet § 6 sjette ledd.

Annet ledd er i hovedsak en tilpasning og videreføring av personalreglement for prester § 9 tredje ledd. De siste to punktum i dette leddet er en understrekning av at hvert medlem har et selvstendig ansvar for å bidra til at lover og regler oppfylles i innstillingsrådets arbeid, og ingen utenfor innstillingsrådet kan påvirke rådets arbeid, herunder gjennom å utpeke en representant med «bundet mandat» eller lignende.

Der et medlem er i tvil om en vurdering bygger på saklig grunnlag eller om grunnlaget for innstillingen er i tråd med personalreglementet eller annet lov- og regelverk, bør administrasjonen ved organet være tilgjengelig for veiledning om dette.

Siste ledd gir samme adgang til innsyn i tilsettingsprosessens dokumenter som praktiseres i staten, jf. forvaltningslovforskriften § 19. Det samme fremgår allerede av forslaget § 3.

Til § 16

Overskriften til § 16 klargjør at bestemmelsene her kun gjelder ved tilsetninger som skal gjøres av det enkelte bispedømmeråd etter § 7 eller av det valgte Kirkerådet. Sistnevnte vil kun gjelde ved tilsetting av direktør.

Første ledd presiserer at avgjørelse skal finne sted i ordinært møte.

Annet ledd viderefører fra personalreglementet for prester § 10 første ledd annet punktum en anledning til å tilsette utenfor ordinært møte i særskilte tilfeller. Dette er likevel underlagt begrensningene i *Regler om formene for bispedømmerådets virksomhet* og *Regler for Kirkerådets virksomhet* § 2 første og annet ledd. Det vil således ikke være aktuelt å behandle tilsetninger ved f.eks. fjernmøte. I særskilte tilfeller kan likevel bestemmelsen anvendes til å sammenkalle organet til ekstraordinært møte.

Tredje ledd fastslår at der det er mulig, bør tilsettingsvedtaket inneholde flere navn i prioritert rekkefølge. Hvorvidt dette er tjenlig, må vurderes fra tilfelle til tilfelle, men et unntak kan særlig være aktuelt i saker med stort medietilfang eller der det vil kunne oppleves bebyrdende med en rangering ut over den som får første tilbud om tilsetting.

Fjerde ledd utvider enkelte av bestemmelsene fra personalreglement for prester § 10 fjerde ledd til også å gjelde andre tilsetninger som skjer i det valgte bispedømmeråd. Dette omfatter stiftsdirektør og øvrige lederstillinger, jf. § 9 annet ledd. For disse er bestemmelsen ny.

Femte ledd lar dagens bestemmelse i personalreglementet for ansatte ved Kirkerådet § 7.3 også komme til anvendelse ved tilsetninger som gjøres av bispedømmerådet. For prester er bestemmelsen utvidet fra én til to arbeidstakerrepresentanter, jf. i dag § 10 femte ledd. For administrativt personale (stiftsdirektør og øvrige lederstillinger) er bestemmelsen ny. Samtidig er bestemmelsen noe utdypet, jf. annet punktum. Dette innebærer at bispedømmerådet tiltres av to arbeidstakerrepresentanter med stemmerett i alle tilsettingssaker, inklusive saker som ikke ender med tilsettingsvedtak. Sistnevnte kan for eksempel være saker om utlysningstekst. Disiplinærsaker faller derimot utenfor.

Sjette ledd understreker at enkeltdokumenter i en tilsettingssak ikke kan unndras representanter for de ansatte. De samme dokumentene som gjøres tilgjengelig for rådets medlemmer, skal også være tilgjengelig for disse.

Til § 17

Bestemmelsene i § 17 viderefører i hovedsak saksbehandlingsreglene i personalreglement for ansatte ved Kirkerådet § 8 og gjør dem gjeldende for alle tilsetninger som skjer i tilsettingsråd.

Til § 18

Paragrafen viderefører de bestemmelser som spesifikt angår tilsetting av prester fra personalreglement for prester § 10.

Til § 19

Paragrafen viser til en lignende bestemmelse i statsansatteloven § 3. Det følger av denne at kvalifikasjonsprinsippet skal ligge til grunn ved innstilling og tilsetting i stillingen. I særskilte tilfeller kan det imidlertid være hensiktsmessig at også andre hensyn enn søkerens personlige kvalifikasjoner tillegges vekt, for eksempel i tilfeller med vesentlig ubalanse mellom kjønnene på prosti- eller bispedømmenivå. Slik vektlegging må være moderat, ikke være i uoverensstemmelse med likestillings- og diskrimineringslovgivningen og må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Dersom en slik vektlegging er aktuell, må det være klargjort allerede i utlysningsteksten.

Til § 20

Bestemmelsen viderefører tilsvarende bestemmelser fra personalreglementene for ansatte i Kirkerådet § 9, for ansatte ved bispedømmekontorene § 11 og for prester § 11.

Anledningen til fast tilsettelse er avgrenset mot midlertidig administrativ tilsetting etter § 2 annet og tredje ledd, som ikke kan få omgjort ansettelsesforholdet til fast tilsetting uten alminnelig prosedyre med intern eller ekstern utlysning av stillingen.

Til § 21

Bestemmelsen er i hovedsak en videreføring av personalreglementene for ansatte i Kirkerådet § 10, for ansatte ved bispedømmekontorene § 12 og for prester § 12.

I *første ledd siste punktum* er svarfristen på åtte dager, jf. personalreglementet for prester § 12 annet ledd siste punktum, gjort generelt gjeldende ved alle tilsetninger.

Bestemmelsen i *annet ledd siste punktum* innebærer at Kirkerådet skal konsulteres i forbindelse med forhandlinger og tilbud om lønns- og arbeidsvilkår for stiftsdirektører, men den må ikke tolkes som at Kirkerådet skal involveres i tilsettingsprosessen frem til og med tilsettingsvedtaket i bispedømmerådet.

Bestemmelsen om at orientering om tilsetting skal sendes til bispedømmet hvor tilsatt prest skal fratrukkelig stilling, er tatt ut i forslaget, jf. i dag personalreglementet for prester § 12 tredje ledd siste punktum.

Til § 22

Bestemmelsen tilsvarende personalreglementene for ansatte i Kirkerådet § 11, for ansatte ved bispedømmekontorene § 13 og for prester § 13.

I tillegg til tjenestetiden etter rettssubjektets opprettelse 1. januar 2017 vil også tjeneste i Den norske kirke før virksomhetsoverdragelsen fra staten være tellende. Ansettelsestiden (ansienniteten) som her reguleres, trenger ikke svare til den tariffmessige lønnsansiennitet som følger av tariffavtale.

Særskilt om ordensstraff

I forarbeidene til sak KM 04/16 fremgår det at bestemmelsen om sletting av ordensstraff i personalreglementene for de ansatte i det nye rettssubjektet er videreført på tross av avviklingen av ordningen for ordensstraff ved overgang fra tjenestemannsloven til arbeidsmiljøloven. Hensikten var å la tidligere ilagte ordensstraffer løpe ut ordinært. I dette personalreglementet er denne bestemmelsen tatt ut. Eventuelle ordensstraffer som fortsatt vil være gyldige ved reglementets ikraftsettelse, skal altså slettes.

Til § 23

Bestemmelsen svarer til lignende bestemmelser i personalreglementene for ansatte ved Kirkerådet §§ 12.1, 12.2 og 12.4, for ansatte ved bispedømmekontorene § 15 og for prester § 15.

Første ledd legger generelt adgangen til å treffe disiplinære vedtak til den tilsettende myndighet. Det følger av dette og endringene i reglene for tilsetting av personell ved bispedømmekontorene at denne myndigheten for disse ansatte overføres fra bispedømmerådet i møte til det aktuelle tilsettingsråd. For biskoper er det Den norske kirkes klagenemnd som fyller denne oppgaven.

Annet ledd viderefører en særbestemmelse fra personalreglementet fra prester § 15 tredje ledd som tilrettelegger for hurtigere suspensjon i tilfeller hvor det er nødvendig.

Tilsvarende regler finnes ikke for øvrige ansatte som er tilsatt av valgte råd, som stiftsdirektør, direktør, generalsekretær mv. Det bør vurderes om det tilsettende råds arbeidsutvalg bør kunne ilegge suspensjon for disse.

Tredje ledd viderefører personalreglementene for de ansatte i Kirkerådet § 12.4, for ansatte ved bispedømmekontorene § 15 tredje ledd og for prester § 15 fjerde ledd.

Til § 24

§ 24 tilsvarende personalreglementene for de ansatte ved Kirkerådet § 13, for ansatte ved bispedømmekontorene § 16 og for prester § 16.

Første ledd angir hovedregelen om at vedtak kan påklages etter bestemmelsene i forvaltningsloven. Dette følger også av § 3.

Annet til femte ledd lister opp hvilke organer som er klageinstans ved de nevnte tre typer disiplinærvedtak truffet i de aktuelle organer med tilsettende myndighet. Vedtak truffet av Den norske kirkes klagenemnd i første instans, jf. regler for Den norske kirke klagenemnd § 2 første ledd, kan ikke påklages, jf. samme paragrafs annet ledd.

Sjette ledd første punktum bestemmer at klagen skal fremsettes for det organ som har truffet disiplinærvedtaket, altså tilsettende myndighet, jf. § 23 første ledd første punktum. Dette er i tråd med forvaltningsloven § 32 første ledd bokstav a). Også de øvrige krav til klagens form og innhold som stilles i forvaltningsloven § 32, vil komme til anvendelse, jf. forslaget til § 24 første ledd.

Klageren har etter *sjette ledd annet punktum* også rett til å møte personlig og sammen med en fullmektig – en tillitsvalgt eller annen utpekt representant – for å redegjøre muntlig for sitt syn overfor klageinstansen. Dette er en videreføring av dagens ordning.

Klagefristen på tre uker følger av forvaltningsloven § 29 og er derfor ikke foreslått tatt inn i personalreglementet, i dag i motsetning til i personalreglementet for de ansatte i Kirkerådet § 13.2.

Til § 25

Paragraf 25 er en videreføring og tilpasning av bestemmelsene i personalreglementene for de ansatte ved Kirkerådet § 15, for ansatte ved bispedømmekontorene § 18 og for prester § 18.

Ordlyden er justert fra «velferdspermisjoner» til å gjelde avtalefestede permisjoner generelt.

Bestemmelsen i *siste ledd siste punktum* utvider kompetansen bispedømmerrådet har etter personalreglementet for de ansatte ved bispedømmekontorene § 18 siste punktum til å tildele velferdspermisjon til stiftsdirektør, til også å gjelde for Kirkerådets arbeidsutvalg overfor Kirkerådets direktør. Øvrige bestemmelser er videreført i samordnet form.

Til § 26

Paragraf 26 er i hovedsak en videreføring av bestemmelsene i personalreglementene for de ansatte ved Kirkerådet § 16, for ansatte ved bispedømmekontorene § 19 og for prester § 19.

I *annet ledd* er biskopens kompetanse til å gi tjenestefri utvidet fra to til tre år for å harmonere med arbeidsmiljøloven § 12-11.

Regelfesting av særskilte vurderinger knyttet til stillinger utenfor Den norske kirke, jf. personalreglementet for ansatte i Kirkerådet § 16.3 og for ansatte ved bispedømmekontorene § 19 annet ledd annet punktum er tatt ut, og det faller dermed til organets daglige leder å vurdere disse på et friere skjønn enn tidligere. Endringen er ikke ment som en endring av praksisen med å innvilge permisjoner til arbeid utenfor Den norske kirke. Hvilke hensyn som legges til grunn for å innvilge eller avslå søknad om permisjon for å overta annen stilling, må være konsistent over tid for å sikre likebehandling.

Til § 27

Bestemmelsen er en sammenfatning av bestemmelsene i personalreglementene for de ansatte ved Kirkerådet § 17, for de ansatte ved bispedømmekontorene § 20 og for prester § 20.

Særskilt om enkelte bestemmelser som er tatt ut

Personalreglementene har i dag egne bestemmelser under overskriftene *arbeidstid* i §§ 14, 17 og 17, førstnevnte for Kirkerådet og *attest*, tilsvarende i §§ 18, 21 og 21. Disse er foreslått tatt ut i sin helhet. Når det gjelder arbeidstidsbestemmelsen er formuleringen i dagens reglement svært vagt formulert, og realitetene i arbeidstidsordningene er i dag regulert gjennom hovedtariffavtale og særavtaler. Ytterligere regulering i personalreglementene virker dermed å være overflødig.

Samme paragraf inneholder også en bestemmelse som pålegger ledere å følge opp de ansatte i bruk av arbeidstid, samt for prestene og de ansatte ved bispedømmekontorene forhold rundt sykefravær, ferie og avspaseringer. Dette er en forventning enhver arbeidsgiver og – taker vil forventes å stille til ledere, og en eventuell regelfesting av dette vil ha liten reell nytte.

Bestemmelsen om attest er i hovedsak ivaretatt gjennom arbeidsmiljøloven § 15-15. Det hensynet som ikke ivaretas av arbeidsmiljølovens bestemmelse er anledningen arbeidstaker i dag har til å be om attest også uten at det er foranlediget av opphør av arbeidsforholdet gjennom oppsigelse eller avskjed. Dette forholdet anses å være noe som kan løses mellom arbeidsgiver og arbeidstaker uten at det trenger å reguleres i personalreglementet.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Kristin Sunde Jakobsen	401	18/04592-5	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
47/18	Stavanger bispedømmeråd 2017-2019	12.12.2018

Oppnevning av valgråd for bispedømmerådsvalget 2019

Vedlegg:

Oppnevning av valgråd for bispedømmerådsvalget 2019

Saksorientering

Viser til behandling av sak i forrige bispedømmerådsmøte. Bispedømmerådet skal oppnevne et valgråd til å styre valget av representanter til bispedømmerådet og Kirkemøtet.

Kirkevalgreglene § 4-3 lyder som følgende:

Bispedømmerådet skal i god tid før valget oppnevne et valgråd på fem medlemmer og to varamedlemmer til å styre valget. Det bør tilstrebes god aldersfordeling, lik kjønnsfordeling og kirkepolitisk bredde ved oppnevningen. Daglig leder av bispedømmerådets virksomhet eller den vedkommende utpeker, er sekretær for valgrådet.

Valgrådet skal sikre at valget blir godt organisert. Det skal se til at det blir avholdt i henhold til regelverket. Det skal også sikre at valget blir åpent og demokratisk, slik at forhold ved valgorganiseringen ikke begrenser velgerne sin mulighet til å få informasjon og ha et godt utvalg kandidater å stemme på. En av de konkrete oppgavene for valgrådet er å ha ansvar for hvilke spørsmål kandidatene blir pålagt å svare på.

Med referanse til kirkevalgreglene § 4-3, og saksorientering i bispedømmerådsmøte 19.10.18, presenterer administrasjonen følgende fem kandidater som har sagt ja til å stille som medlemmer i valgrådet:

- Steinar Skartland (60), HMS&K leder og markedssjef i Ølen Betong AS, i tillegg varaordfører i Vindafjord kommune, representant i tidligere bispedømmerådsvalg. Tidligere leder for valgkomite. Sitter som kommunens representant i fellesrådet for kirkene i Vindafjord.
- Inger Kari Søyland (57), kirkeverge i Klepp kyrkjelege fellesråd, leder i Stavanger bispedømmeråd i to perioder.
- Ingvill Hagesæther Foss (52 år), tilsynsdirektør i Petroleumstilsynet. 1. vara (fast møtende) av bispedømmerådet i 4 år fra 2006. Deretter 2. vara i 2 år. Møtte på 3

kirkemøter. Vært styremedlem i styrene til MF, Misjonshøgskolen og er nå på vei ut av styret for VID høyskole.

- Ellen Nordtun (53), sokneprest Hillevåg sokn, Ytre Stavanger prosti. Tidligere valgmedarbeider på bispedømmekontoret.
- Representant fra ungdomsrådet/ yngre soknerådsmedlem i bispedømmet – Kandidat fremlegges i møtet.

Varamedlemmer:

- Solveig Bryngelsson (59), daglig leder Hundvåg sokn, Domprostiet
- Audun Erdal (60), sokneprest Hafrsfjord sokn, Ytre Stavanger prosti

Med dette får valgrådet tre leke medlemmer, en lek kirkelig tilsatt og en prest som medlem. Varamedlemmer er en prest og en lek kirkelig tilsatt. Bispedømmerådets administrasjon er sekretær for valgrådet.

Alle de spurte blir regnet som personer som kan bidra aktivt, kompetent og på ulike måter i valgrådet sitt arbeid. Deres egne kirkepolitiske standpunkt er ikke kartlagt i detalj, men ut fra det kjennskapet administrasjonen har til de spurte, vil både nødvendig politisk bredde og god dømmekraft i forhold til valgrådets rolle være trygga med denne sammensetningen.

Valgrådet konstituerer seg selv, og det velges en leder og en nestleder. Første møte i valgrådet er planlagt 17.12.18.

Det innføres et honorar for medlemmer av valgrådet på kr. 500 pr. møte og kr. 800 for valgrådets leder. I tillegg dekkes reisekostnader for valgrådets medlemmer.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd oppnevner følgende valgråd for valg til bispedømmerådet og Kirkerådet 2019:

Steinar Skartland
Inger Kari Søyland
Ingvill Hagesæther Foss
Ellen Nordtun
Representant fra ungdomsrådet/ yngre soknerådsmedlem i bispedømmet – Kandidat fremlegges i møtet.

Varamedlemmer:

Solveig Bryngelsson
Audun Erdal

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Gunnar Rønnestad	401	18/04592-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2017-2019	19.10.2018

Oppnevning av valgråd for bispedømmerådsvalget 2019

Saksorientering

Bispedømmerådet skal oppnemna eit valråd. Valrådet styrer valet til bispedømmerådet og Kyrkjemøtet.

Valreglane § 1-3 seier følgjande om valrådet:

Til å styre valgene oppnevner bispedømmerådet i god tid før valget et valgråd på fem medlemmer og to varamedlemmer. Det bør tilstrebes god aldersfordeling, lik kjønnsfordeling og kirkepolitisk bredde ved oppnevningen. Daglig leder eller den vedkommende utpeker, er sekretær for valrådet.

I valrådet skal det vera fem medlemmar og to varamedlemmar. I valreglane blir det stilt krav om å tilstreba lik kjønns- og aldersfordeling og kyrkjepolitisk breidde i valrådet.

Møteplanen for bispedømmerådet gjer det mogleg å foreta endeleg oppnemning av valråd i bispedømmerådsmøtet 12. desember, utan at det skadar planlegging og gjennomføring av valet. Tvert imot gjer det ein god totrinnsprosess mogleg, der bispedømmerådet nå kan leggja føringar for kven som skal sitja i valrådet og så oppnemna rådet i neste møte.

Valrådet har inga politisk rolle i valet, men skal nettopp passa på at valet blir så kyrkjepolitisk nøytraltog ope som mogleg, og skjer i tråd med valreglane. Derfor er det viktig å finna medlemmar av valrådet som har evne og vilje til å skilja eigne politiske standpunkt frå valarbeidet, men legg til rette for at politiske spørsmål blir avgjort av veljarane.

Ei av dei viktige oppgåvene for valrådet er å utforma spørsmål om aktuelle kyrkjelege forhold som alle kandidatar må svara på. Som medlemmar av valrådet er det derfor naturleg å ønska seg personar som har evne til å setja seg inn i demokratiske prosessar og som har interesse for og god kjennskap til kyrkja.

Medlemmar av bispedømmerådet er ikkje utelukka frå å sitja i valrådet. Viss bispedømmerådet skulle ønska å vera representert, er det mogleg. Det vil i tilfelle vera klokt at det er nokon som ikkje

ser fors eg attval som sit i valrådet, for å unngå at det blir stilt spørsmål ved om ein kandidat har påverka valet.

Administrasjonen ser for seg at medlemmar av valrådet kan rekrutterast frå følgjande grupper:

- medlemmar av bispedømmerådet
- tidlegare medlemmar av bispedømmerådet
- tidlegare kandidatar ved bispedømmerådsval
- personar foreslått av kyrkjelydane lokalt
- tidlegare medlemmar av valrådet
- prostar eller prestar
- andre kyrkjeleg tilsette

Bispedømmerådet og Kyrkjemøtet består av leke representantar, ein prest og ein lek kyrkjeleg tilsett.

Valrådet bør ha representantar frå alle tre gruppene. Dei lek kyrkjeleg tilsette som har arbeidd direkte med kyrkjeval har ein inngåande kjennskap til kyrkjeval som valrådet tidlegare har hatt god nytte av. Nokre bispedømme har hatt høgare representasjon av tilsette enn det som har vore vanleg i Stavanger, der me har hatt eit fleirtal av leke.

Administrasjonen foreslår likevel å halda på eit fleirtal av leke i valrådet, og foreslår følgjande samansetjing:

- Tre leke representantar
 - Eit medlem eller tidlegare medlem av bispedømmeråd
 - Eit anna medlem eller tidlegare kandidat ved bispedømmerådsval
 - Ein representant frå ungdomsrådet eller frå yngre soknerådsmedlemmar i bispedømmet
- Ein lek kyrkjeleg tilsett, med vararepresentant
- Ein prest eller prost
- Ein vararepresentant til, frå ei av gruppene i valet.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd bed administrasjonen rekruttera og foreslå medlemmar til valrådet i tråd med føringane i saksframlegget og samtalen i møtet.

STIFTS DIREKTØRENS RAPPORT BDR 12.12.2018

KULTUR

Inspirasjonskveld

28. august ble det arrangert inspirasjonskveld om kultur i menighetene. Kvelden ble arrangert i samarbeid med kulturutvalget i Stavanger kirkelig fellesråd. Tor Sørby, daglig leder i Moss kirke og initiativtaker til Moss Arena, hadde et inspirerende foredrag om tenkningen og arbeidet til Moss kirke som kulturkirke. Kultursjefen i Stavanger kommune var også med. Vi gav noen verktøy med tanke på å inspirere menighetene til å opprette egne kulturutvalg der man ikke har dette. På tross av at dette ble arrangert på kveldstid i Stavanger var det deltakere også fra Egersund, Sauda, Haugesund og Karmøy.

Sansen for det hellige

Etter at boken *Sansen for det hellige* kom ut i vår har forfatterne hatt en del kurs og foredrag med utgangspunkt i boken. Vi har hatt kurs i tre prosti i høst, hvor vi deler ut en bok til hver menighet. I tillegg har vi holdt kurs i andre bispedømmer, og deltatt med foredrag på kulturkvelder flere steder i bispedømmet. Det er god respons på boken og det den retter søkelyset på. Vi opplever at dette treffer et behov.

Fagdag for kirkemusikere

13. september hadde vi fagdag for kirkemusikerne. Tema denne gang var Timani (metode for kroppsbevissthet for å unngå belastningsskader som musiker) og å arrangere for andre instrumenter, sammen med orgel. Det var gode og matnyttig tema, og dagen fikk god respons. Det var 22 deltakere. Deltakerantall på disse samlingene varierer noe, men er normalt noen og tjue. Det er ikke alle som får fri fra begravelsespilling selv om det er fagdag, og noen har andre jobber ved siden av stillingen i kirken.

Norsk orgelfestival

13. – 16. september ble Norsk orgelfestival gjennomført i Stavanger, Sandnes og Randaberg. Festivalen har høy kunstnerisk kvalitet, og er et viktig sted for kirkemusikerne til faglig påfyll og inspirasjon. «Pilegrim i orgelsko», som er et tilbud for unge orgelelever, var en del av festivalen i år. Det er et viktig prosjekt med tanke på rekruttering. Det var stor bredde i konserttilbudet, med blant annet en stor konsert i Stavanger konserthus, to jazzkonserter og konsert med orgel og kor i domkirken. Ung kirkesang hadde også et korseminar for ungdom som en del av festivalen.

Seminar om å leder/dirigere barnekor

I september arrangerte vi kurs for barnekorledere i samarbeid med Ung kirkesang og Ung i kor. Vi hadde et ettermiddagskurs for Nordfylket i Avaldsnes og et kurs på dagtid for sørfylket i Gand. Det var Randi Clausen Aarflot i Ung Kirkesang som hadde kurset. Et godt og relevant kur! Det var totalt 40 deltakere.

KOK – kirken og kunsten

Etter seminaret om kirken og kunsten 21. mars 2018 har vi fortsatt samtalen med Rogaland kunstsenter. Det er nyttig med tanke på å finne frem til gode måter å forvalte kunsten i kirkene på, og finne gode måter med tanke på ny utsmykking av kirkebygg; kunstkonsulenter, konkurranser, mangfold og kompetanse. Hvordan ønsker vi prosessene med anskaffelse av kunst i kirkene skal være?

2025 jubileum

I 2025 er det 900 år siden opprettelsen av Stavanger bispedømme. Stavanger by og Stavanger domkirke feirer også 900 år dette året. Hvordan kan vi benytte denne anledningen til å løfte fram bispedømmet og kirken? Biskopen har invitert til et formiddagsseminar 6. desember for å starte på denne tekningen rundt hvordan det er mulig og lurt å jubilere. Her deltar representanter fra blant annet Stavanger kommune, Stavanger domkirke, UiS, Stavanger museum, Næringsforeningen.

PILEGRIM

Pilegrimsturer 2018

24. – 28. juni ble det arrangert vandring fra Egersund til Stavanger for 7. gang. Det var 14. deltakere og 2 leder, som maks. Flere stod på venteliste, og det er nok grunnlag for å arrangere 2 turer på dette strekket. Det var Margun Pettersen og Frode Brügger Sætre som var ledere.

3. – 8. juli var det pilegrimstur til Røldal. Berit Andersen hadde ansvaret for mye av innholdet på turen. Det var 12 stykker med. På denne turen er det ønskelig med flere deltakere.

22. – 29. juli ble det arrangert kystpilegrimsferd med veteranbåten MK Faxsen. Båtreisen starten på Avaldsnes, mens pilegrimene startet i Stavanger domkirke, og reiste med buss til Avaldsnes. Pilegrimene ankom Trondheim til Olsok. Det var 12 pilegrimer på denne turen, som er maks. Denne turen ble fulltegnet raskt. 8 stod på venteliste og flere ringte og ønsket å bli med. Med andre ord en populær tur. Margun Pettersen var reiseleder.

Nasjonalt kirkelig pilegrimsutvalg (NKP)

Kulturrådgiver er medlem av NKP som møtes rundt fire ganger i året. En viktig sak utvalget har vært opptatt av er åpne kirker. Hva skal til for at pilegrimene skal komme til åpne dører? Mange pilegrimer melder tilbake gjennom evalueringer om flotte turer, men at en ofte kommet til stengte kirker. I april 2019 skal utvalget ha et todagers møte på Utstein.

Kystpilegrimsleden

Mye er nå på plass for Kystpilegrimsleden. I juni var det flotte åpningsarrangement i alle fylkene nordover langs kysten. Vi har fått veldig god tilbakemelding på åpningsarrangementet vi hadde her i begynnelsen av juni. Fylkeskommunene og Riksantikvaren har bevilget midler for ett år til. Disse ønsker en å bruke til å lønne en prosjektleder som skal lande en driftsform for leden. Stillingen er lyst ut, og vil være knyttet til Nasjonalt pilegrimssenter i Trondheim. Styringsgruppen, med politikere og biskop, fortsetter derfor sine møter for å holde tak i dette. Prosjektgruppen, som består av saksbehandlere/rådgivere fra fylkeskommunene og bispedømmene har omdefinert seg til en ressursgruppe, og fortsetter også møtene som en del av denne prosessen. Det er vedtatt å lage en bok om Kystpilegrimsleden, for penger som er igjen etter åpningsarrangementene i juni.

Personal

Avslutning av tjeneste

Jon Ådnøy slutta som sokneprest i Skjold, Vats og Vikebygd den 30. november 2018.

Ottar Almås slutta som sokneprest i Sandnes den 30. november 2018.

Reidar Bjaanes slutter som sokneprest i Sokndal den 31. desember 2018.

Harald Eintveit slutter som sokneprest i Vikedal, Sandeid og Imsland den 31. desember 2018.

Arild Markussen slutter som fengselsprest i Sandeid og prostiprest i Ryfylke den 21. januar 2019.

Arne Sørås slutter som sokneprest i Bekkefaret den 31. mai 2019.

Gaute Øgreid Rasmussen slutter som sokneprest i Varhaug den 28. juli 2019.

Berit Espeseth slutter som sokneprest i Sørnes den 31. august 2019.

Oppstart i tjeneste

Kristian Kyllingstad startet som sokneprest i Skjold, Vats og Vikebygd den 19. november 2018.

Lina Håland startet som sokneprest i Sandnes den 3. desember 2018.

Tor Jakob Bjørndal startet som kapellan i Vår Frelsers og Skåre den 4. desember 2018.

Per Børge Hillestad starter som sokneprest i Sokndal den 31. desember 2018.

Tsegayesus Hurisa Hunde starter som sokneprest i Vikedal, Sandeid og Imsland den 1. januar 2019.

May Ingunn Vrålstad starter som sokneprest i Torvastad den 29. april 2019.

Vikarsituasjonen

Noen lengre sykmeldinger som har vært krevende for flere av prostiene også inn i høsten, men prostene har funnet gode vikarløsninger både ved bruk av enkelttjenester og med noen pågående midlertidige avtaler.

Nettverkssamling for kvinnelege prestar, teologar og teologistudentar

Stavanger biskop inviterte til nettverkssamling for kvinnelege prestar, teologar og teologistudentar den 30. oktober 2018.

Det var i overkant av 30 personar til stede, og samlingen ble holdt i kjelleren i St. Petri kirke.

Fem teologar var invitert til å dele erfaringer fra egen tjeneste. Arrangementet ble evaluert i etterkant. Svarprosenten var god, og deltakerne var godt fornøyde med arrangementet og ville gjerne ha en årlig samling.

Arbeidsgruppe for vurdering av prostiinnvidlingen i Stavanger bispedømme

Med henvisning til Stavanger bispedømmeråd sitt vedtak om å nedsette en arbeidsgruppe for å vurdere prostiinnvidlingen i Stavanger bispedømme, har det blitt avholdt to møter. Det andre møtet arbeidsgruppa var den 15.11.18.

Sekretariatet la her frem fem ulike modeller for prostiinnvidling:

1. Tungenes prosti opprettholdes som i dag
2. Rennesøy og Finnøy flyttes fra Tungenes prosti til Ytre Stavanger prosti
3. Tungenes prosti avvikles
4. Kvitsøy, Randaberg og Sola til Jæren prosti
5. Forsand og Sandnes

Med det fremlagte forslag til høringsdokument som bakgrunn, ble det tidlig klart for gruppa at gruppa hadde en enhetlig forståelse av at en ikke ønsket å gå videre med noen av modellene som omhandlet kommunesammenslåingen mellom kommunene Rennesøy, Finnøy og Stavanger.

Arbeidsgruppa konkluderte med at en fant det lite hensiktsmessig å gjøre større endringer i prostigrensene for Rennesøy, Finnøy og Stavanger nå. Dette grunnet i at Tungenes prosti, som minster to kommuner til Stavanger, fungerer godt i dag både med hensyn til størrelse, arbeidsmessig fordeling og bemanning, antall sokn og medlemsmasse og geografisk beliggenhet. Ved å flytte to kommuner ut av prostiet, ville dette medført store endringer i flere tilhørende prosti for å få til en hensiktsmessig fordeling. En vurderte derfor at Rennesøy og Finnøy burde bli værende i Tungenes prosti inntil videre.

Arbeidsgruppen fant det allikevel hensiktsmessig at en vurderte overføring av Forsand sokn til Sandnes prosti allerede fra 01.01.2020. Arbeidsgruppas anbefaling før høring til berørte menigheter og fellesråd, er at Forsand sokn blir del av Sandnes prosti.

Sekretariatet vil derfor forberede et høringsdokument med høringsfrist 31.1.2019. Høringssvarene fra høringen i berørte menigheter og fellesråd i Forsand og Sandnes vil tas med i vurderingen før endelig innstilling til bispedømmerådet på om arbeidsgruppen vil anbefale en overføring av Forsand sokn inn i Sandnes prosti.

HMS dag

23.11.18 ble det gjennomført HMS dag for ledere, tillitsvalgte og verneombud i Stavanger bispedømme. Godt oppmøte, 31 personer deltok på arrangementet, som ble avholdt på Quality airport hotell, Sola.

Tema for dagen var psykisk helse, og følgende foredrag ble presentert, med gode tilbakemeldinger i etterkant

- «Tankevirus» ved Sveinar Heskestad frå NAV arbeidslivssenter Rogaland. Tankevirusprogrammet er et forebyggingsprogram som vant Helseprisen i 2016, utviklet av psykolog og forsker Hanne Brorson.
- «Alle har en psykisk helse – Hvordan kan vi ivareta vår egen og ansattes psykiske helse i kirken?» ved Gudrun Ausdal, psykiatrisk sykepleier ved RTVS vest (ressursenter om vald, traumatisert stress og sjølv mordforebygging Region vest)

Delegerte saker

Stiftsdirektøren har gjort vedtak i følgende saker siden forrige rapport:

1. Låneopptak St Johannes menighet kr 520 000 til skifte av tak på menighetens barnehage
2. Låneopptak Sandnes kirkelige fellesråd kr 6 600 000 til fornying av søylene i Gand kirke (kr 6 000 000), nytt kjøkken i Lura kirke (kr 300 000) og prosjektering av universelt utformede toaletter ved Høyland kirke (kr 300 000)
3. Låneopptak Time kyrkjelege fellesråd kr 7 000 000 til kjøp av tomt til kyrkjekontor og barnehage
4. Utvidelse av Nærbø gravplass
5. Utvidelse av Tananger kirkegård
6. Planer for urnefelt og navnet minnelund Soma gravlund

7. Godkjenning av lokale vedtekter gravplassene i Sandnes

Dette dokumentet er unntatt offentlighet.

Tittel: Tilsetting av fengselsprest/prostiprest i Ryfylke prosti

Tilgangskode: Unntatt offentlighet

Paragraf: Offl. § 13 1. ledd, jf. fvl. § 13 1. ledd nr. 1